

KRAŠTO APSAUGOS SAVANORIŲ PAJĖGŲ LEIDINYS

Savanoris

2025 m. Nr. 3 (516)

Viršelio veidas –
vyr. ltn.

Julius Svirusis

Pajėgų GPSV
nugalėtojų skyriaus
vadas

KASP
gyvenimo
kronikos.
II dalis

LIETUVOS KARIUOMENĖS
**KRAŠTO APSAUGOS
SAVANORIŲ PAJĖGOS**

Buvome, esame, būsime!

**JUNKIS PRIE
LIETUVOS KARIUOMENĖS**

KARIUOMENE.LT

**Buvome,
esame,
būsime!**

17 „Savanorio“ gyvenimo metų

II dalis

Minėdami 35-ąsias KASP įkūrimo metines išleidome numerį, kurio puslapiuose – archyviniai leidinyje „Savanoris“ publikuoti straipsniai.

Apie ką „Savanoris“ rašė nuo 2009 metų iki šių dienų? Kaip pajėgos šventė šventes, organizavo Savanorių žaidynes, kokia kovinio rengimo vizija buvo prieš dešimtmetį, kodėl prieš 12 metų buvo aktualu kalbėti apie spiečių, kaip efektyvų kovos būdą prieš skaitlingesnę priešą? Kodėl jau prieš 16 metų tuometinis Karo akademijos prorektorius įvardijo pagrindinius Lietuvos priešus: Rusiją ir Baltarusiją bei atskleidė tuometines šių valstybių stipriąsias ir silpnąsias puses? Kaip Savanorių pajėgos baigė misijas Afganistane, Goro provincijoje ir 2017 metais išvyko į misiją Malyje MINUSMA?

Skaitykite publikacijas, kurių temos įvairuoja nuo karių savanorių žiemos pratybų su slidėmis iki pagalbos pasieniečiams nelegalių migrantų krizės metu pasienyje su Baltarusija. Nuo KASP paramos valstybės institucijoms pandemijos metu iki treniruočių Pensilvanijos nacionalinės gvardijos poligone, ar Taktinės pagalbos mūšio lauke nukentėjusiems kariams mokymų...

Pirmoji leidinio „Savanoris“ retrospektyvos dalis, kurioje apžvelgiami 1991–2008 metais publikuoti straipsniai, buvo išleista švenčiant KASP 30-ečio šventę. Norintys pavartyti pirmąją šio leidinio dalį (2021 m. Nr. (504)) ieškokite jos Kariuomenė.lt puslapyje, polapyje: kontaktai/karinė žiniasklaida/ savanoris.

Savanoris

Savanoris, SL 1469
Steigėja Savanoriškoji krašto apsaugos tarnyba
Leidžia Krašto apsaugos savanorių pajėgos
Leidinyje išeina kartą per pusmetį. Eina nuo 1991 02 09

Redakcijos adresas: Vilnius, Viršuliškių g. 36, LT-05110
www.kariuomene.lt

Redaktoriai: Ieva Matonienė, gr. Vilijus Džiavečka

Dizainerė Violeta Pikčiūnaitė, fotografas gr. Michail Lysenko
Maketavo KAM bendrųjų reikalų departamento Vaizdinės informacijos skyrius, Vilnius, Totorių g. 25, LT-01121. Spausdino LK Karo kartografijos centras, Kauno r., Domeikava, Muitinės g. 4, LT-54359.

Užsakymas GL-762. Tiražas 800 egz. Indeksas 0099

IV-ajame viršelyje Iškilmingos rikiuotės akimirka.
Gr. Michail Lysenko nuotrauka

Turinys

2009	Nr. 5 NATO technologijos, kurias reikia turėti / 4-5 Nr. 6 18-osios Savanorių žaidynės. Nugalėjo Vyčio rinktinė / 6 Nr. 8 Dim. gen. mjr. Jonas Kronkaitis: Mišri kariuomenė – apie Lietuvos kariuomenės ateitį / 7 Nr. 9 Pratybos kuopų ir grandžių vadams / 8 Nr. 10 Į Afganistaną išvyko kariai savanoriai: PAG-10 / 9
2010	Nr. 1 KASP štabo viršininkas plk. ltn. V. Malinionis apie naują kovinio rengimo sistemą / 10 Nr. 2 Doc. dr. Valdas Rakutis. Kas gins Lietuvą? Stipriosios ir silpnosios mūsų priešų pusės / 11 Nr. 4 Šaudymai poligone iš prieštankinių pabūklų PV1110 / 12
2011	Nr. 1 Savanorių pajėgoms – 20 metų / 14 Nr. 5 Nauja instruktorių rengimo sistema / 15 Nr. 7 Savanoriai dalyvauja pratybose „Gintarinė viltis“ / 16 Nr. 10 Prisikėlimo rinktinės prisikėlimas / 17
2012	Nr. 3 Žiemos pratybos su slidėmis / 18 Nr. 5 Granatsvaidininkų kursas / 19 Nr. 10 Į Afganistaną išlydėta paskutinė karių savanorių pamaina / 20–21
2013	Nr. 10 Vyčio rinktinės pratybos „Stiprūs ir gudrūs aukštaičiai“ / 22
2014	Nr. 2 Vyčio rinktinės žvalgai pradėjo šaudymo sezoną / 24 Nr. 4 Lauko pratybos Pagudonės poligone / 25 Nr. 6 Kariai savanoriai pratybose Pensilvanijoje / 26–27 Nr. 12 Spiečius – efektyvus ginklas prieš skaitlingesnę priešą / 28–29
2015	Nr. 2 Dainavos rinktinės 108 kuopos pratybos / 31 Nr. 2 Kariai savanoriai mokėsi kovos menų: kravmaga ir aikido / 31 Nr. 3 Patrulio kurse trūko miego, bet ne užduočių / 32 Nr. 3 Plungės kariai savanoriai treniravosi su SOP / 33 Nr. 8 KASP GPSV varžybos / 34–35
2016	Nr. 1 KASP švenčia 25-ąjį gimtadienį / 36–37 Nr. 3 Kovinio rengimo vadovas. Sugrįžome prie teritorinės gynybos / 38–39 Nr. 5–6 Varžybos „Žvalgo takas“ / 42–43
2017	Nr. 1 Kada metas eiti poilsio dalinio vėliavai / 44–45 Nr. 4–5 Į KASP atėjo naujas G-36 / 46 Nr. 6–10 Prisikėlimo rinktinės kariai išvyko į pirmąją misiją MINUSMA / 47
2018	Nr. 1 Trys karių savanorių kartos / 48–49 Nr. 3 LK ir Pensilvanijos nacionalinės gvardijos bendradarbiavimo 25-etis / 50–51 Nr. 3 Motorizacijos pradžia – Didžiosios Kovos rinktinėje / 52–53
2019	Nr. 3 Taktinės pagalbos nukentėjusiems mūšyje kursas / 54–55
2021	Nr. 1 Karių savanorių pagalba institucijoms siekiant suvaldyti COVID-19 pandemiją / 56–59
2020	Nr. 2 KASP trisdešimtmečio rikiuotė nuotoliniu būdu / 60–61 Nr. 2 M72-LAW raketinės sistemos diegimas KASP / 62–63
2022	Nr. 3 Karių savanorių pagalba pasieniečiams nelegalių migrantų krizės metu / 64–65 Nr. 2 Savanoriai renkasi snaiperio kelią / 66–67
2023	Nr. 1 KASP misijoje. Savanoriai išvyko į Malį / 68–69 Nr. 2 Inžinierių rengimas įgauna pagreitį / 70–71
2024	Nr. 3 Pratybos „Tvirtas skydas“. Treniravosi Žemaičių rinktinė / 72–73 Nr. 3 Vyčio ir Prisikėlimo rinktinėse pradėtas komendantinių karių rengimas / 74–75 Nr. 3 Naujas snaiperinis šautuvas „Barret“ / 76–79

NATO technologijos, kurias reikia ir galima turėti

Vyr. srž. Vytautas
MICKEVIČIUS

NATO vyriausiosios jungtinių pajėgų vadovybės Europoje (SHAPE) administracijos specialistas

Tarnyba NATO vyriausioje jungtinių pajėgų vadovybėje paskatino manėdomis NATO sukurtois ir kuriamomis informacinėmis technologijomis. Tad nusprendžiau pasigilinti bei aprašyti keletą iš jų. Kadangi tarnybos laiką šiuo metu daugiausiai praleidžiu prie kompiuterio, tai technologijos susijusios su šiuo darbu įrankiu.

Bendri valdymo įrankiai – kompiuterinės programos, leidžiančios vartotojui efektyviau bei operatyviau spręsti iškilusius klausimus, susijusius su darbo sistemų, darbotvarkės sudarymu, projektų, žinių, skaičiuoklių, dokumentų ruošimu, kaupimo, dalijimosi atžvilgiu. Šios technologijos taip pat gali būti naudojamos ne tik karinėse struktūrose, bet ir civilinėse organizacijose.

Valdymo įrankių reikšmė kariuo-

menėje labai svarbi, nes leidžia efektyviau organizuoti darbą, padidina produktyvumą, skatina tobulėjimą.

Taigi kokios technologijos sukasi šiuo metu NATO? Šiame straipsnyje panagrinėsiu keletą jų: tinklo sąsajų aplinkos palaikymas (WISE), dokumentų tvarkymo sistema (DHS) ir užduočių skyrimas ir valdymas (TT) bei netolimoje ateityje atsirantis tinklo informacinis portalas (NIP). Visos jos susijusios tarpusavyje technologinėmis savybėmis.

WISE – tinklo sąsajų aplinkos palaikymas

WISE yra tinklo sąsajų aplinkos palaikymo sistema. Sukurta kariuomenės specialistų, sistema skirta vartotojui bei yra labai patogi naudoti. WISE buvo

WISE intranetinė svetainė

sukurta tam, kad leistų vartotojams kurti, plėtoti ir valdyti savo intranetines svetaines, taikomąsias programas, turinį ir saugomą

leidimus realiu laiku. Tai pagrindinis vidinis NATO intranetinis tinklas, kuriame saugojama, kaupiama informacija, naudojamose kalendoriuose įvedami užimtumo grafikai, pasitelkiant HTML kodavimą, kuriamas dizainas, nuorodos, kitaip talpinama ir eksploatuojama informacija.

WISE sistemoje naudojami įvairūs įrankiai, leidžiantys sukurti norimo dizaino svetainę. Šie įrankiai leidžia patalpinti ne tik atskirą dokumentą, bet ir dokumentų bylas:

- kalendorių, kuriame atsispinti užimtumas, įvykiai, susitikimai
- įdėti nuotraukas, kitas rinkmenas su aprašymais
- įvesti nuorodas dokumen-

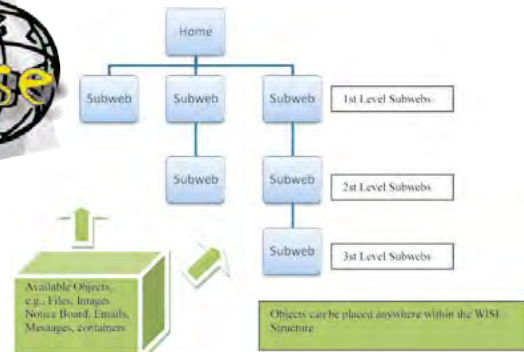
tų, patalpintų kitoje svetainėje ar kitų svetainių esančių sistemoje

- kurti lenteles, nurodančias buvimą darbo vietoje, išvykimą ir kt.
- kurti dokumentų bylų skyrius, talpinančius įvairiausių dokumentaciją, turint galimybę klasifikuoti (atsižvelgiant į poreikius)
- sukurti sugeneruotą informacinę ar kitokio pobūdžio lentelę, kurią užpildžius, visa informacija atsiranda nurodytoje sistemos elektroninio pašto dėžutėje
- naudoti bendruomenės tikslams, skelbimų ar kitokios informacijos talpinimo galimybę, leidžianti vartotojams keistis informacija ar ja tik paviešinti
- pokalbių su kitais WISE sistemos vartotojais galimybę.

Kiekviena WISE svetainė remiasi hierarchine „medžio“ struktūra. Pav. 1.1 vaizduoja šią struktūrą ir parodo kelis lygius. Sistema leidžia kurti tiek lygių, kiek nori vartotojas.

Nors WISE sistema, nėra naujausia NATO technologija, tačiau tai – puiki sistema, leidžianti informuoti padalinius, skyrius ar karinius, supažindinti su naujaisiais įvykiais, dalintis dokumentacija bei informacija, bendrauti su kitais padaliniais, naudojantis pokalbiu svetaine. Naudojant HTML kodavimą, paryskinti skelbtą informaciją ar skelbimą, įdėti nuorodą iš kitos sistemos ar nuorodą į kitą svetainę. Naudojant paieškos galimybę, surasti akimirksniu norimą rinkmeną ar dokumentą, sukurti skyrius ar padalinio puslapio dizainą. Sistema lengvai įsisavinama, tačiau administruoti reikia turėti igūdžių bei žinių.

Kita informacinė technologija – užduočių skyrimo ir valdymo sistema – kitame numeryje.

1.1. WISE struktūra

Lietuvos našlaičiai – afganų vaikams

Eil. Aušra VAITKEVIČIŪTĖ

Didžiosios Kovos rinktinės 801 CKB kuopa

Labdaros ir paramos fondo „Visos Lietuvos vaikai“ vaikų sodybos programose dalyvaujantys vaikai, išgirdę apie Lietuvos karių misiją, nusprendė paruošti dovanėlių tolimos šalies bendraamžiams. Elektrėnų savivaldybės Koncepto kaime gyvenančius vaikus aplankė CKB ir

išvykti besiruošiantys PAG-9 kariai. Jiems vaikai perdavė dėžę su dovanomis – naujais drabužiais ir žaislais. Našlaičiai ar likę be globos vaikai laukė karių ir jų atvykimui ruošėsi: iškepė pyragą, sausainių, parengė muzikinį pasirodymą, mergaitės pasipuošė tautiniais drabužiais. Kariai taip pat neliko skolingi – Afganistane jau buvę kariai pasakojo savo išpatybas, kaip ten gyvena vaikai.

Su vaikais nuoširdžiai bendravo PAG-9 CKB karininkas kpt. Egidijus Mylė. Autorės nuotr.

Pratybos su dulkių skoniu

Eil. Aušra VAITKEVIČIŪTĖ

Didžiosios Kovos rinktinės 801 CKB kuopa

Afganistanas... Šį žodį išgirdus daugeliui kyla asociacijos su karščiu, dulkėmis, moterimis paslėptais veidais, barzdotois vyrais, murzinais ir basais vaikais, kurie moka valdyti ginklą geriau nei rašklį ar knygą skaityti. Koks tai kraštas – kalnuotas, smėlėtas, be žalumos? Ar tai valstybė? Tokios ir panašios mintys, daugybė klausimų galvoje atvedė civilių ir karių bendradarbiavimo kuopos savanorius į pratybas, skirtas Afganistano temai.

Lietuvos žiniasklaidoje jau įpratome girdėti naujienas kaip sekasi mūsų kariams Afganistane. Ir visgi šimtai nuotraukų, pasakojimų, vaizdo medžiagos nepakeis to jausmo ir patirties, kai pats žengi keistai dulkių žemės paviršiumi ir kvėpuoji tomis pačiomis, visur besiskverbiančiomis, dulkėmis, sumišusiomis su deginamos žemės, žolės, šiukšlių kvapais. „Ten ir dangus kitoks, saulė kitaip teka ir leidžiasi“, – teigia tarnavę Goro provincijos atkūrimo grupėje.

Kad Lietuvos kariai tarnybai NATO tarptautinėms saugumo paramos pajėgoms priklausan-

čiai Lietuvos vadovaujamai misijai Afganistano Goro provincijoje pasirengtų kuo geriau, buvo organizuotos pratybos.

Pratybas „Afganistanas“ surengė Didžiosios Kovos rinktinės civilių ir karių bendradarbiavimo kuopos kariai. Balandžio 25 d. Vilniaus karininkų ramovėje kariai iš pirmų lūpų išgirdo apie tarnybos specifiką, pačią šalį, kultūrą, žmones.

Daug idomios ir naudingos informacijos kariams pateikė vos ne metus Lietuvos specialiajai misijai Afganistane vadovavęs Aleksandras Matonis.

Specialioji misija – tai diplomatinė atstovybė, įsteigta mūsų Užsienio reikalų ministerijos ir veikianti vadovaujantis Lietuvos diplomatinės tarnybos įstatymu, 1961 m. Vienos konvencija dėl diplomatinių santykių, 1985 m. konvencija dėl specialiųjų misijų ir kitais diplomatiniais santykius reglamentuojančiais Lietuvos ir tarptautiniais teisės aktais.

„Mylimai kariuomenei visada padėsiu“, – taip sakė A. Matonis, pakviestas į pratybas. Kariams kartu dalyvavusiam numatytam būsimam PAG-10 vadui plk. Itn. Gediminui Macijauskui A. Matonis papasakojo apie Lietuvos specialiąją misiją, jos funkcijas

ir sąveiką su PAG. Taip pat supažindino su Lietuvos finansuojamomis vystomojo bendradarbiavimo projektų prioritetinėmis sritimis. Pirmiausia, tai gero valdymo ir įstatymų viršenybės politika, viešojo administravimo stiprinimas. Taip pat švietimo sistema, žemės ūkio sektorius, sveikatos apsauga, verslo skatinimas, infrastruktūros plėtra. Kartu buvo aptarta kelių problema Goro provincijoje, gamtinių stichijų padarinių likvidavimas, pagalbos besirengiant žiemai organizavimas.

Diskusijų metu plk. Itn G. Macijauskas papasakojo savo išpatybas, parsivežtus iš mokymų, vykusių tarptautinėse saugumo paramos pajėgose ISAF.

Taip pat pratybose dalyvavo ir savo patirtimi pasidalino karininkai, patys dalyvavę tarptautinėje operacijoje.

Mjr. Albertas Daugirdas papasakojo apie Afganistano šalies istorijos raidą, konflikto kilmę ir dabartinę situaciją, ats. mjr. Eugenijus Vaicekauskas supažindino su kultūros ypatumais, tradicijomis, o PAG-7 tarnavęs karo kapelionas kpt. Jonas Tamošiūnas kalbėjo apie religijų skirtumus ir panašumus bei tikėjimo svarbą afganų gyvenime.

NATO technologijos, kurias reikia ir galima turėti

Vyr. srž. Vytautas MICKEVIČIUS

NATO vyriausiosios jungtinių pajėgų vadovybės Europoje administracijos specialistas

TT – užduočių skyrimo ir valdymo sistema
IKM ir IM

Informacinės technologijos, leidžiančios maksimaliai išnaudoti darbo našumą ir bendrauti tarp padaliniių ar atskirų subjektų, yra koordinuojamos NATO informacijos ir žinių vadybos (IKM) arba informacijos vadybos (IM) skyrių. Šie skyriai kuria, moko ir siūlo vartotojams įsisavinti tinkamiausius ir optimaliausius technologijų naudojimo procesus, yra tarpininkai tarp sistemų kūrėjų ir vartotojų.

Kas tai yra informacijos ir žinių vadyba?

- mokslo, patirties ir jau sukurtų instrukcijų žinios;
- specialių įvykių ar kitų situacijų žinios, gautos komunikacijos, žvalgybos ar kitais būdais;
- turimų duomenų analizė;
- gautos patirties įforminimas bei jos tinkamas perteikimas vartotojui;
- vartotojų mokymas naudotis sukurtais technologijomis.

1 pav. IKM strategija

TT – užduočių skyrimo ir valdymo sistema

Viena naujausių NATO informacinių technologijų yra užduo-

čių skyrimo ir valdymo sistema (TT). TT yra sisteminis valdymo įrankis, sukurtas NATO C3 padalinio, skirtas padėti vadovybei ir personalui, priimančiam sprendimus taikos ar krizių metu. Sistema sukurta SharePoint 2003 pagrindu.

TT suteikia valdymo ir užduočių skirstymo pavaldiniams galimybes: sukurti, patvirtinti, analizuoti bei kontroliuoti užduoties vykdymo procesą. Kuriant užduotis, galima pasirinkti kokie padaliniai yra atsakingi už užduočių vykdymą, sistema išskaido daugybę galimų variantų, skirstant ir kuriant užduotis. Kaip ir kokie skyriai yra sistemoje, priklauso nuo organizacijos, kuri tą sistemą administruoja. Šiuo atveju NATO štabai kuria organizacines struktūras per IKM ar IM skyrius, kurios atspindi TT.

- Sistemos galimybės leidžia:**
- skirti užduotis, nustatant užduočių slaptumą;
 - nustatyti užduočių svarbumo ir operatyvumo lygius;
 - nustatyti laikotarpį užduočių vykdymui;
 - kurti užduotis pavaldiems vienetams ar atskiriems asmenims;
 - koreguoti užduotis pavaldžia tvarka;
 - keisti ar modifikuoti užduotis;
 - nutraukti ar laikinai sustabdyti užduočių vykdymą;
 - gauti patvirtinimą apie gautas užduotis elektroniniu paštu;
 - sukurti vadinamąsias bandomąsias užduočių „draft“ versijas;
 - įkelti norimo formato dokumentus ir jų nuoradas iš kitos sistemos, sistema pilnai palaiko Microsoft Office produktus;
 - koordinuoti leidimus keisti

įkeltų dokumentų turinius;

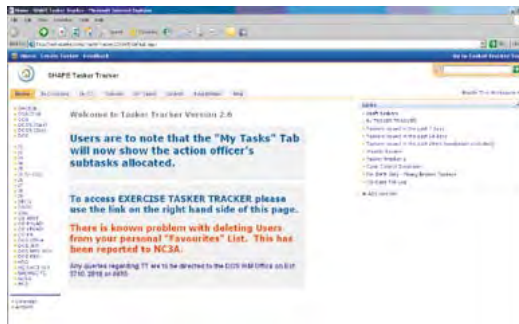
- keisti įkeltų dokumentų turinius;
- pasirinkti kokio laikotarpio užduotis matyti;
- kontroliuoti ar keisti užduočių įgyvendinimo laiką;
- nustatyti įspėjimus apie pakeitimus sukurtose užduotyse;
- sudaro galimybę vartotojui matyti ir administruoti tik jam asmeniškai skirtas užduotis;
- stebėti ir kontroliuoti užduočių keitimo ar jų dokumentų keitimo procesą;

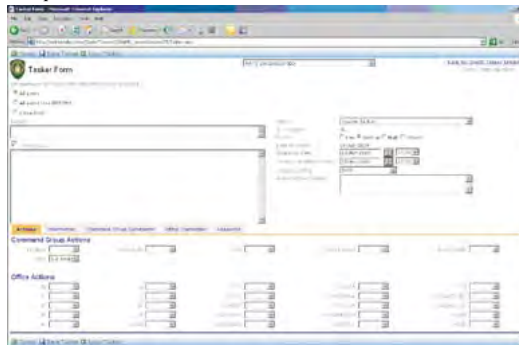
- archyvuoti skirtas ir gautas užduotis.

TT sistema reikalauja nemažai kompiuterinių įgūdžių ir žinių administruojant. Iškilus nesklaidumams, vartotojams būtina suteikti savalaikę ir neatidėliotą pagalbą. Ši sistema labiau orientuota į nemažą personalą turinčią organizaciją. Tai informatyvi ir prieinama sistema, skatinanti siekti greitų ir optimalių užduočių įgyvendinimo procesų.

Kitame „Savanorio“ numeryje skaitykite apie DHS

2 pav. SHAPE TT sistemos sukurto modelis

3 pav. Užduoties kūrimo forma

Kalbos kertelė

Įkroviklis įkrauna išsekusią bateriją

Ats. ltn. Vidmantas KUPREVIČIUS

Didžiiosios Kovos rinktinė

Be judriojo (judriukas gal?) arba mobiliojo telefono, kurį latviai vadina dar ir tolkalbiu (tālrunis) nežengiam beveik nė žingsnio. Kokie tokio mobilumo-judrumo privalumai arba trūkumai visokeriopais atžvilgiais, aiškint nereikia ...

Tačiau tie judriukai kaip susitarę ima ir kartkartėmis suserę išsekimo liga, kuri užpuola jų maitinimo šaltinį – bateriją (akumuliatorių). O ką jau čia padarysi? Prieš vėją nepapūsi! Čiumpame įkroviklį, sujungiamė grandinę ir krauname tą išsekusią ar senkančią (besenkančią) bateriją. Įkroviklis įkrauna išsekusią bateriją, – ir judriukas gyvas vėl.

Įkroviklis sakome ne šiaip sau! Tik priešgana (nurodomas kartu su galūne) – iklis čia teinka. Vien tik – iklis! Kitokia priešgana – kita žodžio reikšmė (ar poreikšmė; atspalvis). Tarkim, glūdi kur klastinga priešgana – ejas (-a), reišianti ne prietaisą (keitiklis, skaitiklis, įkroviklis, vartiklis (ne tam tikra karvelių rūšis!), daužiklis, samaniklis (jau tik iš rastų težinomas kamsiklis samanoms tarp rastų grūsti), o veikėją, dažniausiai asmenį. Galėtume įsivaizduoti, žinia, kaip koks diktas įkrovėjas suka kokios įkroviklio jėgainės veleną bandydamas atgaivinti senkančią bateriją.

Kita vertus, žodis sekti, kurio reikšmynas skleistųsi taip: mažėti, slūgti (vandeniu); mažėti su(s)ivartojant (pinigai, kuras, žaliavos, šaudmenys etc); nykti, silpti, menkėti (kantrybei, drašai, sveikatai), – niekaip negali būti susietas su sėsti: užimti sėdimą padėtinį prie ar ant suolo (Sėskit, ką turit kišenėj – eškit; juokaujama apie Ramygalą); šaudant; lipti ant arkljo ar dviračio etc (Sėdo raitas ant dramblio nugaros. Kalbininko Juozo Balčikonio išverstos pasakos sakiny); eiti, lipti į keliavimo priemonę: Su laivūnu bekalbant [mergaitė], į laivelį besėdanti (Antano Juosko užrašyta vestuvinė daina). Sėskis karie-ton ir važiuok namo (Malkavoje užrašyta, Gudija, Mogiliovo sritis); nusikaltus patekti (kalėjiman) ...

Aiškiai matyti, kad įkroviklio įkraunama baterija nei prie stalo nei ant stalo, nei į luotą nei ant dramblio, o juolab – į cypę sėsti negali ... Baterija tik senka.

Vengdami svetimų kalbų įtakos vadinkime reiškinius ir daiktus savo tikraisiais vardais.

Reikšmyną įvardinant ir kai kuriuos sakinius čia (kaip ir Savanoryje Nr. 5 (401) naudojant remiamasi akademiniu www.lkz.lt.

Dokumentų valdymo informacinė sistema „Avilyš“ Krašto apsaugos sistemoje atsirado daugiau nei prieš 10 metų. „Avilyš“ Krašto apsaugos sistemoje (KAS) yra pagrindinė Dokumentų valdymo informacinė sistema (DVIS), skirta spartinti, automatizuoti dokumentų ir procesų valdymą, mažinti popierizmą bei užtikrinti efektyvią informacijos apykaitą visoje KAS. Tai moderni, centralizuota sistema, skirta palaikyti skaitmeninę transformaciją Krašto apsaugos sistemoje.

„Savanorio“ bendraautorius vyr. srž. Vytautas Mickevičius iš Dariaus ir Girėno rinktinės, 2009 m. tarnaudamas NATO štabe, dalijosi savo įspūdžiais ir net techninėmis detalėmis, kaip aukščiausiuose NATO štabuose skirstomos ir kontroliuojamos vykdomos užduotys.

KAS sistemoje atsiradęs vidinis tinklas intranetas tada buvo įdiegtas, tačiau jokių nuotolinio mokymų sistemų, galimybės kursų ar mokymus baigti nuotoliu, tuomet nebuvo. Nuotoliniai skambučiai ir video konferencijos įsigalėjo dar vėliau, nei buvo įdiegtas Avilyš. Tik apie 2020, COVID pandemijos metu.

Apie 2009–2010 m. tarnaujant Lietuvoje, kur tuo laiku dokumentai būdavo tik popieriniai, sistema Task Tracker (TT) atrodė graži siekiamybė, kurios analogas, visgi netruko būti įdiegtas ir pas mus, greičiau, nei tuomet galėjome tikėtis.

Žaidynėse Alytuje nugalėjo Vyčio rinktinė

Žvalgo take II vietą iškovojusius Dainavos rinktinės savanorius apdovanoja Sausumos pajėgų vadas brg. gen. Vytautas Žukas

Virvę traukia Vyčio vyrai

ključių ruožo komandinės varžybos.

XIX žaidynėse dalyvavo visų penkių rinktinių ir Butigeidžio dragūnų mokomojo bataliono komandos. Atskirose rungtyse taip pat varžėsi „Geležinio Vilko“ brigados bei Lietuvos šaulių sąjungos komandos ir nuolatiniai mūsų žaidynių dalyviai – Latvijos savanoriai – zemsargiai.

Šeštadienį Alytuje vyko lietuviškosios savignos, karinio ključių ruožo, virvės traukimo, granatų svaidymo ir savanorių galiūnų komandos rungtys. Marijampolėje, Vytenio batalione – karinio

ključių ruožo asmeninių varžybų nugalėtojas Vyčio rinktinės savanoris eil. Robertas Strunkis apdovanotas krašto apsaugos ministrės prizų. Lietuvos kariuomenės vado prizas šaudymo automatinio šautuvu M-14 varžybų nugalėtojui atiteko Dariaus ir Girėno rinktinės savanoriui gr. Henrikui Petrauskui. Taip pat kauniečiui, šaudymo pistoletu COLT M-1911A1 varžybų nugalėtojui, ats. kpt. Vytautui Talašiui įteiktas Sausumos pajėgų vado prizas, o KPAT viršinin-

ko įsteigtas apdovanojimas – taikliausiam granatų svaidytojui gr. Valdui Kalakauskui iš Dariaus ir Girėno rinktinės. Savanorių pajėgų vado apdovanojimas – karinio orientavimosi asmeninių varžybų nugalėtojui atiteko kitam Dariaus ir Girėno rinktinės kariui – eil. Simonui Kėpštai.

Žaidynių uždarymo ceremonijos metu KASP vadas plk. Antanas Plieskis įteikė padėkas renginio rėmėjams – UAB „Kautra“ atstovei Vitai Varanauskaitei ir Alytaus Putinų vidurinės mokyklos (kurios aikštynė vyko žaidynės) direktoriui Alfonsui Žukui.

Granatų svaidyme latviai užėmė antrąją vietą

Savanorių galiūnų rungtis

2025 m. birželio 28-29 d. Zarasų rajone, surengus jubiliejinę Savanorių žaidynę, simboliškai pradėta minėti KASP 35-ųjų įkūrimo metinių sukaktis.

Pirmą kartą žaidynės organizuotos 1991 m. liepos 6-7 d. Vilniuje ir kasmet vyksta vis kitoje Lietuvos vietoje.

Savanorių žaidynės – tai daugiau nei tik fizinio pasirengimo varžybos. Tai viena seniausių ir unikaliausių tradicijų visoje Lietuvos kariuomenėje. Pirmą kartą surengtos dar pačioje Savanorių pajėgų gyvavimo pradžioje, Savanorių žaidynės tapo ryškiu savanoriškumo, bendrystės ir pasiryžimo ginti Tėvynę simboliu.

Lietuviškoji savignya

Mišri kariuomenė – diskusijos apie Lietuvos ginkluotųjų pajėgų ateitį

Dim.gen. mjr. Jonas

KRONKAITIS

Krašto apsaugos ministrės patarėjas

Pastaruju metu visuomenė dažnai diskutuoja apie tai, kokia kariuomenė reikalinga Lietuvai, kokių būdu organizuotos ginkluotosios pajėgos galėtų efektyviausiai užtikrinti šalies saugumą. Svarstoma, kaip kariuomenės reformos paveiks naujoji krašto apsaugos sistemos ir kariuomenės vadovybė.

Ankstesnioji krašto apsaugos sistemos vadovybė priėmė sprendimą atsisakyti šauktinių principu formuojamos reguliariosios kariuomenės ir pereiti prie profesinės kariuomenės. Naujoji vadovybė ėmė kelti kariuomenės rezervo formavimo klausimą. Iki šiol individualųjį arba kitaip vadinamą mobilizacinį kariuomenės rezervą didžiąja dalimi sudarė privalomąją karo tarnybą atlikę ir į atsargą išleisti kariai. Atsisakius šauktinių, šis kariuomenės rezervo atsinaujinimo šaltinis išseko. Kita vertus, ekonominiu sunkmečiu trūksta lėšų sutartims su kandidatais į profesinę karo tarnybą sudaryti ir taip užpildyti trūkstamus reguliariųjų pajėgų žemiausios grandies etatus.

Krašto apsaugos ministrė Rasa Juknevičienė, taip pat ir naujasis Lietuvos kariuomenės vadas gen. mjr. Arvydas Pocius

užsiminė apie būtinybę Lietuvoje turėti mišrią kariuomenę. Tai Lietuvos žiniasklaidoje ir visuomenėje buvo suprasta kaip kvietimas sugražinti privalomąjį šaukimą į kariuomenę. Užvirus diskusijoms, paaiškėjo, kad ne visi teisingai supranta naudojamas sąvokas, todėl paprasčiausiai gaišamas laikas diskusijoms, kurių dalyviai kalba apie skirtingus dalykus, vadindami juos tais pačiais ar panašiais žodžiais. Todėl svarbu išsiaiškinti, kas gali slypėti po viena ar kita sąvoka, apibrėžiančia kariuomenės organizavimo klausimus, ir paaiškinti Lietuvos žmonėms šios svarbios diskusijos aktualijas.

Kas yra mišri kariuomenė?

Paprastai bet kuri šiuolaikinė kariuomenė yra mišri ir sudaryta iš aktyviosios arba reguliariosios dalies ir rezervo. Taip yra todėl, kad taikos metu yra neracionalu nuolat išlaikyti kariuomenę tokio dydžio, kokio pririnktų prasidėjus karui ar kitam nepaprastam įvykiui, kai reikia pasitelkti didesnius karinius pajėgumus. Dažniausiai reguliariąją kariuomenę sudaro tiek karių, kiek jų reikia būtiniausioms kasdienėms kariuomenės užduotims vykdyti, išlaikyti mobilizacijai reikalingą infrastruktūrą, efektyviai rengti karinius rezervui papildyti. Rezervas taip pat ne visuomet yra vienalytis ir gali būti sudarytas iš ke-

Dim. gen. mjr. Jonas Kronkaitis

lių rūšių rezervo karių. Lietuvoje yra dvi pagrindinės kariuomenės rezervo rūšys – tai individualus arba mobilizacinis ir aktyvusis rezervas. Individualų rezervą sudaro iš privalomosios pradinės arba profesinės karo tarnybos į atsargą išleisti kariai, o aktyvųjį rezervą – kariai savanoriai, tarnaujantys Krašto apsaugos savanorių

pajėgose. Individualaus arba mobilizacinio rezervo kariai šaukiami esant būtinybei didinti reguliariosios kariuomenės skaičių, pavyzdžiui, prasidėjus karui arba ypač didelio masto stichinei ar kitokiai nelaimei. Aktyviojo rezervo kariai savanoriai reguliariai dalyvauja pratybose, atsitrukdami nuo savo civilinės veiklos vie-

na savaitgalį per mėnesį ar rečiau. Karių savanorių pradinio karinio parengimo lygis yra nuolat palaikomas ir atnaujinamas, jų pašaukimas į tarnybą yra palyginti nesudėtingas. Savanoriai dalyvavo taikos palaikymo operacijoje Kosove, jų pagrindu buvo suformuotos dvi iš devynių Lietuvos vadovaujamų Afganistano Goro provincijos atkūrimo grupių. Kitaip tariant, aktyvusis rezervas yra aukštos parengties, organizuotas, ir sugebantis operatyviai vykdyti karines užduotis.

Daugelis pasaulio valstybių turi pakankamai didelių kariuomenių rezervus, kuriuos gali pasitelkti reguliariųjų pajėgų pastiprinimui. Pavyzdžiui, JAV turi apie 1,3 mln. reguliariosios kariuomenės ir 1,2 mln. rezervo bei nacionalinės gvardijos karių, Norvegija – apie 22 000 reguliariosios kariuomenės ir 220 000 rezervo karių, Suomija – 30 000 reguliariosios kariuomenės ir 350 000 rezervo karių. Kiekviena valstybė savo nuožūra organizuoja ir parengtįje laiko rezervą.

Pati reguliarioji kariuomenė taip pat gali būti mišrios sudėties. Ji gali būti formuojama iš profesinės tarnybos ir šauktinių karių. Paprastai moderniose kariuomenėse, kuriose yra šauktinių, profesinės karo tarnybos ir privalomosios pradinės karo tarnybos karių santykis būna atitinkamai apie 60% ir 40%.

Nukelta į 2 psl.

Paminėtos Artūro Sakalausko 18-osios žūties metinės

Rugpjūčio 21 d. sukako 18 metų nuo Aukščiausiosios Tarybos gynėjo savanorio Artūro Sakalausko žūties. Alytaus rinktinės savanoris A. Sakalauskas žuvo 1991-ųjų metų rugpjūčio 21 dieną, žlungant pučiui, sovietų armi-

jos provokacijos metu Aukščiausiosios Tarybos rūmų prieigose.

Prie pirmojo posto A. Goštauto gatvėje įvyko Lietuvos savanorių susirėmimas su okupacinės sovietų armijos kareivomis, kai šie automobiliu įsiveržė į mūsų karių

saugomą teritoriją. Poste taip pat buvo sužeisti dar du Alytaus rinktinės savanoriai.

A. Sakalauskas gimė 1963 metų spalio 26 d. Alytuje. 1991-aisiais buvo Aukščiausiosios Tarybos gynėju, dalyvavo

budėjimuose Kaune, Sitkūnuose. Rugpjūčio 19-ąją su Alytaus rinktinės savanoriais atvyko budėti į Vilnių.

Savanoris A. Sakalauskas apdovanotas (po mirties) Vyčio kryžiaus pirmojo laipsnio ordinu,

Sausio 13-osios, Savanorio kūrėjo medaliais.

Rugpjūčio 7-8 dienomis Alytuje, Birutės batalione, vyko A. Sakalausko futbolo turnyras, kuriame šiemet nugalėjo Didžiosios Kovos savanorių rinktinės komanda. Taurę nugalėtojams įteikė Artūro tėvai Genovaitė ir Pranas Sakalauskai.

Rugpjūčio 21 dieną, Alytaus Šv. Angelų sargų bažnyčioje buvo aukojamas mišios, po jų vyko minėjimas prie savanorio kapo Šv. Angelų sargų bažnyčios šventoriuje.

Tą pačią dieną savanorio A. Sakalausko žūties metinės paminėtos ir Vilniuje. Šv. Ignoto bažnyčioje aukotos mišios, vėliau savanorio žūties vietoje šalia Seimo rūmų vyko minėjimas. Prie paminklinio akmenų padėtos gėlės, žuvusio Lietuvos savanorio garbei išsaautos salės. Renginyje dalyvavo Seimo nariai, Krašto apsaugos ministerijos ir kariuomenės vadovybės atstovai, KASP rinktinės vada, 1991-ųjų savanoriai.

„Savanorio“ inf.

Artūras Sakalauskas

Paminklinis akmuo savanorio žūties vietoje

Pratybos skyrių ir grandžių vadams

Gr. Jurijus Svabovičius

Kpt. Gintautas Ciesiūnas

Vyr. lt. Česlovas Bogdanas

J. srž. Vytautas Stepanauskas

Vrš. Eugenijaus ŽYGAČIO fotoreportažas

Didžiosios Kovos rinktinėje, kaip ir kitose, suformuota kuopa taikos meto operacijoms užduotims vykdyti. Jos vadu paskirtas 802-osios pėstininkų kuopos vadas kpt. Gintautas Ciesiūnas, kariai surinkti iš įvairių rinktinės padalinių. Spalio mėnesį kuopos laukia vertinamosios pratybos, kartu su Geležinio Vilko brigados Birutės batalionu, o iki to laiko kariai savanoriai, susirinkę iš skirtingų kuopų, turi tapti tvirtu, gerai pasirengusiu koviniu vienetu.

Savanoriai – kariai motyvuoti ir ne kokie naujokėliai šaukstiniai – savo darbą išmano, pareigas žino, daugeliui ir patirties nestinga, bet vis dėlto, kad įvairių padalinių kariai suprastų vienas kitą iš pirmo žvilgsnio, skyrininko frazės nuotrupos, reikia laiko ir bendro darbo. Geriausias mokymas – pratybos.

– Pasirengimą mes pradėjome liepos mėnesį, – sako I būrio vadas vyr. lt. Česlovas Bogdanas. – Pradžioje didžiausią dėmesį skyrėme teoriniams dalykams. Iškart kriti į akis, kad daugelis karių teoriją išmano gerai, bet štai grandžių bei skyrių vadams stinga vadovavimo įgūdžių. Teoriškai skyrininkas žino kaip pasiegti vienu ar kitu atveju, o štai suformuluoti tiksliai, aiškiai ir trumpai užduotį ne visada moka ir užuot įsakinėjęs, pradeda pasakoti. Partitės stoka. Todėl nusprendėme surengti šiuos mokymus tik grandžių ir skyrių vadams.

Mokymai vyko Pabradės poligone rugsėjo 12-13 dienomis.

– Pratybos intensyvios, – pasakoja kpt. G. Ciesiūnas. – Žygiui ir gynybos pozicijų įrengimui skirtos 4-5 valandos, toliau žvalgyba, pasala, tai jau naktį, o kita diena kariai turės įrengti skyriaus postą. Visą daro patys skyrių ir grandžių vadai, pasikeisdami – vieni vadovauja, kiti vykdo, o mes tik stebime, taisome, koreguojame. Manau, kad tai duos nemažai naudos.

Dauguma skyrininkų yra jauni savanoriai, išstarnavę po 3-4 metus ir jau dalyvavę ne vieneriuose mokymuose. J. srž. Vytautas Stepanauskas iš karo policijos kuopos yra Vilniaus universiteto matematikos magistras, gr. Rokas Urbanavičius irgi Universiteto studentas, tik studijuoja istoriją. Gr. Jurijus Svabovičius, baigiantis ketvirtus tarnybos metus, dirba firmoje padalinio vadovu.

– Draugas buvo šaulys, – šypsosi grandinis, – ir mane prikabino, tik nepasakė, kur tie šauliai įsikūrę. Beieškodamas šaulių, pataikiau pas savanorius, čia ir pasilikau. Suderinti studijas, darbą, tarnybą nėra lengva, tačiau įmanoma, jeigu nori.

Festivalio „Maištingas rokas“ dalyviai prisijungs prie mūsų projekto

Ats. lt. Aivaras BAGDONAS

Didžiosios Kovos rinktinės karo policijos kuopa

Rugsėjo 5 d. roko muzikos gerbėjai Utenoje rinkosi į jau ketvirtąjį kasmetinį muzikos festivalį „Maištingas rokas“. Šiemet festivalyje dalyvavo 15 grupių iš visos Lietuvos. Kai kurios iš jų dar jaunos ir nespėjusios išpopuliarėti.

Roko festivalyje grupių pasirodymą vertino Utenos Antano Šapokos gimnazijos pučiamųjų orkestro vadovas Vytautas Latonas, Utenos muzikos mokyklos direktorius Arūnas Katinas, savivaldybės atstovė Alina Plistkova, stilistė Elena Mickevičienė ir Didžiosios Kovos rinktinės karo policijos kuopos karys savanoris gr. Jogaila Milkeraitis (civilinė specialybė – prodiuseris).

Pasak savanorio, pastarasis festivalis atveria galimybę išgarsėti jauniems ir šiuo metu dar mažiau žinioms atlikėjams. Anksčiau muzikos festivalyje „Maištingas rokas“ koncertavusios roko grupės

„Sweet Salt“ ir „Caramel Members“ šiuo metu jau yra gerai žinomos Lietuvoje. Štai dėl to Lietuvos roko grupės ir mėgsta šį festivalį, stengiasi jame dalyvauti. Festivalis populiarus ir tarp šio stiliaus muzikos gerbėjų, gausiai susirenkančių pasiklausyti grupių atliekamų kūrinių.

Gr. Jogailos Milkeraičio teigimu, pagrindinis festivalio „Maištingas rokas“ tikslas – „gyvos“ muzikos propagavimas, jaunų atlikėjų skatinimas, jų kūrybinių sugebėjimų tobulėjimas. Prizinę vietą festivalyje pelniusiai grupei „Decapod“ buvo pasiūlyta prisijungti prie KASP Didžiosios Kovos rinktinės ir karo policijos kuopos karių muzikinio projekto, kurio pagrindinis tikslas yra išleisti Lietuvos kariuomenei skirtą dainų kompaktinį diską.

Priminsime, jog šiuo metu savo kūrinius minėtam projektui jau yra įrašę įvairaus stiliaus estrados atlikėjai – Arvydas Martinėnas, Igoris Kofas, Rūta Lukoševičiūtė ir kiti.

Festivalio vertinimo komisija. Dešinėje – gr. Jogaila Milkeraitis

Kovinis rengimas Savanorių pajėgose vyko, vyksta ir vyks

Atkelta iš 1 psl.

Sistema veikia ir rezultatai akivaizdūs, nors sunkumų dėl ekonominės krizės turime, esame priversti taupyti.

Ar kartais mes ne per daug akcentuojame tik materialinius dalykus, tarsi ir užmiršdami, kad ne viską pinigai lemia? Štai mažas pavyzdys. Latvijos savanoriai organizuoja žvalgų varžybas, kuriose Lietuvos savanorius atstovauja panevėžiečiai. Šiemet kelionėi į Latviją, deja, pinigų neatsirado, bet savanoriai nusprendė: vis tiek dalyvausime, važiuosime už savo lėšas. Galėjo tiesiog numoti ranka ir pasakyti – nėra pinigų, nevažiuojame...

– Kad negalėjome skirti pinigų – negerai, bet tokiais pajėgų kariais aš galiu tik didžiulius, nes jie yra tikri SAVANORIAI, noriu tai pabrėžti. Savanoriškumo principas yra esminis dalykas. Niekas nesako, kad kaip prieš du dešimtmečius žmonės ėjo ginti savo Tėvynės plikomis rankomis, taip šiandien turi būti. Ne, dabar situacija kitokia, yra ir ginklai, ir technika, ir žmonės parengti ir jie nuolat mokosi, kaupia reikalingą patirtį, bet neužmirškime, kad tikras karys profesionalas yra ne tas, kuris išmano tik savo siaurą karybos sritį, bet kuris supranta, kad jo tarnybos prasmė – Tėvynės gynyba. Piliėtis ir patriotas, nesidrovėkime šitų sąvokų, nors kai kam jos ir ne visai patinka.

Lejku viską vertinsime tokiu požiūriu, tai ir ekonominis sunkmetis pasirodys ne toks jau baisus; krizė atėjo, ji ir praeis, o mes gyvensime toliau, čia, šiandien, rytoj, ir dirbsime savo darbus, vykdydysime pareigas.

Stinga lėšų, atsisakome, ko galime atsiskaityti. Mažiau dalyvausime visuomeniniuose renginiuose, organizuojame kuklesnes sporto žaidynes, bet pagrindinis mūsų principas: Savanorių pajėgos – tai kariai savanoriai nesikeičia. Jeigu Lietuvos piliėtis atėjo į KASP, mes viską padarysime, kad jis taptų tikru kariu savanoriu, savosios Tėvynės gynybą ir sąmoningą piliėčių. Savanorių pajėgos ne kokios saugos firma, todėl ir siekiame, kad kovinis rengimas būtų harmoningai suderintas su pilietiško, patriotinio ugdymo, savanorio asmenybės dvasiniu ir finišiniu tobulėjimu.

Nepriklausomoje Lietuvoje gimiau...

Zenys Lisauskas pasitinka Gorbačiovą

Spalio 14 d. amžinam poilsiui į Antakalnio kapines palydėtas savanoris kūrėjas Zenys Lisauskas. Vėlionis gimė 1930 m. spalio 4 d. Ignalinos rajone. Lisauskų šeima okupantai rusai ištrėmė 1949 m. kovo mėnesį. Aštuonioliktmetis Zenys pabėgo paryčiais iš apsupto sodybos, vožęs į sprandą sargyboje stovėjusiam stribui.

Vienas Z. Lisausko brolis žuvo partizanaudamas, kitas numirė trentyje. Slapstėsi nuo okupantų Vilniuje. Atitarnavęs Sovietinėje armijoje grįžo į Vilnių, dirbo įvairiose įmonėse, ilgiausiai – kuro aparatūros gamyloje.

Z. Lisauskas priklausė Šaulių sąjungai, gen. Povilo Plechavičiaus Vietinės rinktinės karių sąjungai. Nors ir vyresnio amžiaus, 1991 m. tapo Vilniaus

rinktinės savanoriu. Buvęs jo kurovės vadas ats. vyr. lt. Valdas Jurkevičius velionį prisimena kaip labai pareigingą savanorį, uoliai lankiusį užsiėmimus, pratybas. Kartu tarnavę ats. lt. Saulius Paskačimas, gr. Dainius Gudelis pabrėžia vieną, patį ryškiausią bruožą: nerikuotės savanoris Zenys pasižymėjo aiškiu patriotizmu, tvirtomis pilietinėmis pažiūromis, kurios visada buvo matomos ir darė teigiamą poveikį kitiems, jaunesnio amžiaus savanoriams.

Lietuvio patrioto keliu pasuko ir sūnus Kęstutis – savanoris kūrėjas, Lietuvos kariuomenės kapitonas. Marti Gražina taip pat ilgą laiką tarnavo Savanorių pajėgose, atsargos kapitonas.

Prasidėjus Atgimimui, Z. Lisauskas, kaip ir visi dori lietuviai, tapo aktyviu sąjūdininku. Jam nereikėjo nei slėpti savo pažiūrų, nei versti kailio, kaip daugeliui komunistų ir komjaunimo aktyvistų. Šitie tyliai laukė ir dairėsi: kaip čia viskas pakryps, kad neapsirikus ir priplinkus prie stipresnės pusės, kad nenukentėtų karjera ir materialinė padėtis.

Zenys Lisauskas pagarsėjo 1990 m. pradžioje, kai Sovietų Sąjungos vadovas Michailas Gorbačiovas, lydintis pačios, patarėjų, padėjėjų ir šiaip liokajų svitos, atvyko į Vilnių mokyti nepaklusniųjų lietuvių. Apie tai išsamiai rašė amerikiečių istorikas Alfredas Senas savo knygoje „Gorbačiovo nesėkmė Lietuvoje“, daug rašė ir mūsų spauda, tais faktais čia ir pasinaudosime.

Gorbačiovo vizito dienotvarkėje buvo ir susitikimas su „proletariato atstovais“ Vilniaus kuro aparatūros gamyloje. Ši gamykla nelabai kuo skyrėsi nuo Burdenkos „trijų penketukų“ (karinės gamyklos) ir kitų įmonių, tiesiogiai pavaldžių Maskvai. Lietuvius į jas priminėjo labai nenoriai, užtat išskėstomis rankomis sutikdavo iš „plačiosios tėvynės“ į Vilnių plūstančius klajoklius kolonistus, vadinamuosius rusakalbius, kurie gaudavo lengvesnius darbus ir jautėsi tikraisiais Lietuvos šeimininkais. Tokiose įmonėse

tyrojo rusiško šovinizmo tvaikas ir mūsikiams ten buvo nelengva.

„Caro“ atvykimo susijaudinę laukė rusai-nacionalistai (reikia pagalvoti tuos lietuvius, Landsbergi ir Sąjūdį), laukė ir gamyloje dirbęs Lisauskas. Kaip sutiko, užfiksuota režisieriaus Domanto Vildžiūno filme „Lemtingas susitikimas“.

Lydimas didžiulės svitos ir žurnalistų Gorbačiovas viename cehche sustoja prie pagyvenusio darbininko, laikančio rankoje savadarbį transparentą.

– Nagi, kas čia parašyta? (Skaito) Ne daugiau teisiu, o visiškai nepriklausomybė? Kokia nepriklausomybė?

– Aš gimiau nepriklausomoje Lietuvoje ir turiu mirti nepriklausomoje Lietuvoje.

– Kas jums pavedė parašyti šitą plakatą?

– Aš pats asmeniškai...

– Jūs parašėte „visiška“. Vadina, si, iš Sąjungos susiruošėte išeiti?

– Taip. Anksčiau ar vėliau...

– Jūs viską apgalvojote ir viską žinote?

– Na, žinoma...

Kadras nutrūksta, toliau matome disputo finalą: pasilenkęs SSKP CK generalinis sekretorius išskėlęs smilų agresyviai grūmoja darbininkui:

– Manote mane sutrikdysite? Nesutrikdysite manęs!

Pats šaltkalvis Zenys Lisauskas taip prisimena pokalbio pabaigą:

– Gorbačiovas įsikarščio, ėmė rankomis mosikuoti, net žmona jį ramino: „Miša, Miša, nustok...“ Galų gale jis numojo ranka ir nubėgo į kitą cehą... Kraujas jam užvirė, kad ne pagal jį aš kalbėjau, vis prieš plauką šukavau. Jis sako, aš jums to neduosiu, ano neduosiu, o aš: „Aukšą mums gražinkite, kurį 1940 metais pasigrobėte, ir bus musis pradžia...“ Klausė, kaip aš suprantu nepriklausomybę, atsakiau: „Kaip Leninus. Viena tauta kitai negali diktuoti“. Tada klausė, koks mano išsilavinimas, kuo dirbu, sakau, vidurinis, dirbu šaltkalviu. Ir toks, sako, išsilavinęs? Taip, sakau, pas mus tik rusakalbiai, nors ir daug metų čia pragyvenę, nesimoko lietuviškai. „Sunku jums bus“, – nueidamas man mes telėjo. O aš jam: „Kur? Į Jakutiją išvešite?“

Štai tokie žmonės, kaip amžina atilsį Zenys Lisauskas, kaip buvęs Kęstučio apygardos partizanas dim. plk. Leonas Laurinskas, pirmasis prasidėjus Atgimimui Vilniuje iškėlęs lietuvišką trispalvę, kaip lauzytas, bet nepalaužtas kunigas Alfonsas Svarinskas ir yra tikrieji naujosios Lietuvos istorijos didvyriai.

Parengė ats. lt. Vidmantas Kuprevičius ir ats. kpt. Vytautas Voveris

Į Afganistaną išvyko dar viena savanorių pamaina

PAG-10 misiją Afganistane KASP atliko 2009–2010 m., Dainavos apygardos 1-osios rinktinės karių pagrindu suformuotai pamainai vadovavo plk. Gediminas Macijauskas. Trečdalis kontingento buvo kariai savanoriai, misijos laikotarpiu Lietuvoje palikę savo šeimas, artimuosius, civilinius darbus ir mokslo įstaigas.

sijusios su nuolatiniu bendravimu su vietos gyventojais, įpratusiai matyti taip apsirėngusius lietuvius, šie kariai savo užduotis dažniausiai vyk-

ki žalios spalvos uniformas.

Lietuvos karių aprūpinimas ir toliau vykdomas atsižvelgiant į išmoktas pamokas misijos rajone.

nepaisant to, kad skiriasi, dalies kontingento uniformos spalva, ši pamaina ginkluote, technika ir iranga yra aprūpinta taip pat kaip kitos misiją vykdžiusios pamainos. Šiais metais Lietuvos kariai tarnaujantys Afganistane yra perginkluoti moderniais šturmo karabinais G-36.

Karių saugumui didžiausią įtaką turi karių profesionalumas, pasirengimas. PAG-10 kariai misijai yra gerai pasirengę, jie gerai išmano savo būsimas užduotis ir uniformos spalva jų veiksmų kokybę itakos neturės.

Į misiją išvyko savanoriai

PAG-10 suformuota Dainavos savanorių rinktinės pagrindu, tačiau dalį personalo sudaro kitų rinktinių bei Lietuvos kariuomenės padalinii kariai.

Nemaža dalis karių jau turi tarptautinių misijų patirties – yra tarnavę Balkanų regione, Irake, Afganistane.

Trečdalis į misiją išvykusio kontingento narių – kariai savanoriai, misijos laikotarpiu Lietuvoje paliekantys ne tik savo šeimas, artimuosius bet ir civilinius darbus, mokslo įstaigas.

PAG-10 vadovs plk. lt. Gediminas Macijauskas (dešinėje) ir štabo viršininkas mjr. Arturas Jasinskas

Anot karės savanorės vyr. lt. Ingos Pranaitienės, daiktai seniai sudėti, būtina reikalai sutvarkyti, paskutinės dienos Lietuvoje pralėkė labai greitai.

Paklausta ar ne buvo sunku apsispręsti vykti į misiją, Inga sako, jog tai yra jos galimybė įgyvendinti svajones – praktiškai atlikti tą darbą, kuriam rengiamasi tarnybos Lietuvoje metu. PAG-10 štabo Civilių ir karių bendradarbiavimo skyriuje tarnaujanti karininkė taip pat sako, jog artimieji pritaria ir supranta tokį jos žingsnį, tačiau ne visiems aplinkiniams paprasta suprasti tokį, tik šią vasarą išskėjusios moters, žingsnį.

– Ko gero dar vadovaujames įvairiais stereotipais, manome, jog moteriai dažniau derėtų „tarnybą atlikti“ namuose,

Nuo 2004 metų kovo 17 dienos Lietuvos vyriausybės nutarimu buvo leista siųsti į tarptautines operacijas (TRO) ir karius savanorius. Verta pažymėti, kad kariams savanoriams po tarnybos TRO būdavo suteikiama pirmenybė, pereinant į profesinę karą tarnybą. Nemažai savanorių šia galimybe pasinaudojo ir toliau sėkmingai tarnauja įvairiuose kariuomenės vienetuose.

Štai moterį prisistoję prie paramos šios vienos skurdžiausių pasaulio valstybių vaikams, pavyzdžiui, tikėjomės surinkti apie penkis šimtus žieminių kepurų, žmonės numezgė dešimteriopai daugiau, – sakė Inga.

Prie kompiuterio vyr. lt. Inga Pranaitienė, kpt. Vaidas Šepkus ir ats. mjr. Eugenijus Vaicekuskas

Vrs. Eugenijaus Žygaičio nuotr.

Lietuvos laisvė – brangesnė už gyvybę

Gr. Vilius DŽIAVEČKA

„Savanorio“ korespondentas

Sausio 17 dieną Krašto apsaugos savanorių pajėgos paminėjo 19-ąsias įkūrimo metines. Vilniuje, Nepriklausomybės aikštėje, prie Lietuvos Seimo rūmų, įvyko iškilminga Savanorių pajėgų vėliavų būrių rikiuotė. Reginyje dalyvavo Seimo pirmininkė, Seimo nariai, Lietuvos kariuomenės vadovybė, visuomeninių ir pilietinių organizacijų atstovai, kiti svečiai.

– Laisvės dvasia pasirodė galingesnė už gąsdinimus ir grąšinius, šmeižtą ir melą, galingesnė už sovietų imperijos kariuomenę ir už pačią mirtį, – sakė Seimo pirmininkė Irena Degutienė ir pakvietė visuomet prisiminti kiekvieną, kovojusį ir žuvusį vardan mūsų, vardan Lietuvos.

„Nepriklausomybės įprasminime krašto apsaugos savanoriams tenka išskirtinis vaidmuo. Ir ne tik dėl to, kad jų pastangos padėjo pagrindą šalies ginkluotosioms pajėgoms – jėgai, kuri užtikrina Lietuvos galimybes ramiai gyventi ir dirbti, savarankiškai ir laisvai kurti savo dabartį ir ateitį, – sakė I. Degutienė. – Būtų neteisinga savanorių ir visos kariuomenės sampratą susiaurinti vien iki karių ir ginkluotės rezervo. Tai – neatskiriama visuomenės dalis, ir neišsemiamas laisvės dvasios, pagarbos istorijai, tikrojo patriotizmo rezervas. Tai – jėga, kuri kiekvieną dieną, kiekvieną valandą буди tautoje kaip didžiausia atsvara sunkumams ir problemoms“.

Didžiosios Kovos rinktinės vėliavos būrį veda kpt. Giedrius Krivas

Vrs. Eugenijaus Žygaičio nuotrauka

Iškilmingos rikiuotės metu krašto apsaugos ministrė Rasa Juknevičienė įteikė kalaviją Didžiosios Kovos rinktinės 803 kuopos vadui kpt. Giedriui Krivui. Kuopa pripažinta geriausia 2009 metų kuopa pajėgose. Ministrė pabrėžė, kad ir 1918-aisiais, ir partizaninio karo metais ir 1991-aisiais savanoriai buvo tautos gvasties ir gyvybingumo išraiška.

– Visi sąmoningi Lietuvos pi-

liečiai patriotai, suprantantys, kas tai yra turėti savo valstybę arba jos neturėti, visi yra savanoriai, kurie stoja į postus, kada reikia, o galų gale ir kiekvieną dieną, supranta, kur yra ir kam yra. Žinoma, jūs, Savanorių pajėgos, esate pavyzdiniai, esate matomi, ir jūs turite visada būti pavyzdiniai. To jums nuosirdžiai linkiu, – kalbėjo prof. Vytautas Landsber-

1991-ųjų metų sausio 17 dieną, po Sovietų Sąjungos bandymo ginkluota jėga nuversti teisėtą Lietuvos vyriausybę, Aukščiausioji Taryba priėmė įstatymą dėl Savanoriškosios krašto apsaugos tarnybos (SKAT) įkūrimo. Tuomet teisiškai legalizuotos jau veikiančios savanorių formuotės, pradėjusios kurtis dar 1990 metais. Savanorių tarnybai buvo sudarytos prielaidos paskirti vado-

vybę, formuoti dalinius. Anot KASP vado plk. Antano Plieskio, daugelis iš anuometinių savanorių suvokė, kad studami į laisvės gynėjų gretas, jie rizikuoja savo gyvybe, nes jeigu būtų nugalėję okupantai ir vietiniai komunistai, laisvės gynėjų būtų laukęs tragiškas likimas. Nepaisant to, savanoriai ėjo ginti Tėvynės ir laisvės drašiai, nebijodami paaukoti net savo gyvybės.

Nukelta į 2 psl.

Pereinant prie naujosios kovinio rengimo sistemos

Plk. lt. Vaidotas MALINIONIS
KASP šlabo viršinininkas

Krašto apsaugos savanorių pajėgos, artėdamos prie dvidešimtmečio, kurį švėsime jau kitais metais, gali pasididžiuoti savo profesionaliai paruoštu personalu ir nuveiktais darbais. Aš nesigilinsiu kiek ir kokių, tikrai svarbių,

misijų bei užduočių įvykdė kariai savanoriai, bet daugiau pakalbėsiu apie kovinį rengimą ir jo ateitį Savanorių pajėgose.

Praėjusieji metai kovinio rengimo prasme buvo ganėtinai sudetingi, kadangi planuotas finansavimas – 20 dienų vienam kariui savanoriui – dėl mūsų šalį užgriuvusios ekonominės krizės, nul-

musios finansinių išteklių mažėjimą, buvo „nukirptas“ iki 7 dienų vienam kariui savanoriui. Todėl karių savanorių kovinio rengimo programos taip pat teko pakoreguoti ir sutrumpinti, kad nebūtų pamirštas nė vienas mūsų karys, ir visi, bent minimaliai, galėtų dalyvauti kovinio rengimo procese. Žinoma, tai nelietė karių, besirengiančių taikos operacijoms ar taikos meto užduočių vykdymui – jų kovinio rengimo programos privalo būti įgyvendintos šimtu procentų, nes tai tiesiogiai susiję su kokybišku uždavinio įvykdymu ir karių saugumu. Neparuoštų arba blogai paruoštų karių siūsti į užduotis mes negalime!

2009 metais daug dėmesio skyrėme pasirėngimui pereiti prie naujos trijų lygių kovinio rengimo ir administravimo sistemos. Iš geriausių ir patyrusių karininkų buvo sudaryta darbo grupė, kuri per penkis praėjusių metų mėnesius parengė Kovinio rengimo ir

organizavimo vadovą (KROV). Vadovas yra labai išsamus dokumentas, kuriame vadai suras viską, ko reikia organizuojant, planuojant, vykdant, kontroliuojant ir vertinant karių savanorių ir vienetų rengimą. Tai apima individualias ir esmines užduotis. Tam, kad šiais metais sklandžiai ir tinkamai būtų galima pereiti prie naujosios sistemos rinktinėse ir Butigeidžiu dragūnų mokomajame batalione, vyko karių vertinimas ir skirstymas pagal pasirėngimo lygius, mokymo programų ir kursų koregavimas bei tikslinimas.

Norėčiau ypatingai pabrėžti kaip yra svarbu, kad visų lygių vadai, o taip pat ir eiliniai kariai savanoriai suprastų šią naują sistemą, suvoktų kaip ji veikia, koks yra jos sumanymas ir tuo pačiu vieninagai siektų jos tinkamo ir savalaikio įgyvendinimo. Kadangi būtent nuo to priklausys karių savanorių kovinio rengimo kokybė, karių ir

vienetų tinkamas pasirėngimas ir tuo pačiu visų Savanorių pajėgų gebėjimas vykdyti savo užduotis. Ir tik tada ši sistema įgalins mus nuosekliai, sistemingai ir efektyviai rengti individualius karius ir vienetus.

Tikėtina, kad pirmaisiais metais vykdant naują kovinio rengimo ir administravimo sistemą, pasitaikys tam tikrų klaidų ir iškilsi problemų. Tačiau prisiminkime, kad planas yra niekas, bet planavimas yra viskas. Todėl po kiekvieno kovinio rengimo periodo ir po kiekvieno užsiėmimo turėsime vertinti ir daryti išvadą ir iš karto tobulinti savo darbą. Tai ir yra visiems gerai žinomas principinis kovinio rengimo ciklas: planavimas – vykdymas – kontrolė – vertinimas – planavimas ir t.t.

Pabaigai norėčiau padėkoti visiems kariams, kurių pastangomis buvo tinkamai pasiruošta pereiti prie naujosios kovinio rengimo ir administravimo sistemos. Visiems linkiu sėkmės ją įgyvendinant 2010 metais.

Laisvė – tai tautos atmintis

Kpt. **Kęstutis KLUNGIS**

Vyčio rinktinės štabo S5 skyriaus viršininkas

Lietuvos partizanų vadai 1949-ųjų vasario pradžioje susirinko suvienyti visų krašto pasipriešinimo jėgų. Šis suvažiavimas iš pradžių vyko Balandiškių kaime Radviliškio rajone; čia Jonas Žemaitis-Vytautas, Adolfas Ramanauskas-Vanagas, Juozas Šibaila-Merainis, Petras Bartkus-Žadgaila, Bronius Liesys-Naktis, Leonardas Grigonis-Užpalis, Vytautas Gužas-Kardas ir Aleksandras Grybinas-Faustas parengė Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio deklaraciją bei kitus dokumentus, kuriuose apibrėžiama lietuvių tautos laisvės kovos tikslai bei prasmė. Saugumo sumetimais, parengę dokumentus, vadai toliau posėdžiavo Mėnaičių kaime, kur 1949 m. vasario 16-ąją ir buvo įkurtas LLKS bei patvirtinti suvažiavimo dokumentai.

Rūpinamasi išsaugoti dvarus – lietuvių spaudos, išnaudojimo ir nutautinimo centrus, o tautos istorijai labai svarbi sodyba Balandiškių kaime mažai ką domino. Paminėkime Vinciu Kudirkai Vilniuje atsirado tik patriotiškai nusiteikusių visuomenės, o ne valdininkų ar partijų, dėka, susirū-

Štai kas beliko iš Balandiškių sodybos. Vyčio rinktinės savanoriai eil. Andrius Mikšys ir j.srž. Gintautas Liutkus, toje vietoje, kur prieš šešis dešimtmečius partizanų vadai rengė LLKS dokumentus

Vfš. Eugenijaus Žygaičio nuotrauka

pinimas išsaugoti Balandiškių sodybą taip pat kilo ne kabineuose, o menininkų – Lietuvos patriotų širdyse.

Š. m. vasario 16 d. Balandiškių

ir Mėnaičių kaimuose vyko renginys skirtas paminėti Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio tarybos deklaracijos paskelbimo 61-ias metines. Menininkai suorganizavo akciją,

kurios metu buvo renkamos lėšos Balandiškių sodybos išsaugojimui ir remontui. Šiame renginyje dalyvavo ir Savanorių pajėgų, taip pat ir Vyčio rinktinės, kariai.

Tai dar viena galimybė geriau pažinti mūsų Valstybės istoriją, prisidėti prie jos išsaugojimo, nes tauta, praradusi savo istorinę atmintį, anksčiau ar vėliau praranda ir laisvę.

„Nevarta tikėti, kad dabar kažkokie ypatingi laikai ir Europoje karo nebus. Ne. Žmogaus prigimtis nepasikeitė, pasikeitė technologijos, kuriomis tie karai ka-

riaunami, jos patobulėjo. 1937 metais Vakarų Europoje taip pat vyravo nuomonė, kad naujas karas kilti jokiais būdais negali. Nevarta tikėti iliuzijomis, o galvoti ir

tarnauti reikia taip, lyg karas prasidėtų po pusmečio“, – 2010 m., savo įžvalgomis dalindamasis su Sausumos pajėgų kariais, tvirtino istorikas prof. Valdas Rakutis.

Lietuvos gynyba

Jei Lietuvai kiltų pavojus iš išorės, ginti Lietuvą ryžtųsi tik 29,8 proc. šalies gyventojų. Tokius rezultatus neseniai paskelbė viena visuomenės nuomonės ir rinkos tyrimų bendrovė, atlikusi gyventojų apklausą. Kaip mes gynėme ir kaip mes dabar gintume Lietuvą?

Doc. dr. **Valdas RAKUTIS**

Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos prorektorius

Išsivaduoti nuo iliuzijų

Nestebina, kad Lietuvą bus pasirengę ginti tik tie – beveik 30 procentų jaunuolių. Per du dešimtmečius išauginome verslininkų ir teisininkų valstybę.

reikės nuo jų gintis. Rengdami savo gynybos koncepcijas mes visų pirmaisiai turėtume atsižvelgti, nuo ko ir kaip turėsime ginti savo kraštą ir kokie mūsų kariuomenės pajėgumai. Nereikia atmeti ir buvusių karų patirties. **Pirmiausia reikia identifiuoti, kas bus mūsų tariami priešai. Taip pat reikia žinoti, kas mūsų draugai, kurie galės padėti, kitaip dingsime iš žemėlapių, kaip tai atsitiko nelaimingais 1940 metais.** Lietuvos gynyimo klausimas reikalauja labai didelės atsakomybės ir rimto požiūrio, kadangi nuo to priklauso mūsų tautos ateitis. Visuomenė dabar neturi reikiamo požiūrio į valstybės gynybą. **Prasidėjus konfliktui daugelis galvoja, kad jiems pasiseks pabėgti, pasislėpti ir karo veiksmų jėgoms nepalies. Tai yra esminė klaida. Mūsų tautiečiai, puikiai suprasdami tautinius interesus, visiškai nesupranta valstybinių interesų, juos suvokdami kaip svetimus.**

Dabartinėje, per 20 metų išaugusioje teisininkų ir verslinin-

kų valstybėje buvo neteisingai sudėlioti prioritetai. Šioms grupėms valdant prasidėjęs liberalizmo procesas gali atvesti prie valstybės mirties.

Verta pažymėti, kad lietuvių tauta yra labai gerai įvaldžiusi išlikimo meną, kai valstybei iškyla grėsmė, lietuviai pradeda vienytis. Dėl bendro tikslo mes sugebame maksimaliai sutelkti savo jėgas. Dar vienas teigiamas bruožas – lietuvių individualizmas ir kūrybiškas požiūris į sudėtingus reikalus. Tuo paaiškinama ir lietuvių sėkmė sovietinėje armijoje, kur jie buvo kontrastas žmonėms, turintiems kolektyvinio mąstymo formas, kur bendruomenės narys save visų pirma suvokia kaip visuomenės dalį, o tik po to kaip individą. Jiems priimtą sprendimą yra žymiai sudėtingiau. Todėl nėra gerai, kad mūsų kariuomenėje niekas neužduoda retorinio klausimo: kas esame? Į šį klausimą reikėtų atsakyti, kad žinotume, kokie dalykai veiks gerai, o kurie ne. Tai svarbu padaryti ir todėl, kad sugebėtume pasirinkti, koks gynybos būdas būtų tinkamiausias.

Mūsų silpnoji pusė yra didelis polinkis tikėti iliuzijomis. (Pvz. Lietuvos niekas nepuls!)

Jų stipriosios ir silpnosios pusės

Tariamų priešų sąrašas galėtų būti labai platus. Tai visų pirma kaimyninės valstybės, išskyrus mūsų brolius latvius. Dabar pagrindinės valstybės, kurios gali kelti grėsmę Lietuvai yra Rusija ir Baltarusija. Tai aiškiai rodo praėjusius metus šiose šalyse vykę kariniai mokymai ir jų karinė doktrina. Turint potencialius priešus, vertėtų išanalizuoti jų stipriasias ir silpnasias puses. Rusijos stiprioji pusė yra imperializmas, kuris įsiskaidė daugelio jos piliečių širdyse. Tuo remiantis Rusijoje galima išskirti didelį priešiskumą lietuviams ir Lietuvai. Neatmeskime, kad ten dabar yra stengiamasi palaikyti neigiamą nuomonę apie Lietuvą. Rusija turi ir savo intelektualinį elitą, gabius analitikus. Dėl to neturėtume iliuzijų, kad menamas konfliktas prasidės kvailai arba brutaliai. Ne. Viskas gali būti daroma labai gražiai ir sudėtingai. Alos Pugačiovos koncertai Lietuvoje, valstybinių švenčių metu, gali būti viena iš tokio karo scenarijaus dalių...

Baltarusijoje žmonės ištikėdami, kad tikrieji lietuviai yra jie, kad LDK istorija yra jų, o mes esame jų realūs priešai, trukdantys tą idėjinį modulį įgyvendinti. Visos susidariusios aplinkybės verčia baltarusius būti radikaliais.

Pirmosios Šilalės savanorių pratybos šiemet

Gr. Laura Gečaitė ir eit. Kristina Bitinaitė

Irmantė PETRAUSKAITĖ

„Šilalės žinių“ redaktorė

Kpt. Gintaras NOREIKA

Žemaičių rinktinės 308 kuopos vadas

2008 metais Lietuvos kariuomenėje įvyko esminių permainų – atsisakyta privalomosios karo tarnybos, nuspręsta pereiti prie profesinių ir savanoriškumo pagrindu formuojamos kariuomenės. Krašto apsaugos savanorių pajėgos – svarbi dabartinės kariuomenės dalis, tad kilus grėsmei Lietuvos saugumui, mūsų kraštą profesionaliai ginti ir kariai savanoriai, kurie tokioms situacijoms nuolat ruošiami tiek teoriškai, tiek praktiškai.

Tą dar kartą parodė šiais metais pirmosios, bet tikrai ne paskutinės Žemaičių rinktinės 308-osios pėsčiųsų kuopos pratybos, kurios vyko „Geležinio Vilko“ brigados Kęstučio batalione. Pratybų metu kariai savanoriai išbandė savo buvimą, vikrumą ir akies taiklumą, o kartu įrodė, kad demonstruoti dar puikius įgūdžius, savitarpio supratimą bei vedami asmeninės motyvacijos yra pasirėnę vykdyti

tikrai sudėtingas karines užduotis.

Prieš išvykstant į pratybas keturi kuopos kariai savanoriai už pavyzdinę, uolų ir iniciatyvų pareigų atlikimą buvo paskatinti – jiems įteikti rinktinės vado padėkos raštai, o vienas kuopos karys apdovanotas medaliu „Už pavyzdinę kario savanorio tarnybą“ (5-erių metų). Vasario mėnesį kariai savanoriai taip pat buvo pagerbti ir paskatinti – septyniems iš jų buvo suteikti grandinio laipsniai, o vienam – jaunesniojo seržanto. Tokiais paskatinimais siekiama, kad tarp karių savanorių būtų išlaikyta subordinacija, o sudarant galimybes kilti karjeros laiptais, didinama jų asmeninė motyvacija.

Dvi dienas trukusiose taktinėse lauko pratybose su koviniu šaudymu dalyvavo 40 kuopos karių savanorių, tarp jų – ir trys merginos. Pirmąją dieną vyko šaudymo pratybos. Savanoriai šaudė automatiniiais šautuvais, kulkosvaidžiais, PKT kariai – pistoletais.

Antroji pratybų diena buvo skirta pradinio rengimo ir įgūdžių formavimui. Pratybų metu buvo naudoti mažųjų padaliniių taktikos elementai: kariai savano-

riai buvo mokomi užimti patulio bazę, rengti pasala, vykdyti ataką, ginti objektą ir pan. Teorinės pasikaitos metu pratybų dalyviai buvo supažindinti su priešpėstinėmis ir priešstankinėmis minomis, kurios gali būti naudojamos beveik visoje karinėse operacijose.

Stebint besibūriuojančius karius savanorius, o tarp jų – ir tris dailio-

sios lyties atstoves, nejučiomis kyla klausimas: koks gi magnetas merginas traukia į tokią, regis, visai nemoterišką sritį? Vienos tarnybą Savanorių pajėgose pasirenka tęsdamos šeimos tradicijas, kitas tiesiog traukia netradicinė, merginoms nebūdinga veikla, o tapdamos savanorėmis jos įrodo, kad dailiosios lyties atstovių veikla neprivalo apsiriboti tik namų ruoša.

Kuopos vado pavaduotojas vyr. lt. Aurelijus Buinevičius sako, kad dailioji lytis dar nereiškia, kad ji silpnoji. Nors vykstant fizinius normatyvus merginoms taikomi kiek mažesni reikalavimai, šaudymo pratybose niekas neatsižvelgia, mergina ar vaikinai šaudė ir taikynė – taiklumo reikalavimai vienodi: „Merginos jau ne kartą įrodė, kad šaudydamos ir taikinius gali būti taiklesnės ir aplenkti vaikus, nes sugeba labiau susikaupti ir save kontroliuoti“. Vasario mėnesį vienai savanorei – gr. Laurai Gečaitėi – įteiktas medalis „Už pavyzdinę kario savanorio tarnybą“ (5-erių metų), o j. srž. Antanina Girytė jau dalyvavo ir PAG misijoje Afganistane.

Kuopos kariai šaudymo pratybose.

Irmantės Petrauskaitės nuotrauka

Užsiėmimai skyrių vadams

Ats. lt. Aivaras BAGDONAS

Didžiosios Kovos rinktinės 803 kuopa

Balandžio 7-11 dienomis Didžiosios Kovos rinktinėje surengtos jungtinės kovinio rengimo pratybos. Likus kelioms dienoms iki antrąjį balandžio savaitgalį suplanuotų rinktinės kuopų pratybų, surengti mažesnio masto, tačiau ne mažiau svarbūs užsiėmimai. Trečiadienį, ketvirtadienį ir penktadienį Gedimino štabo bataliono teritorijoje rinkosi Vilniaus, Trakų, Utenos kuopų savanoriai, užimantys Taikos mėto užduočių (TMU) kuopos skyrių bei grandžių vadų pareigas. Rinkosi ne šiaip sau. Tik jiems skirny užsiėmimų metu vadaai turėjo pasiekti ištis nelengvo tikslo: įgyti, atnaujinti bei suvienodinti skyriaus ir grandies vado kompetenciją atitinkančias žinias taktikos, topografijos, ginkluotės bei kitose srityse. Tad nors teorinių užsiėmimų būta ištis nemažai, vien teorija tąkart neapsiribota. Savanoriai įgytas žinias mokėsi taikyti ir praktiškai. Dėl to kariai mokėsi planuoti savo veiksmus individualiai ir kolektyviai, ieškojo išeities iš instruktorių sumodeliuotų taktinių situacijų, atliko kitas užduotis, tokias, kaip greitai ir efektyviai panaudoti apsaugos nuo masinio naikinimo ginklų priemonės, reaguoti į priešų ugnį, užimti patulio bazę, palaikyti sąveiką tarp padaliniių, vykdyti pasala. Šių užsiėmimų metu įgytas žinias bei įgūdžius savanoriai turėjo galimybę pritaikyti pratybų metu.

Pasak gr. Kristinos Bagdonienės, tokios jungtinės kovinio rengimo pratybos, beje, pirmos šiais metais, ištis gera pradžia. Užsiėmimų metu tiek kariai, tiek jų vadaai galėjo prisiminti, ko mokėsi anksčiau bei gauti įgūdžių, neabejotinai praveriančių jau artimiausių taktikos pratybų metu.

Koviniai šaudymai Pabradės poligone

Kovo 30 dieną Pabradės poligone KASP surengė kovinio šaudymo pratybas, kurias stebėjo Sausumos pajėgų vadas brg. gen. Vytautas Žukas ir KASP vadas plk. Antanas Plieskis. Savanoriai šaudė 90 mm priešstankiniais pabūklais PV1110 ir granatsvaidžiais „Carl Gustaf“.

Šios pratybos – KASP granatsvaidininkų rengimo programos baigiamoji dalis. Prieš tai apie 70 karių iš įvairių rinktiniių dalyvavo dviejų savaitiių granatsvaidininkiių kovinio rengimo kursuo-

se dragūniių batalione. Programa atnaujinta pernai, ją sudaro dvi dalys – teorinis individualusis ir praktinis rengimas. Šių metų spalio-gruodžio mėnesiais KASP planuojama surengti dar šešis tokio pobūdžio kursus mokomajame batalione. Sprendimą dėl priešstankinio pabūklo įtraukimo į granatsvaidininkiių rengimo programą priėmė Lietuvos kariuomenės vadas gen. mjr. Arvydas Pocius. Kariuomenės vadas sakė:

„Krašto gynybai turi būti panaudojamos visos turimos priemonės bei ginkluotė ir kariai turi mokėti jas panaudoti. Granatsvaidininkas, baigęs šaudymo iš pabūklo PV-1110 kursą, gaus papildomą karinį parengimą ir mokės šaudyti dviem priešstankiniais ginklais – jo profesionalumas nuo to bus tik didesnis“.

„Savanorio“ inf.

Šaudymo pratyboms pasibaigus. Su Sausumos pajėgų vadu brg. gen. Vytautu Žuku ir KASP vadu plk. Antanu Plieskiu

Vfš. Eugenijaus Žygaičio nuotrauka

Kovinio rengimo lygis – aukštesnis

J. psk. Audrius VAREIKIS
Didžiosios Kovos rinktinė

Baigėsi keturias savaites trukusios Didžiosios Kovos 8-osios rinktinės vertinamosios lauko taktinės pratybos Pabradės poligone. Savaitės trukmės pratybose dalyvavo visų rinktinės kuopų kariai savanoriai. Pratybų tikslas – įvertinti karių savanorių skyriaus sudėtyje ruošiantis pereiti į aukštesnįjį rengiamųjų pajėgų lygį.

Nuketla į 4 psl. Savanoriai pratyboms pasibaigus Centriniam poligone, Pabradoje.

J. psk. Audrius Vareikio nuotrauka

2010 m. KASP karių savanorių laukė išbandymas nauja tvarka. Vertinamosios pratybos tuomet buvo esminis įvykis KASP rinktinių padalinių kovinio rengimo srityje. Pratybose vasarą buvo „persijota“ didžioji dalis KASP rinktinių kuopų karių savanorių, o kas negalėjo dalyvauti – šį malonumą patyrė rudenį. Vertinamosios pratybos buvo ypatingos, nes išbandyta naujoji karių savanorių rengimo sistema.

Naujoji programa apėmė 4 metus: pirmaisiais karys baigdavo bazinį kario savanorio įgūdžių kursą ir tobulindavo individualius įgūdžius, vėliau palaipsniui pereinavo kitus etapus, kuriuose tobulėjo kaip atitinkamos srities specialistas ir mokėsi kolektyvinių užduočių. Baigę visą ciklą kariai savanoriai būdavo įvertinami, kad yra parengti vykdyti jiems skirtas užduotis. Ši sistema pradėta įgyvendinti 2010 m. Kuopų

vadams, pagal KASP štabo kovinio rengimo skyriaus gaires reikėjo viską paruošti, suderinti, vėliau programa, atsižvelgiant į išmoktas pamokas, buvo tobulinama. 2010 m. įvykusių pirmųjų KASP kuopų vertinamųjų pratybų rezultatai buvo geri, kariai savanoriai vienas užduotis įvykdė geriau, kitas – prasčiau, bet atliko 70-80 proc. to, kas jiems priklauso, didelių problemų nebuvo.

Kovinio rengimo lygis – aukštesnis

Kompleksinių pratybų metu, vienam iš skyriaus vadų gr. Edvardui Zavadskui buvo suteiktas atsargos leitenanto laipsnis.

Pirmąją savaitę į vertinamąsias lauko taktines pratybas Pabradės poligone išvyko dviejų Vilniaus kuopų ir Trakų kuopos kariai savanoriai. Atėinanti savaitė buvo skirta Ukmergės ir Anykščių padalinių savanoriams. Vėliau atvyko kariai iš Utenos, Molėtų ir Ignalinos kuopų. Paskutinę savaitę pratybose dalyvavo savanoriai iš Zarasų ir Švenčionių kuopų. Prie jų prisijungė ir kitų kuopų kariai, kurie anksčiau negalėjo atvykti į pratybas su saviškiais.

Pirmas dvi dienas vyko pradinis skyrių rengimas. Savanoriai ir skyrių vadai tobulino veiksmus kaip atlikti taktinį žygį, užimti patulio bazę, vykdyti vietovės išžvalgymą ir sureng-

ti suplanuotą pasalą. Kitas dvi dienas savanoriai miške praleido formuodami ir įtvirtindami įgūdžius. Jau ketvirtadienio vakarą skyrių vadai gavo kovinį įsakymą ir anksčiau ryte su savo kariais išvyko į taktinį žygį. Per pietus įsirengė patulio bazę, vyko išžvalgyti objektų prieš teritorijoje.

Šeštadienio rytą visi skyriai surengė suplanuotas pasalas.

Po pratybų vertintojai, įvertino savo skyrius, išsakė pastabas ir pasiūlymus. Sekmadienį kariai savanoriai, išklause pratybų vertinimo rezultatus, išvyko į kuopų dislokacijų vietas.

Kompleksinių pratybų metu, vienam iš skyriaus vadų gr. Edvardui Zavadskui buvo suteiktas atsargos leitenanto laipsnis.

Pratybose daug dirbo skyrių vadai.

Savanoriai tobulino veiksmus kaip atlikti žygį, užimti patulio bazę, vykdyti vietovės išžvalgymą ir surengti pasalą.

J. psk. Audrius Vareikio nuotraukos

Savanorių pajėgoms – 20 metų

Sausio 17-ąją Nepriklausomybės aikštėje susitiko savanorių vadai (iš dešinės): ats. plk. Jonas Gečas, gen. mjr. Arvydas Pocius, plk. Antanas Plieskis, plk. lt. Romualdas Moldaris

Sėimo Konstitucijos salėje savanorius pasveikino prof. Vytautas Landsbergis

KASP vadas plk. lt. Romualdas Moldaris medali „Už pavyzdingą kario savanorio tarnybą“ įteikė Dariaus ir Girėno rinktinės savanoriui Arūnui Kodzevičiui, pajėgose išstamavusiam dvidešimt metų.

Savanoriui kūrėjui Algimantui Remeikai yra ką prisiminti

Išnešamos gėlės ant žuvusiųjų už Lietuvą kapų

Geriausios 2010 metų pajėgų kuopos – Žemaičių rinktinės 301-osios – vadui kpt. Ričardui Akšamitiui įteiktas senovinis kalavijas

Kauno savanoriai mjr. Žydrūnas Šadauskis, ats. mjr. Pranas Urbanavičius, ats. mjr. Gediminas Reutas, plk. lt. Arturas Jasinskas, ats. mjr. Vitalijus Straleckas (pirmasis rinktinės vadas), ats. kpt. Vytautas Žymančius, plk. lt. Albertas Dapkus ir plk. lt. Leonas Lukoševičius su ats. plk. Jonu Geču

Dragūnų mokomajame batalione – nauja instruktorių rengimo sistema

Vyr. lt. Vaidas BIMBIRIS

Butigeidžio dragūnų mokomojo bataliono C kuopos karininkas

Balandžio 18-22 dienomis Dragūnų mokomajame batalione įvyko pirmasis Instruktorius kursas Nr. 2, kurį sėkmingai baigė dešimt karių. Kurse buvo mokoma kaip planuoti ir vesti taktikos pratybas, kuriose naudojamos pirotechnikos priemonės bei imitaciniai šoviniai. Mokymo savaitė prasidėjo supažindinančiais dalyviais su lauko pratybų rengimo reikalavimais, buvo mokoma, kokiais principais vadovautis organizuojant karių įgūdžių formavimo, tobulinimo ir vertinimo pratybas. Po teorinės dalies kursas persikėlė į Karių poligoną, kuriame kursantai stebėjo pratybų demonstraciją, gavę individualias užduotis rinkosi tinkamą vietą savo užsiėmimo vedimui, planavo personalo bei aprūpinimo poreikį, kurė taktinius scenarijus.

Norint pasiekti gerų rezultatų mokant karius taktikos, nepakanka vien nuosekliai vadovautis pratybų struktūros reikalavimais – reikia, kad mokymas būtų įdomus, tikroviškas, reikalaujantis tiek fizinio, tiek psichologinio pastangų, bet svarbiausia – ir saugus. Būtent todėl kurso dalyviai privalo turėti gerus metodikos pagrindus bei puikiai išmanyti skyriaus lygmens taktiką.

Teigiamas pirmojo Instruktorius kurso Nr.2 rezultatus lėmė ne tik individualūs kiekvieno kursanto kūrybiškumas, entuziazmas bei kruopštumas, bet ir geras tarpusavio bendradarbiavimas dalijantis žiniomis bei sukaupta patirtimi.

Nuo 2011 m. instruktorius Dragūnų mokomajame batalione rengiami pagal naują sistemą. Anksčiau buvusį, dar iš KASP Juozo Lukšos vadų mokymo centro perimtą Instruktorius kursą Nr.1, papildė Pratybų planavimo kursas ir Instruktorius kursas Nr.2. Žinoma, šiek tiek pakito ir pats Instruktorius kursas Nr.1. Trumpai aprašysiu ir apibūdinsiu šiuos kursus bei batalione įgyvendinamas naujoves.

Pratybų planavimo kursas – tai pirmasis metodinio rengimo etapas, kuriame įgyjamos žinios, reikalingos planuoti ir rengti pratybas bei nustatomas kario sugebėjimas vykdyti instruktorius pareigas. Kurso turinys daugiausia remiasi temomis, kurios išdėstytos specialiaame leidinyje „Pratybų planavimas, pasirošimas ir vėdi-

Pirmąjį kartą surengto Instruktorius kurso Nr. 2 dalyviai Karių poligone

mas“ (Vilnius, 2005). Minėta knyga yra Instruktorius kurso Nr.1 neakivaizdinio mokymo dalis, tačiau kaip parodė praktika, kariams, neturintiems pratybų vedimo patirties, ji sunkiai „įkandama“. Būtent todėl ir kilo idėja organizuoti atskirą kursą, kuriame praktinių užduočių ir demonstracijų pagalba būtų galima išdėstyti gana sudėtingą teoriją, būtiną rengiant instruktorius. Tuo remiantis, kariai savanoriai bei profesinės karo tarnybos kariai, neturintys patirties vedant pratybas, pirmąsias metodikos žinias įgis dar Pratybų planavimo kurse. Jiems nereikės savarankiškai studijuoti sudėtingų terminų nestokojančios literatūros, o sėkmingai baigus pirmąjį mokymo etapą, antrasis, t.y. Instruktorius kursas Nr.1 truks tik penkis dienas. Pratybų planavimo kurse kariai taip pat įgis žinių kaip kurti efektyvią prezentaciją skaidrėmis (Power Point programa) bei kokia ginkluotės pratybų planavimo specifika – šios medžiagos knygoje „Pratybų planavimas, pasirošimas ir vėdimas“ nėra, tačiau tai neabejotinai aktualu instruktorius darbe. Dabar Pratybų planavimo kurso dalyviai gaus ne tik metodikos pagrindus prieš atvykstant į Instruktorius kursą Nr.1, bet ir papildomas žinias bei naudingą patirtį neaprašytą dėstomojoje literaturoje.

Penkių dienų trukmės kurse gilinamasi į pratybų plano rašymo sub-

Instruktorius vyr. sz. Linas Gedvilas bandomajame kurse atnaujino taktikos pratybų vedimo žinias ir įgūdžius

tilybes, laiko planavimo principus, aiškinamasi, kokią įtaką mokymo tikslu pasiekimui turi tinkamas metodo, užsiėmimo organizavimo formos bei karių išdėstymo pasirinkimas. Kurso dalyviai, pristatinėdami atliktas individualias bei grupines užduotis, lavina bendravimo su auditorija įgūdžius. Mokymo savaitė baigiasi teorinių žinių ir praktinių įgūdžių testais, kurių metu atsakoma į klausimą, ar karys gali tobulėti kaip instruktorius. Sėkmingai išlaikiusiems minėtus testus kariams įteikiamas ne tik kurso baigimo pažymėjimas, bet ir pirmoji Instruktorius kurso Nr.1 užduotis.

„Ne kiekvienas geras karys gali būti geru instruktoriumi – tam reikalingas ne tik ypatingai geras dėstomo dalyko išmanymas, bet ir gebėjimas savo žinias ir patirtį efektyviai perteikti kitiems kariams. Tikimės, kad Pratybų planavimo kursas padės atrinkti geriausius karinio mokymo perteikimo „vadybininkus“ bei zenkliai prisidės prie instruktorių rengimo kokybės“ – naująją rengimo sistemą vertino šiuos kursus vykdančios kuopos vadovs kpt. Alfonsas Bičkus.

Kaip jau buvo minėta, antrasis instruktorius rengimo etapas yra Instruktorius kursas Nr.1, kuriame mokymo dalyviai Pratybų planavimo kurse įgytas teorines užsiėmimų planavimo ir ruošimo žinias paverčia pratybų vedimo praktika. Kurso modelis išliko nepakitęs: kurso dalyviai gauna užduotis – kasdien vesti po vienas pratybas

šą Nr.1, jie turės mūsų siūlomą medžiagą studijuoti savarankiškai.

Neakivaizdinė mokymo medžiaga jau išsiųsta visų KASP dalinių vyriausiems puskarininkiams elektroniniu paštu – dabar svarbu tik skirti pakankamai laiko jos analizuojimui, kad atvykus į šešių dienų trukmės užsiėmimus, būtų galima iš karto pradėti efektyviai dirbti.

Apsidrausdami, praėjusiųjų metų pabaigoje Karių poligone pravedėme bandomąjį Instruktorius kursą Nr.2, kuriame dalyvaavo būtent mūsų, Dragūnų bataliono kariai. Kurso modelis išprastas, pagal bandomąją programą dešimt kurso dalyvių penkis dienas apsigyveno poligone ir pagal gautas temas vieni kitiems vedė taktikos pratybas.

„Kariaus mokant taktikos, svarbiausia, kad pratybos būtų tikroviškos ir įdomios. Kurso dalyviai patys turėjo pasirinkti tinkamą vietovę savo pratybų vedimui, kurti taktinius scenarijus. Atsižvelgiant į mūsų bandomojo kurso praktiką, verta pažymėti, kad nauji išbandymai laukė ne tik kurso dalyvių, bet ir mūsų – instruktorių“ – kalbėjo vyresnysis seržantas Linas Gedvilas, su kuriuo Instruktorius kurse Nr.2 neabejotinai susitiks kariai savanoriai.

„Džiaugiuosi, kad sudalyvavau šiame bandomajame kurse bei pasidalinau savo patirtimi, rengiant mokymo programą. Esu nemažai laiko tarnavęs kuopos vadu bei S3 skyriaus karininku, todėl esu įsitikinęs, jog šis kursas bus naudingas visiems jo dalyviams“ – taip Instruktorius kurso Nr.2 įvertino kpt. Ramūnas Narbutis, kuris per savo tarnybą sukauptė daug patirties kursuose su kanadiečių, prancūzų, šveicarų, danų ir britų kariais.

Dabar Instruktorius kurso Nr.2 galės dalyvauti tik Instruktorius kurso Nr.1 baigę ir tik rekomenduoti dalyvauti. Tokie atrankos priešais paprasta – taktikos pratybos vedamos pagal skirtingą struktūrą nei standartiniai užsiėmimai klaseje. **„Iš pat yra daug faktorių, į kuriuos būtina atsižvelgti planavimo metu: tikroviškumas, įdomumas, reiklumas kariams atliekant užduotis, saugumas – tai reikiama, kad kurso dalyvis turi būti sumanus, kūrybingas, kruopštus ir imlus naujai informacijai. Taktikos pratybų metu reikia ne tik tinkamai ir greitai reaguoti į besikeičiančią situaciją, taip pat būtinas ir geras taktikos žinios. Būtent todėl į šį kursą galės atvykti tik rekomenduoti absolventai, labai gerai baigę Instruktorius kursą Nr.1.“**

Planuojama, jog visuose trijuose instruktorius rengimo kursuose dirbs tie patys instruktoriai, o tai leis geriau pažinti kiekvieną dalyvį, jo stipriąsias ir silpnąsias, kaip instruktorius, savybes, sudarant sąlygas efektyviam individualiam mokymui.

Tikimės, jog naujoji instruktorių rengimo sistema bus didelis žingsnis kokybės link, ruošiant instruktorius Savanorių pajėgoms.

Kurso dalyviai turi būti sumanūs, kūrybingi ir imlūs naujai informacijai

Jurgos Vaiševičienės ir autorius nuotraukos

„Gintarinėje viltyje-2011“

Pratybos „Gintarinė Viltis“ („Amber Hope“) 2011 m. birželio 13–23 d. vienu metu vyko Pabradaš centriniam poligone ir Lietuvos teritoriniuose vandenyse Baltijos jūroje.

Srž. Donatas Vaisvalavičius „Gintarinėje viltyje“ – būrio vado pavaduotojas, minėjo šiose pratybose vykdęs daug įdomių užduočių. Seržantui teko dalyvauti pasaloje, imituoti vietos lyderius, dėl kilusių problemų besikreipiančius į taikdarius. Patyrusiam savanoriui tarnybos pradžioje yra tekę dalyvauti pratybose „Gintarinė viltis-2003“, Rukloje. Anot seržanto, esminių skirtumų tarp šių ir ankstesnių pratybų jis nepastebėjo. Nebent tai, kad tuo metu buvo dirbama prie Balkanų regiono praktika paremtų scenarijų, o šiuo metu – prie Centrinės Azijos. Pasak srž. D. Vaisvalavičiaus, visi lūkesčiai, ko jis tikėjosi iš pratybų – pasiteisino. Vykdamas netgi imitavimo pajėgų užduotis, būdavo galima stebėti, kaip vienos ar kitos šalies kariai reaguoja į grėsmes. Ši patirtis labai praverė ateityje, ypač jei planuojai dalyvauti tarptautinėje operacijoje.

Kuopos vado, kaip vienas geriausių seržantų charakterizuojamas karys – labai rimtas kandidatas ateityje išvažiuoti ne tik į tarptautines pratybas, bet ir į tarptautinę misiją. Karys baigęs praktiškai visus kursus Dragūnų mokomajame batalione, taip pat Rezervo vadų kursus Karo akademijoje, nori naujos patirties – tarptautinėje aplinkoje.

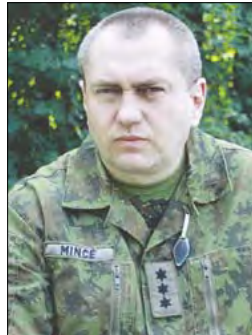
Vyr. ltn. Vidas Žukas, iš Dainavos apygardos 109 Druskininkų kuopos, Savanorių pajėgose tarnaujantis 10 metų, į pratybas atvažiavo, norėdamas įgyti naujos patirties. Karininkui tai pirmosios tokio masto tarptautinės pratybos, nes anksčiau jose dalyvauti sutrukdydavo egzaminų sesija Kūno kultūros akademijoje, Kaune. Ten Vidas įstojo norėdamas pabaigti Studentų vadų kursus, kurie kauniečiams vykdavo Puskarininkų mokykloje. Anot savanorio, tuo metu, pabaigus kursus, buvo galimybė pereiti į profes-

Kariuomenės vadui gen. mjr. Arvydai Pociui apie savanorių vykdomas užduotis papasakojo 104 kuopos 3 būrio vado pavaduotoja vyr. eil. Otilija Lukenskaitė.

Srž. Donatas Vaisvalavičius.

Kpt. Kęstutis Mincė.

nę karo tarnybą. Gaila, kad vėliau tos galimybės nebeliko. Nors ambicijai pakliūti į profesinę tarnybą, priešingai – yra:

- Galbūt ir savanoriu netarnaučiau, bet tai ne ambicijos, o gyvenimo būdas. Juk ne veltui apie džukus sakoma „Miške gimęs, miške augęs ir čia nori pasilikti“. Tarnyba Savanorių pajėgose man savotiškas išbandymas čia, būnant vadu, reikalingas lankstumas ir sugebėjimas su kiekvienu žmogui bendrauti individualiai, – sako vyr. ltn. V. Žukas. Pasak sportiško karininko, kad pratybos būtų įdomios ir naudingos, visiems būtina pasistengti. Tą jis ne kartą įrodė

minios valdymo pratybose mūru įsiremdamas į VRM Viešojo saugumo tarnybos instruktorių treniruojamų karių skydus.

„Atvykdama į šias pratybas norėjau pamatyti, kaip „Gintarinėje viltyje“ atsako į krizes užduotis vykdo mūsų ir užsienio šalių kariai. Norėjau ne tik imituoti „priešą“ bet ir pasimokyti“ – sakė pirmą kartą tokiose pratybose dalyvavusi eil. Viktorija Skritulskaitė. Mergina antrus metus tarnauja Dainavos rinktinės Marijampolės kuopoje. Savanorės krikšto tėvas – Lietuvos karo lakūnas kpt. Romas Azarevičius. Guvi mergina jau nuo mažumės žavėjosi unifor-

rėti. Anot instruktorių, mokėjimas taikliai šaudyti ir naudotis ginklu yra svarbiausi kario įgūdžiai, užtikrinantis jo išlikimą mūšyje.

Lietuvos kariai ginkluoti automatiniais šautuvais G36 ir AK4 ir kulkosvaidžiais MG3. Suomiai naudoja Rk95Tp automatinius šautuvus, granatsvaidžius MK19 ir 81 mm minosvaidžius. Latviai šaudė su automatiniais šautuvais G36 ir AK4, esant taip pat su AK4.

„Kovinio šaudymo rezultatai automatiniame šaudykloje parodė kaip gerai karys yra pasirėngęs, jie atspindi individualius kario įgūdžius. Jeigu rezultatai prasti, reikia stengtis – atlikti daugiau kovinio šaudymo pratybų, pastoviai treniruotis šaudykloje“, – sakė kpt. M. Vereška. Dragūnų batalione tarnaujantis C kuopoje vyr. instruktoriumi.

Pabradaš poligone kovinio šaudymo pratybose buvo atliekamas 7 pratimas. Kariai šaudė iš visų padėčių iki 300 metrų nuotoliu, taip pat imituojant ABC sąlygas: „Man asmeniškai labai patiko suomių šauktiniai. Jie drausmingi ir taiklūs. Neblogai sekėsi „Geležinio Vilko“ kariams ir Latvijos

Pratybose dalyvavo daugiau nei 2 tūkst. karių ir civilių iš septynių NATO šalių narių – Estijos, JAV, Kanados, Latvijos, Lenkijos, Lietuvos ir Norvegijos bei dviejų Partnerystės taikos labai programoje (angl. Partnership for Peace, PfP) dalyvaujančių šalių NATO partnerių – Gruzijos ir Suomijos. Pratybas planavo ir joms vadovavo Lietuvos kariuomenės Jungtinis štabas. KASP kariams šiose pratybose teko atsakingas opo-nuojančių pajėgų (OPFOR) vaidmuo. Lietuvos kariuomenės pratybas „Gintarinė viltis“ rengė nuo 1995 metų. 2011 m. įvyko paskutinės šio ciklo pratybos.

je viltyje“, tiek Afganistane TRO, gali įgyti tokios patirties, kurios daugiau niekur kitur negausi.

Šaudymo instruktoriai

Kovinio šaudymo pratybas visų šalių kariams vedė kpt. Martyno Vereškos vadovaujama Kovinio šaudymo mokymo grupė susidedanti iš Savanorių pajėgų Dragūnų mokomojo bataliono ir kitų kariuomenės dalinių instruktorių. Šioje grupėje taip pat dirbo kpt. Ramūnas Narbutis iš Dragūnų bataliono.

Patyrę instruktoriai yra baigę aibę kursų, turi šaudymo vadovų kvalifikaciją ir puikiai išmano daugelio sistemų ginkluotę. Jų vadovaujami kariai mokėsi ne tik taikliai šaudyti iš savo turimų ginklų, bet ir pavyzdinčiai juos prižiū-

je krašto apsaugos tarnyboje eiliniu kariuomenės 1991-aisiais, po trijų metų vrs. V. Grobas sulaukė pasiūlymo pereiti atranką į tuomet formuojamą Baltijos batalioną.

Vrs. Vyntas Grobas.

Vykdamas užduotis netgi imitavimo pajėgų sudėtyje būdavo galima stebėti, kaip vienos ar kitos šalies kariai reaguoja į grėsmes.

Kpt. Martynas Vereška šaudykloje.

Vrs. Alvydo Tamošiūno, eil. Viliaus Džiaveckos nuotraukos

Prisikėlimo rinktinės prisikėlimas

Šiaulių rinktinės mokymuose apsilankė SKAT vadas plk. lt. A. Pocius. Kairėje, prie žemėlapio – rinktinės štabo viršininkas kpt. Romualdas Opulskis

Pirmasis rinktinės vadas Rimantas Jurgaitis

Kpt. Skomantas POVILIONIS

Lietuvos kariuomenės vado atstovas spaudai

Eil. Vilius DŽIAVEČKA

„Savanorio“ korespondentas

Spalio 3 dieną Šiauliuose atkurta Savanorių pajėgų Prisikėlimo apygardos 6-oji rinktinė, veikusi Lietuvos kariuomenėje nuo 1991 iki 2006 metų. Pasak Lietuvos kariuomenės vado gen. lt. A. Pocius, sprendimą atkurti rinktinę padiktavo valstybės ginkluotos gynybos koncepcija, pagrindinės nacionalinės gynybos kryptys ir užduotys plėsti pradinį karinį bei rezervų rengimą.

– Siekdami organizuoti efektyvią krašto gynybą pagal numatytas užduotis vienietams ir mobilizaciniam rezervui daug dėmesio skiriame teritoriniams ypatumams. **Atkūrę KASP Prisikėlimo rinktinę galėsime geriau organizuoti krašto apsaugą regioniniu atžvilgiu. Taip pat vienietui bus lengviau administruoti jai pavaldžius pada-**

linius, dislokuotus Šiaulių krašte. Patogiau bus ir kariams savanoriams, gyvenantiems šiame regione, – sakė Lietuvos kariuomenės vadas gen. lt. A. Pocius.

Atkurtas dalinys savo veiklą pradės suformuodamas štabą ir štabo kuopą, o nuo kitų metų pradžios į savo pavaldumą perims Žemaičių ir Vyčio rinktinių kuopas,

dislokuotas Šiauliuose, Mažeikiuose, Telšiuose, Kelmėje, Joniškėje ir Pakruojuje.

SKAT Šiaulių rinktinė (nuo 1998 m. Prisikėlimo apygardos 6-oji) Šiauliuose veikė nuo 1991 metų birželio 1 dienos, kuomet visoje Lietuvoje

Šiaulių universiteto studentai, panorę tapti atsargos karininkais, mokydavosi rinktinės Petro Bartkaus mokymo centre Radviliškije

kūrė Savanoriškosios krašto apsaugos tarnybos daliniai. Rimantas Jurgaitis buvo paskirtas pirmuoju Šiaulių rinktinės vadu. Pirmasis rinktinės paradas įvyko Prisikėlimo aikštėje, Šiauliuose, 1991 m. lapkričio 29 d. Tada buvo pašventinta dalinio vėliava, rikiuotėje dalyvavo apie 400 savanorių.

1991 m. gruodžio mėnesį Vyriausybės pavedimu rinktinės savanoriai pradėjo saugoti svarbius valstybinius objektus, 1991–1992 m. stebėjo rusų okupacinius dalinius, blokavo kelius, naktimis budėjo keliuose Šiauliai-Panevėžys (prie Šiaulių), Šiauliai-Joniškis (Šiaulių rajono Ginkūnų kaime), Šiauliai-Karaliaučius (prie Kelmės), Radviliškis-Panevėžys (prie Radviliškio), saugojo Šiaulių elektros tinklus, kuro bazę, dujų perpilimo stotį, rinktinės štabą, gesino degančius durpynus Rėkyvoje (Šiaulių rajone), Radviliškėje, Tytuvėnuose. Prisidėjo perimant iš okupantų pastatus ir inventorių.

Daugėjant užduočių, didėjo ir profesinės

karų tarnybos karių skaičius. 1993 m. sausio-vasario mėnesiais Šiaulių apskrityje likviduojamos komendantūros, rinktinė pradeda vykdyti karų prievolininkų registraciją, šaukimą, apskaitą ir mobilizacines užduotis.

Rinktinei per daugiau nei 15 jos gyvavimo metų vadovavo: nuo 1993 m. kpt. Jonas Zaturskis, nuo 1998 m. mjr. Romualdas Opulskis, nuo 2004 m. mjr. Sergejus Venclovaitis.

Keičiantis situacijai, kito Lietuvos kariuomenės ir KASP uždaviniai bei užduotys. **Prisikėlimo rinktinės kariai savanoriai yra tarnavę tarptautinėse operacijose: dalyvavo humanitarinėje misijoje Persijos įlankos regione, NATO taikos palaikymo pajėgų operacijoje Kosove, Lietuvos vadovaujamos Afganistano Goro provincijos atkūrimo grupės antroje pamainoje. 2006 metų spalį rinktinė buvo reorganizuota ir jos padaliniai priskirti Vyčio rinktinei.**

Besikeičianti situacija, geopolitinė aplinka, dalyvavimas bendroje veikloje su NATO sąjungininkais rodo, kad turime keistis, transformuotis, prisitaikyti prie saugumo poreikių. Tapus NATO nare ir pradėjus kariuomenės transformaciją buvo maštama pagal tos dienos poreikius. Dabar situacija keičiasi, kariuomenė irgi nestovi vietoje – stiprina teritorinius pajėgumus, – sakė kariuomenės vadas gen. lt. A. Pocius.

Prisikėlimo apygardos 6-osios rinktinės vadas mjr. Egidijus Budraitis

Gimė 1970 07 06 Kelmės rajone.

Tarnybą Savanoriškoje krašto apsaugos tarnyboje (SKAT) pradėjo 1991m. Šiaulių rinktinės 601-oje kuopoje. 1993 m. paskirtas 621-osios kuopos kuopininku. Rinktinei teko vykdyti kuopos vado, rinktinės štabo S3 operacijų ir kovinio rengimo karininko, 62 bataliono štabo viršininko ir bataliono vado pareigas. 2005 m. perkeltas į KASP štabą, tarnavo S3 planavimo karininku, personalo planavimo karininku, štabo viršininko pavaduotoju personalui.

1993 m. baigė Šiaulių pedagoginį institutą, 1997 – Lietuvos karo akademią, 2003 – Karo akademijos kapitono kursą, 2011 – Baltijos gynybos koledžą.

Misijos:

2005 m. dalyvavo misijoje Serbijoje ir Juodkalnijoje, 2006-2007 m. – Afganistane.

Vedęs, turi dukrą ir sūnų.

Paskutinės žiemos pratybos

301 kuopos pratybos vyko Kairių poligone

Autoriaus nuotrauka

Srž. Gintaras ZANEVIČIUS

Žemaičių rinktinė

Žiema, žiema,
snaigės veidą bučiuoja...

Nors taip buvo galima pasakyti tik apie antrąją pratybų dieną, žiemos prisilietimą pajuto visi šiose pratybose dalyvavę **Žemai-**

čių rinktinės 301 kuopos kariai. Buvo ir linksma žieminė saulėtė, ir šaltis, ir sniegas. Žygis, puolimas, gynyba – viskas ant slidžių. Bet apie viską nuo pradžių.

Praėjusių metų pabaigoje, kada kuopos valdymo grupė, būrių vadai ir instruktoriai planavome 2012 metų pratybas, iškil-

mintis pajavairinti šiek tiek nuobodoką žiemos laikotarpio užsiėmimų ciklą (GVT, statusas ir t.t.). Kadangi kuopos intendantas vyr. srž. Arvydas Kalnius 2008 m. Norvegijoje baigė išgyvenimo žiemos sąlygomis kursą, nusprendė panaudoti jo įgytas žinias ir patirtį. Sprendimui įtakos tu-

rėjo ir kuopos vado kpt. Sauliaus Bundulo bei pavaduotojo vyr. lt. Gintauro Razmos noras pratybose suorganizuoti kažką įdomaus ir nestandartiško. Nuspręsta – darom. Beliko sulaukti sniego ir gauti reikiamą inventorių (slides, žieminius maskuojamus kostiumus ir t.t.). Iki pratybų likus po-

rai savačių, baimė, kad nesulauksime sniego, praėjo. Atėjo žiema. Reikėjo truputį „pagadinti nervus“, kad pavyktų gauti visą būtiną žieminį inventorių.

Per paskutiniąsias pratybas sausio pabaigoje 301 kuopos kariams buvo pristatytas artėjančių pratybų planas. Karių reakcija buvo įvairi. Kai kurių akyse buvo galima matyti azarto, abejonių ir...šiek tiek baimės. Visgi žiema, šalta, o ir slidinėti ne kiekvienas moka... Nerimo buvo ir besiruošiančių vesti šias pratybas galvose – ar susirinks pakankamai karių, kad pratybos būtų pilnavertės? Susirinko. Ir dar tiek, kad jau išsigandom, ar užteks visiems slidžių.

Šaltoką vasario vienuoliktosios rytą susirinkome kuopoje ir pradėjome ruoštis. Matavomės maskuojančius kostiumus, reguliuavomės ir tepėme slides, ruošėme ekipuotę. Kariams buvo surengta trumpa paskaita apie išgyvenimą žiemos sąlygomis, apie ekipuotės paruošimą ir priežiūrą, nušalimų prevenciją ir gydymą, žieminio būsto statymo ir šildymo ypatumus. Pavalgę ankstyvus pietus, išvykome į Kairių poligoną. Puikus oras, saulė ir tik keli laipsniai šalčio nuteikė puikiai.

Skyriai, gavę užduotis nušluožiuti į savo atsakomybės rajonus ir įsirengti stovyklas, pajudėjo. Pradžioje judėjome tikrai lėtai.

Pagausėjo CKB specialistų gretos

Eil. Vilius DŽIAVEČKA

„Savanoris“ korespondentas

Kovo 10 dieną baigėsi tris mėnesius trukęs Lietuvos kariuomenės nuotolinis civilių ir karių bendradarbiavimo (CKB) kursas, kurį baigė 18 šios srities specialistų iš Sausumos pajėgų – KASP 801 civilių ir karių bendradarbiavimo kuopos, Karaliaus Mindaugo motorizuotojo pėstininkų bataliono ir „Geležinio Vilko“ brigados.

Trečią kartą rengiamą kursą organizavo Krašto apsaugos savanorių pajėgų štabo G5 skyrius. CKB kurso tikslas – parengti specialistus vykdyti užduotis taikos ir kovinių veiksmų metu. Kursas skirtas krašto apsaugos sistemos kariams ir civiliams, dirbantiems krašto apsaugos sistemos padalinuose ir einantiems CKB specialisto pareigas, kurioms reikalinga tokia kvalifikacija. Taip pat – kariams savanoriams, tarnaujantiems Krašto apsaugos savanorių pajėgų Didžiosios Kovos rinktinės 801 (CKB) kuopoje. Vesti kursą buvo pakviesti instruktoriai iš

Nuotoliniam Civilių ir karių bendradarbiavimui kursui pasibaigus

Eil. Viliaus Džiavečkos nuotrauka

Sausumos pajėgų vadovybės štabo, „Geležinio Vilko“ brigados, Adolfo Ramanausko-Vanago kvinio rengimo centro ir KASP. Su kariais dirbo 8 instruktoriai.

13 savačių trukusiame užsiėmimuose kurso dalyviams buvo suteiktos žinios apie CKB pagrindi-

dines sąvokas, tikslus ir principus, CKB funkcijas, CKB operacijų taktiką, metodiką ir procedūras, kariai buvo supažindinti su CKB specialisto darbu karinio sprendimo priėmimo proceso metu.

Kursą kuruojantis Sausumos pajėgų vadovybės štabo civilių ir karių

bendradarbiavimo skyriaus viršininkas mjr. Gediminas Latvys:

– Nuotolinis CKB kursas organizuojamas jau trečią kartą, jame, lyginant su ankstesniais, atsirado pakeitimų. Pavyzdžiui, antrajame kurse, kuriame rėmėms „Geležinio Vilko“ brigados

materialine baze, pirmą kartą dalyvavo profesinės karo tarnybos kariai, tiek iš KASP, tiek iš kitų Sausumos pajėgų dalinių. Tokia tvarka išliko iki šiol – tiek CKB kuopos savanoriai, tiek Sausumos pajėgų vietinių specialistai mokėsi kartu. Taip pat norėčiau akcentuoti, kad CKB nuotolinis kursas yra skirtas ne vien kariams, planuojantiems dalyvauti tarptautinėse operacijose. Mes atsižvelgiame į pagrindinę Sausumos pajėgų užduotį – rengtis Lietuvos sausumos teritorijos gynybai. Todėl šio kurso užsiėmimuose atsirado specifinių užduočių, kurių metu CKB specialistai atliko atitinkamų Lietuvos savivaldybių civilinės aplinkos įvertinimą. Šios užduoties metu kurso dalyviai turėjo išsiaiškinti visus jiems pagal funkcinę sritį rūpimus dalykus – kaip užmegzti kontaktą su konkrečios vietovės savivaldos institucijomis, kiek ir kurių ten yra gamyklų, įmonių, strateginių objektų.

ISSN 2029-8439

Mūsų kursas šaudė taikliai

Eil. Vilius DŽIAVEČKA

„Savanorio“ korespondentas

Penkiolika savanorių iš trijų rinktinių baigė Sausumos pajėgų Juozo Lukšos mokymo centre surengtą granatsvaiddžio „Carl Gustaf“ ir pabūko PV-1110 kursą. Dešimties dienų trukmės granatsvaiddininkų kursas šiame mokymo centre metų pradžioje organizuotas pirmą kartą ir vyko Rukloje bei Pabradės poligone. Kurse dalyvavo kariai iš Dainavos, Žemaičių ir Didžiosios Kovos rinktinių.

Mokymo centre savanoriai susipažino su 84 mm granatsvaiddžiu „Carl Gustaf“, šio ginklo priežiūra, šaudymo padėtimis ir pan. Mokydami elgtis su 90 mm beatošliaužiu pabūku PV-1110 instruktoriai akcentavo jo kovines savybes, šaudmenų tipus, priežiūrą, pabūko įšaudymą ir kitus specifinius dalykus.

Kursas buvo ištis intensyvus ir savanoriai neturėjo laiko nematytis - per 10 dienų susipažino su dvidešimties tipų ginklais. Kariams noro mokytis ir smalsumo tikrai netrūko. Pagrindiniai šio kurso akcentai - ginklo valdymo testas, kurį privalo nepriekaištingai išlaikyti ir psichologinis pasirėngimas koviniam šaudymui. Iš ilgametės praktikos žinau, kad prieš pirmąjį šūvį visi jaudinasi, tačiau dar nepasitaikė nei vieno kario, kuris atsisakytų šio padaryti, - sakė MC ekspertas št. srž. Vidas Čekius.

J. eil. Adolfas Petrauskis tarnauja Žemaičių rinktinėje, 304 kuopoje. Granatsvaiddininkų kursai jaunam kariui pasirodė labai įdomūs ir naudingi:

- Dirbome naujoje aplinkoje - Rukloje. Ginklų, su kuriais susi-

pažinome, naudojimas pareikalavo daug fizinių jėgų. Savo kailiu patyriau, kad granatsvaiddžiu šaudantis karys turi būti labai ištvėrimingas, o artilerijos pabūko tarnyba - ne tik taikli, bet ir fiziškai labai gerai pasirengusi. Pabūklas pats ganėtinai daug sveria, be priedų - 260 kilogramų. Jei realiomis aplinkybėmis tektų šauti į priešų tanką, jam tikrai gerai nesisibaigtų. Bandytume jį sunaikinti, kaip ir esame apmokyti. Tikrai sugebėtume su šiuo ginklu kariauti. To mus mokė instruktoriai buvo reiklus, tačiau ne per griežti. Jų darbas taip pat nėra lengvas. O mums teko pasimokyti ir savarankiškai, vakarais. Labai stengėmės viską suprasti ir išmokyti tai, kas bus reikalinga šaudant.

J. eil. Povilas Aleksa iš Dainavos rinktinės 109 kuopos simpatizuoja granatsvaiddžiu „Carl Gustaf“:

- Per visą kursą įsisavinime daug mokomosios medžiagos. Dėl to čia ir susirinkome, kad per dešimt dienų išmokytume naudotis dviem ginklais - „karlais gustavais“ ir pabūku PV-1110. Patys mokslai buvo padalinti į dvi dalis - penkios dienos Rukloje ir tiek pat - Pabradoje. Aš labiau pamėgiau granatsvaiddį, ypač patiko kovinis šaudymas. Tai taiklus ginklas, ir, atžvelgiant į nedidelius jo gabaritais, - labai galingas. Žinoma, norint juo sunaikinti tanką, pirmiausia jį reikėtų pataikyti, o tai lemtų individualūs kiekvieno granatsvaiddininko įgūdžiai, kuriuos formavome šiame kurse. Galiu pasidžiaugti, kad mūsų kursas šaudė taikliai. Visi įvykdė reikalavimus ir išpildė instruktorių lūkesčius. Jiems mokymo metu neteko pakelti balso ar

Savanoriai Adolfas Petrauskis ir Povilas Aleksa kursu liko patenkinti

Laimio Bratiko nuotrauka

kitaip rodyti savo griežtumo. Visi čia susirinkome gerai motyvuoti ir susikaupę, įdėmiai klausėmės pasakytų ir vieni kitus puikiai suprato. Didžiausias stimulus čia, be abejonės, buvo šaudymas ir jokio kito paskatinimo daugiau nereikėjo - iš pradžių klasėje susipažinome su vienu ginklu, po to šaudėme, tada sekė užsiėmimai su kitu ginklu ir vėl kovinis šaudymas. Taip laikas visiškai neprailgo. Dar, savo kuopose, po paskyrimo granatsvaiddininkais arba jų padėjėjais, vėl nekantriai lauksime šaudymo pratybų. Tikėsimės, kad tokių pratybų ateityje bus daug ir

mus, kaip granatsvaiddininkus, panaudos pagal paskirtį.

Pasak Savanorių pajėgų vyriausiojo puskarininkio srž. mjr. Dariaus Masiulio, smagu buvo matyti gerai nusiteikusius karius savanorius ir girdėti gerus jų atsiliepimus apie instruktorius:

- Prieštankiniai vienetai atsiduria lyg ietis smaigalyje - jiems tenka stabdyti priešų techniką, todėl svarbu, kad kariai, dalyvaujantys tokiame kurse, išmokytų teisingai pasirinkti pozicijas, žinotų granatsvaiddžių galimybes ir galėtų efektyviai kautis su šarvuotu priešu. Kariai galės įgytus įgūdžius to-

bulinti rinktinėse ir prieštankinių vienetų pratybose.

Abu kariai, ilinia A. Petrauskis ir P. Aleksa, pajėgose tarnaujantys metus ir pusantrų, granatsvaiddininko kurse pirmą kartą susidūrė su šio tipo ginklais. Nepaisant to, pasak savanorių, granatsvaiddžių priežiūra nėra sudėtinga, gal net paprastesnė, nei individualaus, kiekvienam kariui priskirto ginklo AK-4, svarbiausia išmokyti tinkamai naudotis ginklu. Šiais metais savanoriams Juozo Lukšos mokymo centre granatsvaiddininkų kursai dar bus organizuojami tris kartus.

Kuopa tobulina įgūdžius

Kpt. Darius JONAITIS

Žemaičių rinktinės štabo ir aprūpinimo kuopos vadas

Žemaičių rinktinės štabo ir aprūpinimo kuopos karių savanorių kovinis rengimas įgauna aukštesnį lygį. Kovinio rengimo įgūdžius kariai įtvirtina bendradarbiaudami su Karinių oro pajėgų specialistais. Unikalias pratybas kuopos žvalgy ir tiekimo-transportavimo būrių karai turėjo gegužės antrąjį savaitgalį.

Praejusius metų pabaigoje, planuojant 2012 metų kovinio rengimo kalendorių, buvo nuspręsta suplanuoti oro paramą, atliekant specifinius kuopos uždavinius ir užduotis ir individualias užduotis. Įvertinus Klaipėdos pajūrio oro sąlygų specifiką ir įvertinus KOP galimybes, pratybos buvo organizuotos Kairių poligone. Kariai treniravosi vykdyti rajono žvalgybą, atlikti infiltraciją, taktiškai vykdyti apsaugą ir išlaipinimą į sraigtasparnį, vykdyti medicininio evakavimo su sraigtasparniu operacijas pagal griežtai nustatytas KOP specialistų procedūras ir standartus.

„Sužeistasis“ rengiamas transportavimui

Kpt. Ramūno Razgaus nuotrauka

Susipažinę su pratybų specifika ir saugumo instruktažu, kariai vykdė treniruotes pagal savo būrių specifiką, bendradarbiaudami su KOP specialistais. Pratybų vadovui, įvertinus situaciją ir suderinus veiksmus su KOP kolegėmis, buvo nuspręsta priartinti mokymo veiksmus prie realių kovinių veiksmų. Tikslą pasiekti padėjo sraigtasparnis ir jo ekipažas.

Po pratybų etapo įvyko pirmis aptarimas. Kariai savanoriai buvo sužavėti: dalijosi išpūdžiais,

diskutavo, fotografavosi prie MI-8, bendravo su KOP kariais. Girdėjau, jog šios pratybos jau „pakrikštytos“ geriausiomis II keivirčio kovinio rengimo pratybomis. Mano įsitikinimu, tai tik gerų ir naudingų pratybų ciklo pradžia, nes gegužės ir birželio mėnesiais kariai dalyvaus SOP pratybose, „Pėdsėkyje“, „Voratinklyje“ ir galiausiai - didžiulis noras dalyvauti tarptautinėse pratybose „Baltijos operacijos“, kurios birželio mėnesį vyks Klaipėdoje.

Rinktinės diena

Asta KAZLAUSKIENĖ

Dainavos rinktinė

Balandžio 27 dieną Dainavos rinktinėje minėjo 21-ąsias įkūrimo metines. Šventė prasidėjo iškilminga rikiuote, sveikinimo žodžiais tarė rinktinės vadas plk. lt. Rimas Jarmalavičius.

Pasibaigus oficialiai renginio daliai, kariai ir civiliai darbuotojai buvo pakviesti į žygi Birutės bataliono poligone, kuriame buvo specialiai paruošta trasa ir jau laukė instruktoriai su užduotimis. Suskirstyti į penkias komandas, visi patraukė žygio trasos link. Prie startą kiekviena komanda gavo žemėlapi ir ryžtingai nusiteikę išskubėjo.

Pirmame užduoties atlikimo taške buvo patikrintas pastabumas - komandos nurodytoje teritorijoje turėjo pastebėti kariškus daiktus, juos įsiminti ir po to įvardinti.

Kita užduotis - vandens indo nešimas per smėlio karjerą. Čia ypatingai prireikė komandinio darbo, kad kuo pilnesnis indas pasiektų finišą, nes už išlietą vandenį buvo skiriami baudos taškai.

Įvykdžius šią užduotį, netoliese jau laukė kita. Komandos nariai turėjo padėti lazda ant žemės. Ne taip paprasta, kaip atrodo. Pradinė lazdos padėtis - iškelta virš galvos bei laikoma smiliais. Užduotis - kuo greičiau, neatitraukus nė vienam komandos nariui pirštų, padėti lazda ant žemės.

Miško pauksmėje komandų laukė instruktoriai, iš virvų su mezge „voro tinklą“. Visi komandos nariai turėjo pralįsti pro skirtingas tinklo angas, neliečiant virvės. Atliekant šią užduotį, sėkmė lydėjo pasirinkusius teisingą strategiją.

Vėliau komandų laukė tikras išbandymas - kėlimasis virve. Instruktoriai buvo griežti, bet teisingi - trasa be išlygų turėjo įveikti visi komandos nariai.

Pralaimėjusių nebuvo. Kam ne itin gerai sekėsi užduotys, nenusiminė. Svarbiausia buvo kolegų palaikymas, puikus oras ir šventinė nuotaika.

Po smaugus žygio ir užduočių įveikimo, visi šventės dalyviai susirinko prie laužo, kur čirškino dešėtas, bendravo su kolegomis, dalijosi žygio išpūdžiais.

Į Afganistaną - paskutinė savanorių grupė

PAG-16 karių rikiuotė Valdovų rūmų kiemelyje

Vyr. srž Eugenijaus Žygaičio nuotrauka

Eil. Vilius DŽIAVEČKA

„Savanorio“ korespondentas

Spalio 18 d. Vilniuje, Valdovų rūmų kiemelyje, į tarptautinę misiją Afganistane išlydėti Goro provincijos atkūrimo grupės šešioliktosios Lietuvos karių pamainos (PAG-16) kariai. Misijai pasirengimą baigusi PAG-16 suformuota daugiausia iš Didžiosios Kovos rinktinės karių. Paminai vadovauja rinktinės vadas plk. ltn. Linas Kubilius.

- Jums teks nelengva užduotis – ne tik susidurti su atšiauriomis sąlygomis Afganistane žiemą, tačiau jūs taip pat turėsite ruoštis, kad 2013 metais Lietuva garbingai baigtų patikėtą užduotį ir perduotų atsakomybę už saugumą Afganistano nacionalinėms saugumo pajėgoms, - sakė krašto apsaugos ministrė Rasa Juknevičienė, pasibėžusi, kad Lietuvos karių dar-

bas – ypatingai vertinamas sąjungininkų.

Kariams sėkmės linkėdamas laikinai Lietuvos kariuomenės vado pareigas einantis Jungtinio štabo viršininkas brg. gen. Vilmantas Tamošaitis teigė neabejojantis, kad jie susidoros su užduotimis bei dėkojo karių artimiesiems, kurių ypač gausus būrys atvyko į palaidėtuves, prisidedantiems prie misijos savo palaikymu.

Netrukus į misiją išvykstančios PAG-16 pagrindą sudaro Didžiosios Kovos rinktinės kariai, kita pamainos dalis sudaryta iš kitų kariuomenės dalių – medikai, karo inžinieriai, logistikos specialistai. Ši grupė užbaigs sąrašą Savanorių pajėgų rinktinė, kurių pagrindu buvo suformuoti Provincijos atkūrimo grupės vienetai: Žemaičių rinktinė – PAG-8, Dainavos rinktinė – PAG-10, Vyčio rinktinė – PAG-14.

PAG-16 – priešpaskutinė lietuvių pamaina, tarnausianti Goro

provincijoje, vyriausybei priėmus sprendimą iki 2013 m. pabaigos išvesti iš Goro provincijos Lietuvos karius. Afganistane vis labiau išibėgiant atsakomybės už saugumo užtikrinimą vietos pajėgoms perdavimo procesui, Goro veikiančios PAG pagrindinė užduotis – rengti Afganistano nacionalines saugumo pajėgas, didžiausią dėmesį skiriant patariamajai funkcijai. Artėjant karių išvedimui, įdomu prisiminti misijos pradžią ir keletą faktų. Lietuvos vadovaujama provincijos atkūrimo grupė Goro savo veiklą pradėjo 2005 metais. Visgi pagal pirminį planą PAG-ą turėjome kurti ne Goro, bet gretimose Badžio provincijoje. Jau esant sprendimui karius siųsti į Afganistaną, NATO pageidavo, kad Lietuva įsteigtų provincijos atkūrimo grupę ne Šiaurės vakarų Afganistano Badžio provincijoje, kaip planuota anksčiau, bet gremioje kalnuotoje Goro provincijoje.

Vieneri metai nuo rinktinės atsikūrimo

Kpt. Alfonsas BIČKUS

Prisikėlimo rinktinės štabo S5 skyriaus viršininkas

2011 m. spalio 3 d. buvo atkurta Prisikėlimo rinktinė, o jos vadu paskirtas mjr. Egidijus Budraitis. Rinktinė atkurta, kad būtų galima racionaliau administruoti pavaldžius vienetus, taupant žmogiškus ir materialinius resursus.

Rinktinės vadas mjr. E. Budraitis pirmuosius atkurto Rinktinės gyvavimo metus įvertino teigiamai:

- Visos rinktinėi iškeltos užduotys įvykdytos – taikos meto užduočių operacinių pajėgumų rezervo ruošimas, kovinis rengimas, civilių ir karių bendradarbiavimas. Nėtikėtas ir džiaugus buvo rinktinės karių pasirodymas Savanorių žaidynėse, kur iškovota antroji vieta. Jaučiu, kad kariai savanoriai aktyviau dalyvauja renginiuose ir kovinio rengimo pratybose. Vien tai, kad iš Joniškio rajono šiemet išsiuntėme 25 karius į bazinį kario savanorio kursą, rodo savanorių norą ir pasiryžimą tarnauti pajė-

gose. **Žinoma, pirmieji atsikūrimo metai nebuvo lengvi – nepakankamas logistinis aprūpinimas verčia priimti nelengvus sprendimus. Tačiau nepaisant sunkumų, visos iškeltos užduotys įvykdytos entuziastingu profesinės karo tarnybos karių ir savanorių dėka.**

Ateinantys metai taip pat nebus lengvi – kartu su Butigeidžio dragūnų motorizuotoju pėstininkų batalionu nuo sausio 1 d. dalyvausime taikos meto užduočių operacinių pajėgumų pasiruošime, pradedamas naujas kovinio rengimo

ciklas. Didelis dėmesys bus skiriamas žemesnės grandies vadų rengimui, kurie tiesiogiai vadovauja kariams savanoriams. Rinktinės štabo personalo laukia štabų mokymai ir kvalifikacijos kėlimas. Tikiu, kad susidorosime su mums iškeltomis užduotimis ir vadovausimės savo šūkiu – kad ir kas nutiktų, viską įveiksime savo kantrybe ir valia.

Rinktinės formavimas vyko trimis etapais. Štabo personalo skyriaus viršininkas kpt. Romualdas Butkus:

- Šiuo metu esame trečiajame personalo formavimo etape, užpildomi laisvi profesinės karo tarnybos karių etatai. Į rinktinę atėjo kariai iš įvairių kariuomenės dalių – Koro policijos, Jonušo Radvilos mokojo pulko, „Gelžinio Vilko“ brigados, Butigeidžio dragūnų, Oro gynybos batalionų ir įvairių Savanorių pajėgų dalių. Dabar rinktinėje tarnauja 61 profesinės karo tarnybos karys. Taip pat intensyviai vyksta ir karių savanorių priėmimas. Per metus atėjo daugiau kaip šimtas naujų savanorių, kurie papildė mūsų kuopas ir dabar rinktinėje tarnauja apie 700 karių savanorių.

Rinktinės štabo viršininkas mjr. Linas Idzėlis apie rinktinės štabo sukūrimą sako:

- Nelengvai, padedant geranoriškai nusiteikusiems kolegoms, štabo komplektavimas eina į pabaigą. Paskutinį ketvirtį štabui liko ganėtinai nelengvas darbas: teks dalyvauti įvairiuose štabų mokymuose ir išpavienių rimtų ir profesionaliai parengtų karių tapti ne tik štabu, vykdančiu administracines funkcijas, bet ir planuojančiu bei vadovaujančiu. Galiu pasidžiaugti, jog entuziazmas štabo karių tarpe, kuris buvo prieš metus, pradedant kurti rinktinę, išlieka, todėl ačiū visiems už pastangas ir pasiaukojimą.

Prisikėlimo rinktinės štabas Kryžių kalno papėdėje

Vrš. Vaidoto Vasilkevičiaus nuotrauka

Į Afganistaną - paskutinė savanorių grupė

Taip 2005 metų pradžioje Lietuva su Ispanija susikėitė planuojamomis šefuoti teritorijomis Afganistane, kur tais pačiais metais buvo įkurdintos naujos abiejų šalių provincijų atkūrimo grupės. Tokį sąjungininkų pagedavimą galėjo nulemti kariniai-logistiniai sumetimai. Afganistano vakaruose esanti Herato provincija ribojasi tiek su Badžio ir Goro provincijomis, tačiau Badžis yra arčiau ir lengviau pasiekiamas tiek sausumos, tiek ir oro keliu. Ispanų pajėgos, dalyvaudamos ISAF operacijoje, buvo neseniai iš britų perėmę Herato provincijoje esantį oro uostą, kuris buvo svarbus atramos taškas tarptautinėms pajėgoms, ir dislokuojama savo sraigatarnivius. Ispanams savo vadovaujamą PAG-ą buvo patogiau įkurdinti labai nenutoliant nuo svarbaus oro transporto mazgo Herate. Mums, savo ruožtu, nebuvo didelio skirtumo, kur visą įsikūrimo procesą pradėti nuo nulio. Lemtingas sąjungininkų prašymas mums lėmė sunkiai pasiekiamą, tačiau sąlyginai ramesnę provinciją, kuri iki ateinant tarptautinėms pajėgoms, nebuvo tokia jau rami. Saugumo situacija, likus metams iki Lietuvos karių atvykimo atrodė maždaug taip – 2004 metų birželio 17

2005 m. PAG-1 kariams teko kurtis plynoje vietoje

„Savanorio“ archyvo nuotrauka

Abdulos Salamo Chano vadovaujami sukilėliai, atmesdami centrinės valdžios pasiūlymą nusiginkluoti, užpuolė Čagčarano miestą ir pusdienį jį išlaikė apsiustyje. Tuometinis provincijos gubernatorius Muhamedas Ibrahimus buvo priverstas bėgti į Heratą. Netrukus tarp gubernatoriaus ir karo vado, tarpininkaujant gubernatoriaus pavaduotojui Muhamedui Azimi, pastarajam pasislėpus kaime į šiaurę nuo Čagčarano, prasidėjo derybos dėl valdžios, tačiau jos nebuvo vaisingos. Mūsų metu žuvo 10 žmonių. Kovojusius pusės apkaltino viena kita raketomis apšaudžius gyvenamuosius miesto kvartalus. Čagčarano policijos pajėgos tikėjosi atsikovoti miestą. Kabulas irgi nusprendė nepasiduoti ir į Čagčaraną susidoroti su sukilėliais išsiuntė JAV apmokytą Afganistano nacionalinės armijos batalioną. Chanas su savo sukilėliais iš Čagčarano pasitraukė birželio 23 dieną, dar iki atvykstant gen. ltn. Aminulos Paktijanai vadovaujamam ANA kandakui (batalionui, apie 700 karių), su būriu JAV instruktorių.

Nepaisant to, situacija provincijos sostinėje nebuvo rami. Štai 2004 metų vasarą, liepos mėnesio viduryje ginkluoti sukilėliai nusiaubė Čagčarano miestą ir apiplėšė Jungtinių Tautų rinkimų misiją. Taip teigė Lietuvos spauda, pagal kitus šaltinius viskas buvo kitaip – riaušinių minia šturmuo prieš Čagčarano oro uostą esančią afganų kariuomenės bataliono stovyklą ir ten įsikūrusią JT rinkimų misiją todėl, kad du vietos gyventojai žuvo susišaudymo su ANA kariais metu. Incidentas įvykęs dėl to, kad kareiviai apieškos metu neva pavogė pinigų iš apieškomųjų. Riaušiniai protestavę dėl civilių žudymo... Šiaip

ar taip dėl šio incidento, nepaisant painių jo aplinkybių, JT buvo priverstos kuriam laikui evakuoti iš Goro 17 savo pagalbos darbuotojų. 2004 metais ANA batalionas ir amerikiečiai Gore nežiemojo ir, padėčiai provincijoje aprimus, išvyko. Tais metais provinciją užklupo kaip niekad šalta ir ilga žiema: daug žmonių sušalo, plito ligos, nemažai tolimų kaimų gyventojų mirė iš bado. Humanitarinė pagalba nepasiekė Goro gyventojų, dėl blogų oro sąlygų su vietove nebuvo jokio susisiekimo.

Tapo aišku, kad laikinų priemonių, tokių kaip karių bataliono kritinių atvejų permetimas ar naujų valdininkų skyrimas – maža. Goro provincijos ir Čagčarano miesto valdžios galimybės dirbti, vietinių karo vadų sutramdymas, sėkmingas tarptautinių organizacijų darbas, netgi elementarios labdaros skirstymas 2005 metais nebuvo imanomas be papildomų pajėgumų, kuriuos galėjo užtikrinti provincijos atkūrimo grupė. Po daugiau nei du dešimtmečius trukusių karų, visi iki tol dirbę administraciniai, socialinės saugos, švietimo ir sveikatos apsaugos mechanizmai (jei jie apskritai buvo Gore) subyrėjo ir būdami toli nuo centrinės naujosios prezidento Karzajaus valdžios veikė neefektyviai bei chaotiškai.

Akivaizdu, kad steigti Goro provincijoje atkūrimo grupę buvo būtina, tačiau, kaip ir bet kur Afganistane – labai drąsu. Pirmosios Goro provincijos atkūrimo grupės karių nuotaikas buvo galima įsivaizduoti:

- Sunkumais, aišku, įveiksime, tačiau visai kitaip jausčiausi, kai tekėtų išvykti, kad ir į tą pačią šalį, tačiau jau įrengtą sąjungininkų bazę, kur veikia visa infrastruktūra. Žinoma, jaučiu pasididžiavimą, kad patys atsisostose ant kojų, bet kartu ir

nerimą dėl to, kad pradėsimė praktiškai plyname lauke, - „Savanorio“ redakcijai pasakojo ryšininkas vyr. srž. Audrius Palunkis iš KASP štabo, neslėpęs nerimo prieš išvykdamas į PAG-1 misiją.

Tuo metu buvo planuojama, kad Lietuvos vadovaujamoje provincijos atkūrimo komandoje dalyvaus kariai ir civiliai iš Lenkijos, Latvijos, Danijos, Islandijos, Rumunijos. Realybėje viskas susiklostė kitaip – nei lenkai, nei latviai su rumunais prieš misijos neprisijungė. Grupės stovykloje Čagčarane kartu su lietuviais dabar tarnauja ir dirba Gruzijos, Japonijos, JAV, Lenkijos, Suomijos, Čekijos, Ukrainos, ir Kroatijos atstovai (anksčiau dar turėjome atstovus iš Islandijos). PAG civilinis elementas sudarytas iš Lietuvos, Japonijos ir JAV biuru, atstovaujančių savo valstybių vyriausybėms ir vykdančių vystomojo bendradarbiavimo programas bei projektus.

PAG-1 vadas, tuomet plk. ltn. Gintautas Zenkevičius iš pat pradžių 2005 metais, nebuvo drąsus ir dėl karių savanorių dalyvavimo šioje misijoje:

- Kariai savanoriai, kaip civilinių karinių operacijų specialistai, žinoma, gėlės dalyvauti Goro provincijos atkūrimo misijoje. Svarbiausia, reikia turėti kantrybės sulaukti savo laiko: pereiti visus atrankos ir pasirėngimo etapus.

Čia vėlgį buvo viršyti drausiamis planai – KASP CKB specialistai dirba provincijos atkūrimo grupėje jau nuo antrųjų misijos metų, PAG-3 pamainos, iki dabar, o mūsų pajėgų pėstininkai taip pat sulaukė puikios progos pasisemti patirties misijoje. Jau PAG-2 (rinktinės grupės iš visų kariuomenės dalių), vėliau PAG-4 (KASP rinktinės grupės) apsaugos būriai buvo komplektuojami iš karių savanorių. PAG-2 savanorių būrio bran-

duolį misijai Afganistane suformuavo Dainavos rinktinė. Padalinys taip pat buvo karių iš Zemaičių, Priskėlimo, Vyčio ir Vytauto rinkinių. PAG-4 apsaugos būrio branduolį sudarė savanoriai iš Dariaus ir Girėno rinktinės, būrys buvo papildytas kariais iš Vyčio, Dainavos ir Didžiosios Kovos rinkinių.

mesį į tai, kaip padaliniai koordinuoja savo veiksmus, bendrauja su tariaama Afganistano administracija, saugumo ir skirtingų organizacijų atstovais, gyventojais. Kariai sėkmingai išlaikė visus išbandymus ir yra pasirėngę misijai.

- Mes esame pasirėngę išvažiuoti į Afganistaną. Pasibaigė tik

Lietuvos vadovaujama Provincijos atkūrimo grupė (PAG) Afganistano Goro provincijoje pradėjo veikti 2005 m. birželio mėnesį. Tai buvo Lietuvos vadovaujama bendra civilių ir karių misija, NATO tarptautinių saugumo paramos pajėgų (angl. NATO International Security Assistance Force, ISAF) dalis, Afganistane užduotis vykdžiusi 2005–2013 m. Pagal pirminį planą PAG-ą turėjome kurti ne Goro, bet gretimoje Badžio provincijoje. Jau esant sprendimui karius įstiegti į Afganistaną, NATO išreiškė pagedavimą, kad Lietuva siųstų provincijos atkūrimo grupę ne Šiaurės vakarų Afganistano Badžio provincijoje, kaip planuota anksčiau, bet gretimoje kalnuotoje Goro provincijoje. Nuo 2005 iki 2013 m. daug KASP karių tarnavo įvairiose PAG pamainose, įgavo tarptautinių misijų patirties. Beveik visos žiemos periodu Goro provincijoje tarnavusios Lietuvos karių pamainos buvo suformuotos pagrinde iš KASP karių.

2012 m. spalio 18 d. Vilniuje, Valdovų rūmų kiemelyje, į tarptautinę misiją Afganistane buvo išlydėti Goro provincijos atkūrimo grupės šešioliktosios Lietuvos karių pamainos (PAG-16) kariai. PAG-16 buvo suformuota daugiausia iš Didžiosios Kovos rinktinės karių. Vieneto vadas plk. Linas Kubilius. Tai buvo paskutinė KASP karių pagrindu suformuota PAG pamaina.

2013 m. balandžio 7 d. Afganistane buvo sunkiai sužeistas PAG-16 karys vyr. eil. Linas Mackevičius iš Didžiosios Kovos rinktinės.

viskiantys ukrainiečiai. Šio baigiamųjų pasirėngimo pratybų etapo metu buvo tikrinami PAG-16 padalinių valdymo ir vadovavimo igūdžiai, buvo vertinama, kaip kariai bendradarbiauja ir dalijasi informacija su aukštesniu štabu bei savo padaliniais. Taip pat vertintojai stebėjo, kaip kariai reaguoja į operacijos metu susidariusias situacijas, vertino jų sugebėjimus priimti sprendimus, taip pat atkreipė dė-

bė kalbėjo: „Užauginsime mes ir pulkininkų leitenantų, nė dienos netarnavusių profesinėje tarnyboje.“ Dar neaišku, kaip bus su tais džiūnais, bet kapitonų CKB kuopoje jau turime, džiūnų, kad ir pėstininkų būriui misijoje pirmą kartą vadovaus karys savanoris. **Anot paties karininko, viskas susiklostė atsiūktinai, nes jis buvo tik atsarginis kandidatas į šias atsakingas pareigas.**

STIPRŪS IR GUDRŪS AUKŠTAIČIAI

Vyr. ltn. Dalia GRIGARAVIČIENĖ

Vyčio rinktinė

Spalio 9-13 dienomis vyko Vyčio rinktinės kompleksinės lauko taktinės pratybos „Gudrūs ir stiprūs aukštaičiai 2013“.

Kompleksinės pratybos buvo paskutinis didelis šių metų kovinio rengimo renginys, todėl joms buvo ruošiasi kruopščiai ir sistemingai. Pratybų planavimui, stengiantis numatyti ir suderinti visas detales iki mažiausių smulkmenų, buvo skirta ne viena savaitė ilgo ir detalaus pasiruošimo ir koordinavimo su kitais KASP ir Sausumos pajėgų vienetais. Rinktinėi skirtų ryšių, transporto priemonių ir kitos įrangos kiekiai apsunkina didesnio nei kuopos lygmens pratybų organizavimą, todėl geranoriška kitų SP ir KASP vienetų parama buvo itin vertinga.

Kad pratybos praeitų sklandžiai, rinktinės štabui teko numatyti daugybę pratybų metu laukiančių rizikų bei grėsmių. Užduotį sunkino tai, kad kompleksinės lauko taktinės pratybos, dalyvausiančių karių skaičiumi, turėjo prilygti vos ne tarptautinėms pratyboms. Lūkesčiai pasiteisino su kaupu, kai paskutinis padalinys atvyko į praty-

bas, o susirinkusiųjų karių skaičius viršijo 300, tikras galvos skausmas prasidėjo štabo S4 skyriaus viršininkui: „... ar pavyks visiems kartu grįžti atgal po pratybų ... ar nereikės rinktinės štabui pradėti naują darbo savaitę Pabradės poligone...“ Šie ir panašūs klausimai neramino kpt. Juozą Tamulyną.

Kartu su pėstininkų, štabo ir aptarnavimo kuopų bei rinktinės štabo kariais pratybose dalyvavo ir Dariaus ir Girėno bei Didžiosios Kovos rinktinės kariai, kurie atliko priešo veiksmų imitavimo grupės funkcijas. Svarų indėlių į kompleksines lauko taktines pratybas įdėjo ir Sausumos pajėgų Karaliaus Mindaugo bataliono prieštankinio skyriaus kariai, kurie kartu su viena iš pėstininkų kuopų vykdė užduotis prieš užimtoje teritorijoje, padėjo kuopų vadams planuoti bendrus veiksmus, siekiant maksimaliai išnaudoti modernios prieštankinės ginkluotės galimybes. Pratybas įdomesnėmis ir netradicinėmis kariams savanoriams padarė Juozo Vitkaus-Kazimieraičio inžinerijos bataliono kariai, imituodami priešo pozicijų artilerinį apšaudymą prieš objekto užpuolimą.

Vertinamosios lauko taktinės praty-

bos prasidėjo nuo štabo darbo ruošiant įsakymą būsimai operacijai. Rinktinės štabui buvo netikėta tai, kad teko planuoti ne tik kinetines operacijas, tačiau ir tai, kad didelis dėmesys buvo skirtas ir nekinetinių operacijų planavimui Pabradės mieste, bendrų veiksmų koordinavimui su vietine valdžia, karo komendantūromis, visuomeninėmis organizacijomis.

Kai planavimas buvo baigtas, įsakymas buvo parengtas, su kuopų vadais sukoordinuoti būsimos operacijos veiksmai, prasidėjo tikras „karas“, kurio metu atsirado galimybė parengtą planą įgyvendinti realioje vietovėje su rinktinės padaliniais, o rinktinės vadovybė galėjo įvertinti ar štabo parengtas operacijos planas yra įgyvendinamas ir užtikrina nustatytą užduočių įvykdymą.

Kariai vykdė paskirto operacijos rajono užėmimą, infiltraciją į priešiško pajėgų teritoriją ir eksfiltraciją iš jos, svarbių taikinių naikinimą, nukauto priešo apiešką, sužeistų kovos draugų evakavimą į savo teritoriją, prieš trikdymą patruliuojant ir vykdant pasalas. Didelis dėmesys pratybų metu buvo teikiamas susijungimui prieš užnugaryje, turimos informacijos apsikeitimui ir tolesnių veiksmų koordinavimui.

Šaudymo pratybos – su vienu moderniausių ginklų

Vyr. srž. Romas Eidukevičius

Dainavos rinktinė

Gruodžio 10 d. Dainavos rinktinėje, vadovaujant pratybų vadovui kpt. Kęstučiui Mincei, kuopų kariai-savariai laikė ginklo valdymo testą (GVT) bei dalyvavo kuopų kovinio šaudymo pratybose (KŠP) su vienu moderniausių ginklų. Instruktorė ltn. Elmyra Baljanaitė supažindino su vienu iš moderniausių šiuo metu naudojamų automatinių šautuvų – G36 saugaus elgesio valdymu, jo priežiūra, taktiniais-techniniais duomenimis. Pasak instruktorės, šis šautuvas – yra vienas iš moderniausių šiuo metu naudojamų automatinių šturmo šautuvų ginklų rinkoje. Jis yra lengvas, patikimas ir ergonomiškas. Naudojamas 25 pasaulio šalių – Vokietijos, Ispanijos, JAV ir kitų ginkluotose pajėgose, skirtas prieš gyvąjį ir nešarvuotai technikai naikinti. Šio tipo šautuvus naudoja Lietuvos

Autoriaus nuotrauka

kariuomenės „Aitvaras“ ir kiti junginiai.

Automatinis šautuvas sukurtas XX a. paskutinio dešimtmečio pradžioje Vokietijoje ir pradėtas naudoti vokiečių kariuomenėje 1995 m. Kalibras 5,56 mm, šovinys 5,56x45 mm, svoris 3,6 kg; 3,3 kg. dėtuveje talpa 30 šovinių, greitošauda – 750 šūvių per minutę. Kad ginklas

būtų lengvesnis, daugiausia naudotos polimerinės medžiagos, net uokšas ir spynos rėmas pagaminti iš polimerų su plieno intarpais. Naudojamos permatomos dėtuvės (tai suteikia galimybę matyti, kiek šovinių yra likę dėtuveje). Smogiameisipaleidžiamasis mechanizmas sutalpintas

VERTINAMOSIOS PRATYBOS

Vilma KOJELIENĖ

Žemaičių rinktinė

Spalio 19 d. Sakalinės ir Viešvilės miškuose (Tauragės r.) vyko Žemaičių rinktinės pėstininkų kuopų būrių lygmens vertinamosios lauko pratybos. Jose dalyvavo Plungės, Skuodo, Kretingos, Tauragės ir Šilalės kuopų savariai. Pratybų tikslas – įvertinti būrių pasirėngimą vykdyti suplanuotą pasalą.

Buvo suformuoti 5 savanorių būriai – iš kiekvienos kuopos po būrį. Būrių vadai, gavę kovinį įsakymą, turėjo suplanuoti žygi į nurodytą atsakomybės rajoną ir užimti jame patulio bazę, atlikti būsimo pasalos

vietos žvalgymą, suplanuoti pasalą bei atlikti operacijos treniruotę.

Savariai, vykdydami užduotis, turėjo progą pademonstruoti savo individualius įgūdžius maskuojantis, įveikiant įvairias kliūtis žygio metu, apieškant nukautą karį ir vykdamt pareigas stebėjimo poste.

Šiose pratybose kariai pademonstravo įgytus įgūdžius atlikti pasalą būrio sudėtyje.

Būrių veiksmus apsinkino ribotas laikas, skirtas pasirėngimui užduotims bei jų vykdymui. Nepaisant to, kiekvienas būrys įvykdė užduotį, o visų lygių vadai asmeniškai (bei remiant vertintojams) pamatė tobulintinas vietas planuojant, ruošiantis bei vykdamt pasalą.

Pasigedau motyvacijos kai kurių karių

veiksmuose, kas yra labai negerai, ypač vertinamųjų pratybų metu, kai vertinami vieneto metų pasiekti rezultatai. Tikiuosi, vykdamt kitų metų kovinį rengimą, dauguma trūkumų bus pašalinti ir kuopos pasieks dar geresnių rezultatų, vykdamt visas numatytas užduotis. Visiems rinktinės kariams linkiu rodyti kuo didesnį ryžtą bei dėti maksimalias pastangas, vykdamt užduotis pratybų metu, – kalbėjo pratybas stebėjęs rinktinės vadas mjr. Gintaras Jaloveckas.

Būrius vertino Prisikėlimo rinktinės kariai. Pratybose dalyvavo daugiau nei pusantro šimto karių savanorių. Šiomis vertinamosiomis pratybomis rinktinė užbaigė savo 2013 metų kovinio rengimo ciklą.

Vrš. **Leono Mileikio** ir vyr. srž. **Dainiaus Gimbuto** nuotrauka

501 kuopos „širšės“

Vyr. eil. Žilvinas KRIPAITIS

Vyčio rinktinės 501 kuopos karys

Vasario 7–9 dienomis Vyčio rinktinėje vyko 501 pėstininkų kuopos būrio, skyriaus ir grandies vadų mokymo pratybos be padalinių, naudojant žemėlapius ir maketą. Pratybų tikslas – ruošti vertinamosioms lauko taktinėms pratyboms „Mūšis mieste“.

Pirmą dieną kariai iš klausė paskaitų ciklą apie mūšį mieste. Kuopos vadas kpt. Valerijus Gruodis nuosekliai papasakojo mūšio mieste istoriją ir jo ypatumus. Didelę naudą davė paskaitos, kurių metu buvo nagrinėjami paskutinio šimtmečio mūšių miestuose pamokos. Po jų, vadovaujant kuopos intendantui vyr. srž. Audriui Valickui, buvo padarytas nurodyto miesto kvartalo maketas. Įprasta, kad maketas dažniausiai būna „žalias“, bet šį kartą, nuo gausybės medinių kubelių jis tapo „geltonas“. „Geltonosios“ kaladėlės imitavo miesto pastatus.

Antrą dieną gavome kuopos vado įsakymą „Širšė 2014“, pagal kurį turėjome parengti savo įsakymus bei sumanymus, išdėlioti savo „kareivius“ makete. Skyrininkams kilo daug klausimų, kaip tokiame dideliame plote vykdyti priešišku pajėgų stabdymą ir trikdimą su minimaliomis

pajėgomis. Savo patirtimi ir praktika pasidalino kpt. V. Gruodis, srž. A. Valickas bei kiti daugiau patirties turintys kuopos kariai.

Besiruošiant užduočiai kuopos karius aplankė Panevėžio Algimanto Bandzos kūdikių ir vaikų globos

namų auklėtiniai. Vaikai labai domėjosi maketu. Jie smalsavo, koku tikslu padarytas maketas, kokia jo paskirtis ir t. t.

Po to iš teorijos perėjome į praktiką. Kvartalo, kuriame randasi kuopavietė, rekognoskuotę pėsčiomis atlikome per 2 val. Kai kurių vietų net neprireikė žvalgyti, nes apie jas detalai papasakojo ten gyvenantys kariai, tai labai sutaupė ir taip greitai tirpstantį laiką.

Iš klausę vado įsakymą ir išdėlioję „karius“ makete pradėjome „mūšį“. Pagrindinėmis miesto gatvėmis pasruvo daug raudonų lapelių ant kurių taktiniais ženklais buvo imituojama priešiška technika ir padaliniai. Mūsų mėlynų „kareivių“ buvo kur kas mažiau, bet turėdami daug erdvės

sėkmingai pritaikėme naujai išmoktą „spiečiaus“ taktiką. Užduočių užteko visiems. Būrių, skyrių ir grandžių vadai priiminėjo sprendimus, ryšininkai siuntė ir gavo pranešimus. Kas keletą valandų buvo daromos pertraukėlės, kurių metu aptardavome klaidas.

Realios situacijos imitavimas makete visų lygių vadams davė didelę patirtį koordinavimo, bendradarbiavimo ir realių galimybių įvertinimo srityse.

Tokio pobūdžio vadų mokymai 501 kuopoje vyko pirmą kartą. Šios pratybos visiems kariams davė progą pasidalinti savo patirtimi, nes vykdant realias užduotis ne visada yra galimybė stebėti kito skyriaus karių veiksmus.

Prie maketo

Žvalgai pradėjo šaudymo sezoną

J. eil. Lauryna DAUKŠAITĖ

Vyčio rinktinė

Vasario 8-9 d. Vyčio rinktinės štabo ir aptarnavimo kuopos žvalgų būrys dalyvavo kovinio šaudymo pratybose Rukloje.

Ankstyvą vasario 8-osios rytą žvalgai rinkosi kuopavietėje ir pasiėmė jiems priskirtus ginklus kantriai laukė rikiuotės, kurios metu penkiems kuopos kariams, įvykdžiusiems atitinkamus reikalavimus, buvo suteikti aukštesni kariniai laipsniai: vyr. ltn. Gediminui Kuruliui, vyr. eil. Jūratei Šimoniūtei, eil. Jokūbui Bukevičiui, eil. Klaidui Šačnevui, eil. Justui Navašinskiui. Po ceremonijos entuziastingai nusiteikę ŠAK kariai išsiskirstė į numatytas pratybų vietas.

Gaižiūnų poligono šaudykloje. Vyr. eil. Audriaus Kazlausko nuotrauka

Lauko pratybos Pagudonės poligone

Vrš. Leonas MILEIKIS

Žemaičių rinktinė

Penkta valanda ryto. Pažeme slenka rūkas. Kažkur netoli girdisi pirmoji pabudusio paukščio giesmė, praturtinanti ryto ramybę. Argi neromantiška? Tuo metu, kai visur smelkiasi ryto tyla ir žmonės po savaitės darbų dar saldžiai miega, čia, Pagudonės poligone, Žemaičių rinktinės 303-iosios pėstininkų kuopos kariai savanoriai gynybinėse pozicijose vykdo objekto gynybą. Vieni ilsisi, kiti stebi aplinką savo stebėjimo sektoriuose. Atrodytų, kad šitas stebuklingas rytas taip ramiai ir praeis. Staiga pasigirsta šakų traškesys ir sproginimas... Kažkas kuopos pozicijose sušunka: „Priešas, vienuolika valanda!“ – taip nurodydamas priešo priartėjimo kryptį. Dar po sekundės pasigirsta skyrininkų komandos. Prasidėjo... Užverda tikra „košė“. Ryto ramybė ir stebuklas virsta chaosu. Priešas bando prasiveržti per įrengtas inžinerines užtvaras. Po kurio laiko jiems tai pavyksta.

Skyriai priversti trauktis iš pirminių pozicijų ir po kelių akimirku užima pozicijas atramos punkte. Toliau tęsiasi įnirtinga kova. Galų gale priešas sustabdomas kryžmine ugnimi ir minosvaizdžių grandies apšaudymu suplanuotose naikinimo zonose.

Skyriams iškeltos užduoties tikslas pasiektas, todėl kuopos vadas kpt. Audrius Rubežius sustabdo įnirtingą mūšį ir surinkęs visus karius į vieną vietą, išsako pastebėjimus, kas buvo atlikta be priekaištų, o ką dar reikėtų patobulinti. Taip pat nepamiršta pagirti skyrių vadų, kurie sugebėjo įvykdyti sau ir savo kariams iškeltas užduotis.

Tai vienas epizodas iš balandžio 5–6 dienomis vykusių Žemaičių rinktinės 303-iosios pėstininkų kuopos pratybų, kurių metu vyko objekto gynybos įgūdžių formavimas ir kovinis šaudymas. Į pratybas buvo atvykęs ir rinktinės vadas plk. ltn. Gintaras Jaloveckas. Vadas domėjosi karių savanorių gebėjimu vykdyti gynybos užduotis, bei karių individualiais įgūdžiais, bendravo su skyrių vadais ir kitais kariais savanoriais.

Intensyviose pratybose dalyvaujančius žemaičius aplankė rinktinės vadas plk. ltn. Gintaras Jaloveckas. **Autoriaus** nuotraukos

Lietuvos savanoriai Pensilvanijoje - pratybose jau trečiąjį kartą

Ilgametis ir glaudus JAV ir Lietuvos karinis bendradarbiavimas suteikia galimybę KASP pritaikyti PANG patirtį ir pagalbą, plėtojant bei stiprinant Savanorių pajėgas, rengiant vienetus ir karius savanorius, tobulinant Kovinio rengimo sistemą.

Bendradarbiavimas su Pensilvanijos nacionaline Gvardija vyksta pagal SPP (State Partnership Program) programą, kuri su PANG buvo pasirašyta 1993 m.

Nuo 2008 m. JAV Pensilvanijos valstijoje, Fort Indian Town Gap bazėje, praktiškai kasmet būrys KASP karių savanorių ir profesinės karo tarnybos karių, dalyvauja bendrose, PANG organizuojamose pratybose. Tai tradicinis karinio bendradarbiavimo renginys.

nalinės gvardijos savanoriais treniravosi vykdyti užduotis veikdami viename vienetu.

Tai jau trečias Lietuvos savanorių būrys, kuris mokymuose JAV, Pensilvanijoje, dalyvavo kartu su šios valstijos nacionalinės gvardijos kariais. Paskutinį kartą pratybose šioje valstijoje Savanorių pajėgų žvalgų būrys dalyvavo 2008 m., pirmą kartą – pratybose „Partner challenge“ – 1999-aisiais. Lietuvos kariuomenės Savanorių pajėgos pagal savo formavimo principus ir vykdomas užduotis yra giminingos JAV nacionalinei gvardijai, todėl Lietuvai atkūrus nepriklausomybę jau du dešimtmečius aktyviai vyksta KASP ir JAV Pensilvanijos nacionalinės gvardijos bendradarbiavimas. 1993 m. pradėta „Kariai – kariams“ (angl. Military to Military)

Birželio mėnesį JAV Pensilvanijos valstijos nacionalinei gvardijai priklausančiame mokymo centre Fort Indiantown Gap (toliau – FITG) vyko beveik dvi savaites trukę bendros Lietuvos karių pratybos su JAV Pensilvanijos nacionalinės gvardijos kariais. Su lietuvių būriu mokymuose dalyvavo ir vertintojų grupė iš Sausumos pajėgų Juozo Lukšos mokymo centro.

Birželio 9 d. buvo suorganizuotos pirmosios bendros kovinio šaudymo pratybos su JAV kariais, kurias vedė paskirti amerikiečių instruktoriai. Iki pietų vyko ginklų iššaudymas, o po pietų – šaudymas į pakeliamus taikinius 50–300 m. atstumu. Visos šaudymo pratybos buvo organizuotos taip, kad Lietuvos ir PNG kariai galėtų šaudyti

tek iš Lietuvoje naudojamų automatinių šautuvų G36, tiek ir amerikiečių naudojamų automatinių šautuvų M4.

Birželio 10 d. toliau vyko kitos kovinio šaudymo pratybos, kurių metu kariai atliko kovinio šaudymo pratybas į 15 m. atstumu stovinčius taikinius iš padėties stovint. Lietuviai dar iki pratybų kartu su JAV PNG kariais atliko „sausą“ treniruotę, po kurios buvo nugabenti į šaudyklą, ten prieš pat šaudymą, pakartoję pratimus iš nurodytų pozicijų, dalyvavo šaudymo pratybose. Šaudymas susidėjo iš šešių sudėtingų pratimų.

Po šių pratybų kariai dalyvavo dviejų valandų praktiniame pasirengime ir treniruotėje kitos dienos „mūšio miesto“ pratybose. Tuo pačiu metu lietuvių būrio kulkosvaidžių komandos rengėsi kartu su JAV PNG kulkosvaidžių grupėmis kitos dienos kulkosvaidžių šaudymo pratyboms.

Jau pirmosiomis pratybų dienomis Lietuvos karius aplankė ir pasveikino Pensilvanijos 28 divizijos vadas brig. gen. Džonas L. Gronskis (John L. Gronski) bei tos pačios divizijos vyriausiasis puskarininkis srž. mjr. Kristoferis Kepneris (Christopher Kepner).

Birželio 11 dieną būtų galima pavadinti kovinio šaudymo kulminacija. Lietuvių būrys, sudarytas Vyčio rinktinės ir Butigeidžio dragūnų bataliono karių, vykdė pastato šturmą ir valymą, kuris yra specialiai pritaikytas šaudymui koviniais šaudmenimis. Viskas prasidėjo nuo saugaus elgesio instruktažo, taip pat buvo pristatytos šaudyklos galimybės, vaizdo ir garso fiksavimo priemonės bei filmuotos medžiagos fragmentai iš ankstesnių pastato valymo su koviniais šoviniais pratybų, kurių metu buvo pažeistas saugumas. Po instruktažo kariai grupelėse treniravosi naudodami lauko maketą, vėliau praktinį mokymą pastate be imitacijos ir su ja, ir, galiausiai, pastato valymą naudojant kovinius šaudmenis. Kariams buvo sudaryta galimybė atlikti kovinį šaudymą po du - tris kartus. Po kiekvieno šaudymo buvo peržiūrima filmuota medžiaga, analizuojamos padarytos klaidos.

Kulkosvaidininkai tobulino įgūdžius šaudydami į pakeliamus taikinius, išdėstytus 400 m., 600 m., 800 m., 1.1 km ir 1.5 km. atstumu. Tokios galimybės Lietuvos šaudyklose nėra.

Birželio 12 dienos pradžioje PNG ir Lietuvos kariai dalijosi individualių ir kolektyvinių įgūdžių patirtimi apieštant

Pirmoje pratybų dalyje Indiantown Gap mokymo centre lietuviai daug laiko praleido šaudykloje
Vrš. Laimučio Gasiūno nuotraukos

Antroje pratybų dalyje Lietuvos kariai drauge su amerikiečiais vykdė lauko pratybas, atliko žygį, patrulio bazės užėmimą ir pastatų valymą, vėliau – infiltraciją su sraigtasparniais ir objekto šturmą.

nukautą karį, sulaikant belaisvį, suteikiant pirmąją medicinos pagalbą, perduodant nebylaus valdymo signalus, vykdant judėjimą apgyvendintoje ir neapgyvendintoje vietovėje bei reakciją į priešų ugnį ir priešų naikinimą skyriaus sudėtyje. **Antroje dienos pusėje kariai vyko į „mūšio mieste“ mokymo lauką, kur, integravus gvardijos karius į lietuvių skyrius, vykdė patruliavimą mieste bei pastatų kompleksų valymą beveik keturias valandas(!)**

Lietuvių kontingento vyresnysis bei Vyčio rinktinės vadas plk. ltn. Aurelijus Motiejūnas, Vyčio rinktinės vyriausias puskarininkis vrš. Laimutis Gasiūnas bei vertinimo grupės nariai dalyvavo simuliacinių sistemų pristatyme, kur turėjo galimybę praktiškai jas išbandyti.

Birželio 13 dieną kariai tęsė pratybas „mūšio mieste“ mokymo lauke naudojant imitacinius šaudmenis bei ruošėsi dviejų parų lauko taktinėms pratyboms.

Birželio 14-15 dienomis Lietuvos kariai su integruotais į jų būrį amerikiečių kariais vykdė lauko taktikos pratybas, kurių metu

atliko žygį, patrulio bazės užėmimą ir pastatų valymą, vėliau – infiltraciją su sraigtasparniais, operacijos planavimą ir objekto šturmą.

Birželio 16 dieną buvo suplanuotas administracinis laikas po lauko taktikos pratybų. Birželio 17 dieną kariai galėjo pailsėti ir organizuotai aplankyti Heršio (Hershey) atrakcionų parką. Birželio 18 dieną jau vyko pasiruošimas kelionei į Lietuvą, kuri įvyko birželio 19-20 dienomis.

Beveik dvi savaites vykusios pratybos JAV Fort Indiantown Gap mokymo centre, jose dalyvavusiems kariams iš Lietuvos suteikė daug naujų žinių ir įgūdžių, paliko gilius įspūdžius. Kaip lietuviams sekasi pratybose, nuolatos domėjosi PNG 28 divizijos vadovybė, bei 1/111 bataliono vyriausiasis puskarininkis su kuopos, iš kurios buvo paskirti pratybose dalyvaujantys JAV kariai, vadu. Visi buvo sužavėti mūsų karių motyvacija ir įgūdžiais, džiaugėsi, kad buvo galimybė pasidalinti abipuse patirtimi.

Lietuvos kariams įsiminė PNG karių svetingumas ir noras bendrauti. To dėka

lietuviai aktyviai įsiliejo į bendras pratybas jau nuo pirmosios jų dienos. Mokymų metu lietuviai galėjo ne tik išbandyti PNG naudojamą ginkluotę, bet ir neoficialiai sudalyvauti automatinėms šautuvų G36 ir M4 ginklų išardymo – surinkimo varžybose. Amerikiečių karių nuostabai lietuviai šias varžybas užtikrintai laimėjo... Kiekvieną dieną pertraukose tarp suplanuotų pratybų kariai dalijosi savo patirtimi.

Pratybų metu kariai tobulina ir įtvirtina įgūdžius įvairiuose užsiėmimuose, plėtoja savo kompetencijas pagal turimas karines specialybes, susipažįsta ir naudojami pažangiomis JAV simuliacinėmis sistemomis bei keičiasi patirtimi su sąjungininkais – JAV kariais.

2014 m. Fort Indian Town Gap bazėje vykusiose pratybose su Pensilvanijos nacionalinės gvardijos kariais ypatingas dėmesys buvo kreiptas į instruktorių rengimą, atsakingų už šaudymo pratybų, medicininio ir inžinerinio rengimo bei mažų padalinių taktikos pratybų organizavimą padaliniuose. Pratybos buvo orientuotos į „Train the trainer“ principą, siekiant parengti kuo daugiau karių, gebančių vykdyti neetatinį instruktorių pareigas savo padaliniuose.

Lietuvių kontingento vyresnysis, Vyčio rinktinės vadas plk. ltn. Aurelijus Motiejūnas dalyvavo pratybose ir simuliacinių sistemų pristatyme, kur turėjo galimybę praktiškai jas išbandyti. Vrš. **Laimučio Gasiūno** ir št. srž. **Eugenijaus Žukausko** nuotraukos

Spiečius – efektyvus ginklas prieš skaitlingesnį priešą

Mjr. Eugenijus LASTAUSKAS

Sausumos pajėgų štabas

XX a. pabaigoje – XXI a. pradžioje prasidėję kariniai konfliktai pasižymi labai skirtingomis kovojančių padalinių galimybėmis. Sovietų Sąjungos ir Afganistano modžahedų karas, Rusijos ir Čečėnijos konfliktas, antiteroristinės operacijos Afganistane bei Irake įrodė, kad ne visada galingesnė kovojanti pusė sugeba įvykdyti, ką užsibrėžus. Nepaisydamas daugkartinio pranašumo gyvąją jėgą ir techniką, mažiau skaitlingas padalinys sugeba atsilaukioti prieš ženkliai gausnes pajėgas ir laimėti konfliktą arba priversti stiprijį kombatantą atsisakyti savo sumanymų.

Šie istoriniai pavyzdžiai labai svarbūs Lietuvos Respublikai, kuri jau keletą kartų buvo praradusi savo Nepriklausomybę dėl agresijos, kurią įvykdė ženkliai stipresnė kaimyninė šalis. Dabar, gindamos savo valstybės teritoriją, Lietuvos ginkluotosios pajėgos (bent jau pačioje pradžioje) turėtų kovoti su keleriopai galingesnėmis priešų pajėgomis, kuriose veiktų keletas tūkstančių tankų bei pėstininkų kovos mašinų, o priešų aviacija viešpatautų ore virš mūsų lauko. Todėl Lietuvos kariuomenei labai svarbu nuolat ieškoti efektyvių kovos metodų ir juos tinkamai panaudoti, o taip pat – minėtus metodus kuo labiau aktyviai „išreklamuoti“ siekiant atgrasyti galimą agresorių nuo minties panaudoti karinę galią.

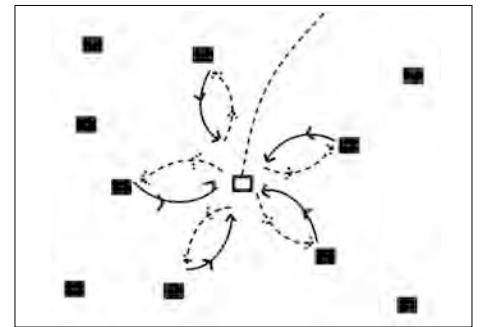
Vienas iš metodų padėjusių (ir padedančių šiuo metu) silpnesniam kombatantui efektyviai kovoti ir net laimėti yra *spiečiaus* metodas. Nors konfliktų istorijoje *spiečiaus* metodas nėra naujas išradimas, visgi būtent paskutinius keletą dešimtmečių tokio tipo taktiką galima pastebėti naudojant vis dažniau. Šį metodą kariai bus, ko gero, nusižiūrėję iš gyvūnijos pasaulio, nes bičių spiečius, ginantis savo avilį, dažnai priverčia žmogų ar žvėrį atsitraukti nepasigviešus taip trokštamo medaus.

Spiečius – tai dažniausiai neskaitlingo arba silpnesnio kova prieš ženkliai stipresnį priešą, kuomet *spiečiaus* metodu besikaunantieji ne vien tik ginasi, bet dažniausiai puola priešininką, tačiau tai daro gan savotiškai. *Spiečiaus* metodu naudojantys elementai atakuoja vienu metu keliomis kryptimis arba net keliais lygmenimis. Tokie veiksmai skiriasi nuo nusistovėjusių karo principų, kurie buvo sukurti linijinio karo tipui.¹

Spiečius – tai esminis manevras, kurio pasekmė pasireiškia tada, kai pasirinktas vienas taikinytis atakuojamas iš keletos kryptių. Spiečiaus manevras vykdomas 5-iais ar daugiau savarankiškų vienetų.² Spiečių galima palyginti su jūros bangavimu, kur bangos viena po kitos „atakuoja“ krantą ir atsitraukia atgal. Būtent tokiais veiksmais sukuriamas sumaištis priešininko gretose, o dėl to priešininkas negali susitelkti į vieną kurią puolančiųjų kryptį, tačiau turi išskaidyti savo pajėgas ir dėmesį bei yra priverstas reaguoti į nuolat besikeičiančią situaciją. Spiečiaus veiksmams pasižymi decentralizacija, kuomet mažos (skyrėsi/komandos dydžio) grupės gauna tik pačius pagrindinius nurodymus (*pasakoma, kokia yra situacija, apibrėžiamas operacijos rajonas, nurodomi reikiami efektai (pasekmės)*), kuriuos privalu sukurti bei skiriami resursai, kad nurodyti efektai būtų sėkmingi) ir savarankiškai veikia savo operacijos rajone. Būtent šios mažos grupės ir sukuria bei (aukštesniam štabui padedant) išplėtoja sėkmę savo operacijos rajone. Šis oportunistinis (prisitaikymo prie aplinkybių) metodas puikiai tinka greitai kintančioje ir sudėtingoje kovinėje aplinkoje.

Spiečiaus metodas, kuomet atakuojama keliomis kryptimis, užtikrina, kad priešininkas nežino, į kurią grėsmę reaguoti. Gamtoje būtent taip veikdami vilkai arba šunys sugeba nugalėti gerokai didesnį žvėrį arba bent jau priversti jį atsitraukti. Puolimas, kuris vykdomas vienu metu keliomis kryptimis, skirtingais atstumais (tolima ir artima ataka ugnimi, ataka tiesioginės ir netiesioginės ugnies paramos ginklais etc.) sukelia chaosą bei padidina

sumaištį (angl. friction). Atakuojamam vienetui dėl to pailgėja reakcijos laikas arba net (buvo atvejų), kai vienetas nebesugeba reaguoti ir yra tiesiog paralyžiuojamas.³ Taigi – net jei atakuojančio elemento bendra kovinė „masė“ regimai mažesnė nei atakuojamo, – būtent atakuojantis sukuria stiprų pranašumą ir laimi kovą.

Viena iš svarbių priežasčių, kodėl šis metodas imamas vis labiau taikyti – ištobulėjusios žvalgybos bei atakos priemonės, kuris leidžia aptikti ir sunaikinti (paveikti) taikinius greitai ir labai tiksliai. Spiečių būdingas išsisklaidymas erdvėje (vykdomas tik trumpalaikis susitelkimas, kad norimas efektas būtų sukurtas) sumažina galimybę būti aptiktam (skyrėsi/komanda gali lengviau pasislėpti nei, tarkim, būrys ar kuopa) bei išvengti ugnies priemonių pražūtingo poveikio (*spiečiaus* elementai nutolę vienas nuo kito per ilgus kilometrus).

Dar viena svarbi *spiečiaus* savybė – nuolat judama. Spiečiaus elementai, pradžioje išsisklaidę plačioje erdvėje, norėdami atakuoti tą patį priešų elementą, yra priversti suartėti vienas prie kito. Atakavus, kuomet norimas efektas yra sukurtas, spiečiaus elementai privalo grįžti atgal į jiems paskirtus sektorius. Toks judėjimas dar vadinamas pulsavimu. Nors judantis

Svarbi spiečiaus savybė – nuolat judama. Eil. Viliaus Džiavečkos nuotraukos

vienetas yra labiau pažeidžiamas (jei aptiktas), tačiau tai, kad **judama, – priešui apsunkena galimybę aptikti bei pasitelkti ugnies priemones, taip padidinamas spiečiaus elemento gyvybingumas. Pats mažiausias spiečiaus elementas (komanda) kovodama su skaitlingesniu priešu priversta dažniau keisti pozicijas (kas 4 min). Taip judant apsunkinamas spiečiaus elemento aptikimas bei atakos galimybės ir sumažinamas net ir labai galingų ugnies priemonių efektyvumas.**

Skirdamas užduotis aukštesnysis štabas dėl didelio vienetų kiekio (daugiau nei penki⁴) priverstas apsiriboti tik pačiais esminiais nurodymais (situacija, operacijos rajonas (AO), sukurtini efektai, bei skiriami resursai). Todėl maži vienetai (skyrius/komanda) priversti būti labiau savarankiški ne tik pasiruošdami užduočiai, bet vykdydami nurodytus veiksmus. Pritaikomas taip vadinamas „bottom-up“ principas bei tikslinis vadovavimas metodu, kuris puikiai dera veikiant dinamiškoje ir daugiakompleksiškoje aplinkoje.

Spiečiaus metodas – puikus išteklių taupymo modelis. Kadangi priešą pajėgos atakuojamos vienu metu keliomis kryptimis, ginklų efektyvumas gerokai išauga. Priešininkui tenka labai sunkiai gintis. Kai atakuojama vienu metu keliomis kryptimis, ir net efektyviausios apsaugos sistemos negali vienu metu reaguoti į keletą grėsmių. Tokiu būdu mažo padalinio ribotą ugnies galią atsveria pastangų vieningumas. Tai labai svarbu ribotus resursus turinčioms šalims.

Tačiau kaip tik todėl šis, *spiečiaus*, metodas reikalauja ir tam tikrų žinių bei savybių. Visų pirmiausia bei būtina sąlyga – labai aukštas pačių mažiausių vienetų savarankiškumas bei motyvacija. Tik vienetai, kuriuose kiekvienas narys suvokia,

kad jo indėlis labai svarbus bendrai organizacijos sėkmei pasiekti bei, kuris skiria maksimalias pastangas šiai sėkmei įtvirtinim gali sėkmingai veikti savarankiškai. Todėl, savarankiškumas siekiant bendro tikslo ir iniciatyvumas yra pačios svarbiausios savybės, kurias būtina ugdyti siekiant sėkmingo *spiečiaus* panaudojimo.

Neabejotina, kad toks vadovavimo stilius reikalauja, kad paties lyderio elgsena būtų lanksti, labai tinkama, kad užduotis būtų įvykdyta. Neįmanoma tikėtis savarankiškumo ir iniciatyvos, kuomet naudojamas autoritarinio valdymo tipas. Kuo daugiau nurodome, ką ir kaip padaryti tuo mažiau iniciatyvos tenka laukti iš vykdančio elemento. **Todėl lyderiui būtina sukurti tokią atmosferą, kurioje iniciatyva ir savarankiškumas būtų visaip skatinami, o vadovas išmokyti ne tiek nurodyti/įsakyti, kiek išklausti ir koordinuoti. Iš viso reikalinga tinklinio tipo organizacija, kur hierarchija nėra griežtai išreikšta** ir visus elementus įmanu sujungti tiesioginiu ryšiu, kas leistų dalintis svarbia informacija nepriklausomai nuo vykdomų pareigų ir/ ar laipsnio.

Svarbus elementas, padedantis efektyviau naudoti *spiečiaus* metodą, yra **mobilumą** užtikrinančios priemonės. Mobilumą užtikrinančios priemonės nebūtinai turi būti pėstininkų kovos mašinos ar šarvuočiai. Kuomet kovojama su didele ugnies galią turinčiu priešininku, išlikimą mūsų lauke užtikrina mobilumas, o ne šarvo storis. Taigi, lengvi mobilūs visureigiai dabar tampa gerokai saugesni nei sunkios, šarvuotos pėstininkų kovos mašinos ar tankai. **O dar: šios paprastos mobilumą užtikrinančios priemonės labai supaprastina logistinį aprūpinimą, jas vairuoti kur kas lengviau apmokyti karius.**

Kita, taip pat labai svarbios priemonė – **ryšys** tarp draugiškų kovotojų grupių/ele-

mentų. Tradicinė hierarchinė ryšio sistema čia netinka, nes lėta, ir ribotos galimybės bendrauti visiems vienoje erdvėje. Būtina į civilinę Veidaknygę (Facebook) ar Tviterį (Twitter) panaši programa, kuri įgalintų visus savarankiškai veikiančius elementus dalintis svarbia informacija vienu metu bei tuo pačiu galėtų užtikrinti galimybę bendrauti tam tikrais specifiniais klausimais nedidelei respondentų grupei, netrukdant kitų, kurie nesusiję su užduotim.

Nepaprastai svarbios yra specifinės tikslios mobilios ginklų sistemos. Dėl būtinybės būti mobiliu reikalingos lengvos sistemos, galinčios paveikti ne tik priešą gyvają jėgą, bet ir šarvuotąją techniką. Kadangi mažo padalinio (skyrius/komanda) ugnies galia yra ganėtinai nedidelė, tad reikalingos ypač tikslios ginklų sistemos, nes tik jos leis smogti į priešą jautriausią vietą. Na, o norėdami supaprastinti apmokymą, turime suprasti, kad reikalingos „intelektualios“ sistemos, veikiančios „iššoviau – pamiršau“ principu. *Spiečiui* ypač vertingi snajperiniai ginklai, pernešamos prieštankinės ir priešlėktuvinės mobilios sistemos, „protingų“ minų sistemos ir kiti, ypač tikslūs, ginklai.

Neabejotina, kad *spiečiaus* metodo pritaikymas karinėje organizacijoje reikalauja gerokai gilesnių studijų nei šis pažintinis straipsnis. Ko gero, tik eksperimentuojant galima įsitikinti šio kovos metodo efektyvumu. Nors, vėliausių konfliktų pavydžiai rodo, kad būtent *spiečiaus* metodas vis plačiau naudojamas, – tad praktiškai išmėginti bei patikrinti *spiečių* yra būtina. **Dabar šį kovos metodą aktyviai išbando keletas Vakarų šalių kariuomenių.⁵ Lietuvos kariuomenėje šis kovos metodas jau buvo išbandytas per keleta mokymų. Nors rezultatai nėra vienareikšmiški, visgi tikslinga tęsti tolimesnius eksperimentus siekiant patikrinti (sužinoti) šio kovos metodo pritaikomumo sausumos operacijose ginant savo Valstybę (arba su santarvės sąjungininkai vykdam tarptautinių operacijas) galimybes. Tokia veikla – ne tik naujoviškas (inovatyvus) požiūris į Valstybės gynybą, bet ir potencialaus agresoriaus atgrasymo veiksmai.**

1 http://www.rand.org/content/dam/rand/pubs/rgs_dissertations/2005/RAND_RGSD189.pdf

2 Ten pat

3 Lygiai kaip šaunamojo ginklo atsiradimas išstūmė riterio šarvus, o mobilumas tapo pagrindine priemone, kuri užtikrina išlikimą.

4 http://en.wikipedia.org/wiki/Vytautas_Andrius_Grai%C4%8D%C5%ABnas

5 http://publications.gc.ca/collections/collection_2009/forces/D2-188-2007E.pdf

Ilgininkų miške, Lazdijų rajone, 108 kuopos atsakomybės rajone, savanoriai treniravosi veikti mūšio lauke tiesiogiai apšaudant, mokėsi įveikti kliūtis, dieną bei naktį ejo orientacinį žygį. Autorės nuotraukos

Neeilinės 108-osios kuopos pratybos

Gr. Odetė LIESIONIENĖ

Dainavos rinktinės 108 kuopos karė savanorė

Vasario 21–22 dienomis, Lazdijų rajone, Veisiejuose, Ilgininkų miške vyko 108 kuopos pratybos. Veisiejai – miestelis Lazdijų rajone, o tai – kuopos atsakomybės rajonas.

Pagal patvirtintą pratybų planą treniravomės veikti mūšio lauke tiesiogiai apšaudant, mokėmės įveikti kliūtis, atlikome orientacinį žygį dieną bei naktį.

Kasmet pagal kovinio rengimo planą mokymų sezoną pradėdame nuo individualaus karių rengimo, po to pereiname prie kolektyvinių užduočių vykdymo. Gali pasirodyti, kad pratybų temos kaip ir kiekvienais metais tos pačios, tačiau dėl kuopos vado kpt. Ramūno Dudzinsko, nepasitenkinančio tuo, kas pasiekta, patyrusių instruktorių bei intendanto vyr. srž. Arūno Vabuolo, puikiai aprūpinančio pratybas, pratybos kaskart nustebina.

Šį kartą veikti mūšio lauke tiesiogiai apšaudant treniravomės ne su įprastais mums koviniais ginklais, o su šratasvydžio šautuvais. Po instruktažo gavome apsaugas, ginklus, dėtuves, pilnas amunicijos. Prisiminėme, kaip pasirinkti judėjimo maršrutą, teisingą judėjimo būdą, palaikyti ryšį su porininku, pridengti porininką ugnimi, kai jis juda. O tada prasidėjo įdomioji dalis – praktinė. Užduotis paprasta: šturmuoti įsitvirtinusio priešo pozicijas. Daug kam tai buvo pirmas patyrimas, privertė peržiūrėti savo veiksmus mūšio lauke. Įspūdžiai – nepakartojami! Jais besidalinantys kariai vienu balsu kartuoja: „Dar“. Gr. Rimvydas Golcas sakė: „Nepakartojama, tai kas vyko – buvo arčiausiai realios situacijos“.

Instruktoriai vyr. ltn. Vilmantas Šeštokas bei vyr. srž. Arminas Lukoševičius mokė kuopos karius įveikti kliūtis, vadus – priimti sprendimus apeinant, įveikiant kliūtis padalinio sudėtyje. Anot vyr. eil. Egidijaus Asadausko, pratybose sukurtos

nestandartinės situacijos leido pasitikrinti pasirengimo lygį bei patobulinti įgūdžius.

Ne ką mažesnius įspūdžius paliko ir orientacinis žygis, kuriam instruktoriai vyr. ltn. Linas Struckus bei št. srž. Donatas Vaisvalavičius sumaniai parinko vietovę bei maršrutus, pareikalavusius ne tik ištvermės (įveikta 15–20 km), bet ir sumanumo planuojantis naktinę žygio dalį bei kontroliniuose taškuose atliekant tam tikras užduotis. Pasak eil. Romo Lenkevičiaus sudėtingos žygio sąlygos (naktis, slidi kelio danga) tik padidino ryžtą pasiekti užduoties tikslą.

Pratybos baigėsi vėlai, ko gero reikėtų sakyti anksti, visi išsiskirstė pavargę, bet patenkinti, laukdami sekančių kuopos pratybų.

Vadų pratybose kariai savanoriai mokėsi kovos meno

Kpt. Alfonsas BIČKUS

Prisikėlimo rinktinės štabas

Sausio 31 – vasario 1 dienomis, vykusiose rinktinės vadų pratybose kariai savanoriai turėjo galimybę susipažinti su žydų kariuomenėje sukurta savigynos kovos sistema *kravmaga* bei treniravosi kartu su Vidaus reikalų ministerijos instruktoriumi aikido kovos menu.

Pratybų pradžia nuteikė agresyviai ir kovingai, kai Andrejus Zolotinas, aktyvią tarnybą Izraelio kariuomenėje baigęs buvęs elitinių pajėgų kuopos vadas, supažindino karius su savigynos kovos sistema *kravmaga* ir jos panaudojimo galimybėmis. Andrejus, dabar gyvenantis Lietuvoje, pabrėžė būtinybę treniruoti karius ginti savo šalį ir niekada nedvejoti dėl savo pasirinkimo.

„Niekada nedelskite ir nedvejokite susidūrus su priešiniu – iniciatyva yra jūsų variklis“, – patyrimu dalinosi daugelyje kovinių operacijų dalyvavęs Izraelio atsargos karininkas. Jis taip pat skatino kalbėtis kuo daugiau su visuomene – kuri visų pirma turi suprasti, jog kariuomenė valstybėje yra ta siena, kuri nuo galimos

agresijos saugo visus kitus. Įsibėgėjęs vyriškai kovai, pratybos neapsiėjo be nuostolių ir pralieto kraujo... Juk treniruotis reikia taip, kaip ir kovosime.

Išliejus ne vieną prakaito lašą, kariai rinkosi į auditoriją, kurioje Lietuvos kariuomenės Strateginio komunikacijų de-

partamento atstovas kpt. Tomas Balkus papasakojo apie vykdomas įtakos operacijas mūsų šalies atžvilgiu. „Mažai šaliai sunku kovoti prieš informacines operacijas, kurias vykdo didelius pinigus skiriančios galingos valstybės. Tačiau mūsų mažos valstybės galia – stipri piliečių ir visuomenės motyvacija, visais laikais garsinusi Lietuvos vardą kovose už savo laisvę ir nepriklausomybę“, – savo įžvalgomis dalinosi kpt. Tomas Balkus.

Sekmadienio rytas nežadėjo nieko lengvesnio – atvyko Vidaus reikalų ministerijos kovinės savigynos aikido instruktorius Dalius Valančiauskas, kuris, netyčia, ne vienam kariui išsuko ranką... Kariai turėjo galimybę bandyti veiksmus ir su savo kolegomis, kuris, ne vienas, „pabučiuodavo“ šaltas sporto salės grindis. Kaip teigė pratybų dalyviai, tuo ir žavus šitas savaitgalinis kovos meno mokymasis, kad gali išbandyti įvairius veiksmus su savo draugais ir už tai negauti atgal, juk visi tik treniruojamės.

Pratybose dalyvavo apie šimtą karių savanorių, užimančių vadovaujančias pareigas pėstininkų kuopose, kartu su pėstininkų kuopų vadais.

Tai pirmosios šių metų vadų rengimo ciklo pratybos, kuriose kariai savanoriai ne tik treniravosi kovos menų, bet ir kartu su rinktinės štabo viršininku, laikinai einančiu rinktinės vado pareigas mjr. Linu Idzeliu aptarė šių metų kovinio rengimo gaires ir prioritetus.

Prisikėlimo rinktinės vadų pratybose kariai turėjo galimybę susipažinti su Izraelio kariuomenėje sukurta savigynos kovos sistema *kravmaga* ir aikido kovos menu. Autoriaus nuotraukos

Pradinis patrulio kursas buvo sunkus, bet žvalgams labai naudingas. Jame patirti fiziniai bei psichologiniai krūviai kariams padėjo praplėsti savo galimybių ribas, sužinoti stipriąsias ir silpnąsias puses

Patrulio kurse trūksta miego, bet ne užduočių

Vyr. eil. Vilius DŽIAVEČKA

„Savanorio“ redaktorius

Vasario 17–26 dienomis Gaižiūnų poligone vyko Pradinis patrulio kursas. Jame dalyvavo dvi dešimtys Savanorių pajėgų karių savanorių iš visų KASP rinktinių. Kursą organizuoja Sausumos pajėgų Juozo Lukšos mokymo centras. Per metus šiame mokymo centre vedami du tokie kursai, kuriuose daugiausia dalyvauja Savanorių pajėgų kariai savanoriai, tarnaujantys žvalgybos būriuose. Pasak kurso dalyvių, Pradinis patrulio kursas sunkus, bet žvalgams labai naudingas, jame sudaromos tokios sąlygos, fiziniai bei psichologiniai krūviai, kurie padeda kariams praplėsti savo galimybių ribas, sužinoti stipriąsias ir silpnąsias puses, vykdamas įvairias žvalgybos užduotis.

Vyr. eil. Aurimas iš Dainavos rinktinės džiaugiasi galimybe dalyvauti Patrulio kurse. Jau devyneri metai kaip savanoris tarnauja žvalgybos padaliniuose ir yra patenkintas šiuo savo pasirinkimu, nes tai kur kas įdomiau, ne būti paprastu pėstininku. Pasak Aurimo, šiame kurse senam žvalgui beveik nieko nėra naujo,

Vyr. eil. Aurimas iš Dainavos rinktinės džiaugiasi galimybe dalyvauti Patrulio kurse. Autoriaus nuotraukos

2025 metai – ypatingas laikotarpis Sausumos pajėgų Majoro Juozo Lukšos mokymo centrai. Padalinys paminėjo 15-ąsias įkūrimo metines.

Sausumos pajėgų Majoro Juozo Lukšos mokymo centras sistemingai rengia karius, gebančius veikti itin sudėtingomis taktinėmis sąlygomis ir priimti sprendimus, lemiančius mūšio eigą. Viena svarbių karių rengimo krypčių – žvalgybos specialistų rengimas, grįstas ilgametėmis tradicijomis. Visus kursus veda patyrę centro instruktoriai, sukaupę praktinę ir tarptautinę patirtį žvalgybos srityje.

Žvalgybos kursų ištakos siekia 2000-uosius metus, kuomet buvo priimtas sprendimas steigti Patrulio kursus.

dinį Patrulio kursą, jau gali savimi didžiutis. Antsiuvas, žinoma, yra viršūnė, 100 procentų sėkmės ir darbo.“

Civiliame gyvenime Aurimas baigė finansininko mokslus, Vilniuje dirba buhalteriu ir savaitgaliais grįžta į savo tėviškę Dūkijoję ir žvalgų būrio pratybas.

Karė savanorė vyr. eil. Neringa KASP tarnauja šešerius metus, iš kurių dvejus metus – Vyčio rinktinės žvalgų būryje. Viena iš nedaugelio Savanorių pajėgų žvalgų padaliniuose tarnaujančių moterų atviravo, kad polinkis karybai atsirado dar paauglystėje, kai būdama trylikametė įstojo į Lietuvos šaulių sąjungą, tapo jaunesniąja šaule. Keletą kartų sudalyvavusi karinėse stovyklose Neringa suprato, kad šios veiklos atsisakyti nebegalės. Tai ir pomėgis ir prasmingas laisvalaikio praleidimas, hobis. Patrulio kurse, pasak savanorės, pirmiausia išbandoma fizinė karių ištvermė, įtvirtinami ir tobulinami žvalgo įgūdžiai, ypatingai atsidūrus nestandartinėse taktinėse situacijose, kurių šiame kurse netrūko: „Tai visų pirma savęs išbandymas, nes Patrulio kurse

Karė savanorė vyr. eil. Neringa

geriausiai supranti, kur turi tobulėti kaip žvalgas. Pratybos labai dinamiškos, intensyvios, nestinga jokių imitacinių priemonių.“ Civiliame gyvenime Neringa studijuoja Vilniaus universitete, matematikos didaktikos magistrantūroje. Didžioji dalis kolegų studentų nesupranta, kur karinės tarnybos žavesys. Pasak Neringos, matyt, todėl, kad dar nepabandė. Tapti kariu savanoriu jauna moteris skatina savo vyrą, tačiau jis, kol kas nepasiduoda...

Pasak Patrulio kurso instruktoriaus, daug žvalgūi įprastų dalykų šiame kurse yra daroma sunkesnėmis sąlygomis, nei pratybose rinktinėje įprastomis sąlygomis. Daug veiksmų kariai atlieka būdami ant savo fizinių ir psichologinių galimybių ribos. Akivaizdu, kad labiau patyrę kariai geriau susidoroja su užduotimis, jie turi daugiau patirties kaip kariai ir geriau pažįsta savo organizmą. Kiekvienam žvalgūi savo tarnybos metu tiesiog būtina sudalyvauti Patrulio kurse. Per dešimt parų organizuojami trys orientaciniai žygiai, vykdoma rajono žvalgyba, stebėjimo postas, pasala, ir visa tai vyksta nuolat, be pertraukos. Rinktinėje, savaitgalį, organizuoti tokio intensyvumo pratybų tiesiog neįmanoma – tam trūksta laiko, todėl žvalgūi – Pradinis patrulio kursas – geriausia vieta išbandyti save, kaip gerai esi pasirengęs.

Plungės savanorių pratybos su SOP

Vrš. Leonas MILEIKIS

Žemaičių rinktinės 303 pėstininkų kuopos kuopininkas

Kovo 21–22 d. Plungėje vyko Žemaičių rinktinės 303 pėstininkų kuopos pratybos. Jose kariai savanoriai patyrė daugiau nei įprasta – užsiėmimuose dalyvavo ir karius mokė Specialiųjų operacijų pajėgų kariai.

Saulėtas pavasario rytas, rikiuotė. 303 pėstininkų kuopos vadas kpt. Audrius Rubėžius karius savanorius supažindina su mokymų eiga ir planu, instruktuoja, kaip saugiai elgtis pratybų metu. Sėdame į karinį transportą ir vykstame į pratybų vietą. Ten mus jau pasitinka **instruktoriai iš SOP, kurie visą dieną mus mokė taktikos ypatumų bei negailėjo praktinių patarimų užiminėjant pastatą. Pradžioje**

viską atlikinėjome lėtai, nenaudodami „šovinių“, atsirandant įgūdžiams – tempas spartėjo.

Užsiėmimų laikas bėgo greitai ir ėjo į pabaigą, bet visi kariai savanoriai buvo užsidegę noru mokytis, stengdamiesi užduotį įvykdyti kuo geriau. **Užiminėjant pastatą buvo naudojami šratasvydžio ginklai, tai sustiprino karių motyvaciją siekti tikslumo, mokė dirbti komandoje.** Pratybų diena praėjo greitai ir prasmingai, visi be išimties įgavo naujų žinių, įgūdžių ir patirties.

Kovo 22 dieną tęsėme užsiėmimus, kurių metu mokėmės žvalgybos vykdymo paslapčių. Vėliau sekė būrio vado vyr. ltn. Edvardo Žilio kovinės savignos treniruočių. Visos 303 pėstininkų kuopos karių savanorių vardu dėkojame SOP kariams už perduotas žinias ir patirtį.

Žemaičių rinktinės 303 pėstininkų kuopos užsiėmimuose dalyvavo Specialiųjų operacijų pajėgų kariai. Instruktoriai visą dieną karius savanorius mokė taktikos ypatumų bei negailėjo praktinių patarimų užiminėjant pastatą. Autoriaus nuotraukos

Geriausio skyriaus varžybų dalyviams – Lietuvos, Estijos ir Latvijos savanoriams, teko įveikti sudėtingą, bet įdomų maršrutą

Pirmąjį kartą Geriausio pėstininkų skyriaus varžybos, tuometinio KASP vyriausiojo puskarininkio srž. mjr. Dariaus Masiulio iniciatyva, buvo surengtos 2014 metais. Šios, jau tradicija tapusios geriausių KASP pėstininkų varžybos, yra vienas iš individualių bei kolektyvinių įgūdžių įtvirtinimo būdų, kuris vykdomas varžymosi principu. Užduotis varžybose parengia KASP ir rinktinių vyriausieji puskarininkiai.

Savanorių pajėgų pėstininkų skyrių kariai, dalyvaudami varžybose, atspindi Lietuvos kariuomenės vertybes – ištikimybę, kovos dvasią, iniciatyvumą ir profesionalumą, kurios padeda atkakliai rungtis ir nugalėti.

Varžybų vadovas, KASP vyriausiojo puskarininkis srž. mjr. Darius Masiulis, dėkodamas visiems pratybų dalyviams ir organizatoriams išskyrė instruktorius ir vertintojus – patyrusius karius iš visų pajėgų dalių: tiek iš karių savanorių, tiek iš profesinės karo tar-

nybos karių tarpo, taip pat KASP rinktinių vyriausiuosius puskarininkius: „Man garbė stovėti šalia tokių motyvuotų karių,“ – sakė srž. mjr. D. Masiulis.

Išskirtinės KASP vyr. puskarininkio padėkos ir monetos šiemet sulaukė varžybų medikė gr. Reda Barčytė iš Didžioios Kovos apygardos 8-osios rinktinės, už realios medicininės pagalbos teikimą kariams, patyrusiems perkaitimą ir kitas traumas, taip pat vyr. srž. Dainius Vilčinskas iš Dariaus ir Girėno apygardos 2-osios rinktinės 203 kuopos, teikęs paramą šiai medikei.

Nugalėtojams KASP štabo viršininkas, vykdamas pajėgų vado funkcijas plk. Itn. Darius Vaicikauskas įteikė pagrindinį prizą – kalvio Juozo Tarailos nukaltą skydą, o rinktinės kariams – ir specialiai varžybose pasiūtus antsiuvus. Jais varžybose nugalėjusios rinktinės skyriaus kariai išsiskirs iš kitų karių savanorių. „Noriu pabrėžti, kad Geriausio skyriaus varžybose pralaimė-

jusių nėra. Jūs atstovaujate savo dalinius – rinktines, o ten jau kartą buvote geriausi. Nenusiminkite, kas nelaimėjote. Šalies gynyboje mes esame pirmi. Dėkoju visiems dalyvavusiems, ir organizavusiems. Buvome, esame, būsim!“ – atsisveikindamas su varžybų dalyviais sakė plk. Itn. D. Vaicikauskas.

Varžybų akimirkos. Vyr. eil. Viliaus Džiavečkos nuotraukos

KASP geriausio pėstininkų skyriaus varžybos, akylai stebint vertintojams ir instruktoriams, buvo dinamiškos, nelengvos, bet įdomios

KASP geriausio pėstininkų skyriaus 2015 m. varžybų rezultatai:

I vieta – KASP Dariaus ir Girėno apygardos 2-oji rinktinė, Kaunas.

II vieta – KASP Didžiosios Kovos apygardos 8-oji rinktinė, Vilnius.

III vieta – KASP Dainavos apygardos 1-oji rinktinė, Alytus.

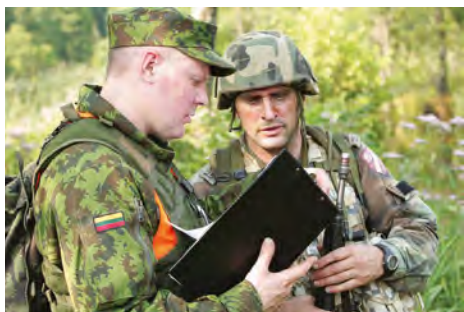
IV vieta – Vyčio apygardos 5-oji rinktinė, Panevėžys.

V vieta – Latvijos Zemėsardžė.

VI vieta – Žemaičių apygardos 3-ioji rinktinė, Klaipėda.

VII vieta – Estijos Kaitseļitas.

VIII vieta – Priskėlimo apygardos 6-oji rinktinė, Šiauliai.

Eil. Ingrida Overlingytė nevengia kariškų užduočių, kur būna sunku net vaikiniams. „Sužeidus“ bendražygi, Ingrida perėmė jo ginklą.

Vyr. eil. Viliaus Džiavečkos nuotraukos

KASP 25-mečio akimirkos Katedros ir Nepriklausomybės aikštėse, Gedimino prospekte. Karius savanorius pasveikino Prezidentė Dalia Grybauskaitė, Atkuriamojo Seimo pirmininkas prof. Vytautas Landsbergis, Seimo vicepirmininkas Vydas Gedvilas, krašto apsaugos ministras Juozas Olekas, kariuomenės vadas gen. ltn. Jonas Vytautas Žukas. Su Lietuvos kariais savanoriais žengė ir ginklo broliai iš Baltijos valstybių: po būrį iš Estijos ir Latvijos savanorių bei Danijos Savanorių pajėgų vėliavų grupė.

KASP – 25-eri:

skelbti apgintos Laisvės triumfą!

KOVINIO RENGIMO VADOVAS.

Sugrįžome prie teritorinės gynybos

Vyr. eil. Vilius DŽIAVEČKA

„Savanorio“ redaktorius

Praėjusiais metais Lietuvos kariuomenės vadas patvirtino KASP Organizacines sistemos ir įrangos lenteles (OSJL), kuriose nurodytos užduotys lemia KASP vienetų ir karių karinio rengimo organizavimą. Todėl prireikė atnaujinti ir patbulinti karių savanorių kovinį rengimą.

Jau turime tvirtinimui parengtą naują KASP kovinio rengimo vadovą (KROV), kuriame aiškiai apibrėžiamas naujas KASP vienetų ir atskirų karių karinio rengimo organizavimo modelis. Dokumente atsispindi karių individualus rengimas, perėjimas prie kolektyvinio rengimo, taip pat nauji kovinio šaudymo organizavimo principai.

Pasak vieno iš šio dokumento autorių, KASP štabo kovinio rengimo skyriaus viršininko mjr. Vaidoto Šidlausko, Kovinio rengimo vadove negalima numatyti visų galimų situacijų, tačiau jis turės pasitarnauti, kaip gairės visų lygių vadams planuojant bei organizuojant savanorių karinį rengimą, tuo pačiu paliekant jiems pakankamai laisvės įgyvendinant aukštesnio vado nurodymus dėl karių rengimo.

„Anksčiau kariai savanoriai rengėsi būti rezervu manevriniam vienetams ir treniravosi kaip manevriniai padaliniai. Šiuo metu tvirtinamas dokumentas po gero dešimtmečio KASP vėl grąžina

prie teritorinės gynybos užduočių. Iki tol galiojęs mūsų kovinio rengimo vadovas buvo paremtas manevrinio kariavimo blokais – tai buvo puolimas, gynyba ir stabdymas. Dabar mes perėjome prie mažų padalinių taktikos, todėl ir kovinio rengimo sistema turėjo būti pakeista. Naujas kovinio rengimo vadovas yra orientuotas į mažų padalinių taktiką, kur koncentruosime rengimą į žvalgybos, saugos ir kovos patrulius ir juos remiančias individualias ir kolektyvines užduotis.

Vykdomė operacijas skyriaus lygmens vienetais. Atsižvelgiant į šią naują specifiką, Savanorių pajėgose ypatingai svarbus tampa individualus karys, jo įgūdžiai ir kovinio rengimo efektyvumas bei kokybė. Pradėti reikia nuo kovinio šaudymo įgūdžių formavimo. Tai vienas iš KASP vado prioritetų kariniam rengimui šioms metams,“ – sako mjr. V. Šidlauskas.

„Anksčiau kariai savanoriai rengėsi būti rezervu manevriniam vienetams ir treniravosi kaip manevriniai padaliniai. Šiuo metu tvirtinamas dokumentas KROV Savanorių pajėgas po gero dešimtmečio vėl grąžina prie teritorinės gynybos užduočių,“ – mjr. V. Šidlauskas

Šaudymo įgūdžių formavimas, inžinerinis ir granatsvaadininkų rengimas

Siekiant gerinti šaudymo rezultatus, kovinio šaudymo pratyboms bus skiriama apie 30–35 nuošimčius nuo visų kovinio rengimo dienų skaičiaus. Pavyzdžiui, jei kario savanorio rengimui numatyta 30 dienų, tai šaudymo įgūdžius karys turėtų treniruoti apie 9–11 dienų.

I–III etapo šaudymo pratybos bus organizuojamos kaip besikartojantis ciklas pirmųjų trijų metų kolektyvinio rengimo blokų metu. IV etapo šaudymo pratybas ketiname organizuoti nuo 3-ųjų kario savanorio rengimo metų, o V etapo šaudymo pratybas – kartu su baigiamosio-

mis skyrių lauko taktinėmis pratybomis, pabaigus visą 4-ių metų rengimo ciklą. Kalbant apie visos kuopos IV-V etapo šaudymo pratybų organizavimą, tai yra pakankamai aukštas reikalavimas, tačiau žvalgybos vienetų bei 1–2 skyrių parengimas ir išėjimas į aukštesnio lygmens šaudymo pratybas turėtų būti kiekvieno rinktinės vado siekiamybė.

Pagal patvirtintą KASP OSJL, kiekviename manevriniam skyriuje turės būti ir šaulys-inžinierius: „Tiek stabdant pirmuosius priešiško pajėgų vienetus, tiek veikiant jau priešui užimtoje teritorijoje svarbus tampa inžinerinis mūšio rajono įvertinimas ir manevro poveikio sustiprinimas įrengtomis inžinerinėmis kliūtimis. Synchronizavus šiuos mūšio elementus bus pasiekiamas didesnis efektas ir poveikis prieš priešiškas pajėgas. Dėl to pajėgose atsiras inžinieriai. Ne mažiau svarbu, veikiant mažais padaliniais, prieštankinių ginklų panaudojimas. Ketinama, kad KASP gali atsirasti raketinės „Javelin“ sistemos, bet iki šių sistemų integravimo, toliau bus tęsiamas pasirengimas su tabelinėje ginkluotėje esančiu prieštankiniu granatsvaidžiu „CARL GUSTAF“ arba alternatyviu ginklu RPG-7. Taip pat, kaip prieštankinio KASP potencialo dalis yra prieštankinis beatošliaužis pabūklas

Eil. Liudviko Jaškūno nuotraukos

PV1110, o ateityje reiktų pagalvoti apie vienkartinio prieštankinio ginklo AT-4 įsigijimą. Jie ypač sustiprintų mūsų skyriaus – mažo padalinio manevrą ir ugnies galią,“ – teigia mjr. V. Šidlauskas.

Parengti karį veikti individualiai ir kolektyviai – sumanaus kuopos vado uždavinys

Rengiant kovinio rengimo vadovą daug laiko buvo praleista derinant detales, koks rengimas būtinausias kariams savanoriams. Diskutuojant su visų lygių vadais, nuo kuopų vadų, rinktinių štabų kovinio rengimo viršininkų iki pat Sausumos pajėgų vadovybės, buvo sudėtinga surasti visiems tinkamą variantą. Skirtingų nuomonių bus visada. Realybėje karius savanorius pašaukti galime tik apie 25 paras per metus. Per tą laiką mes turime parengti karį veikti individualiai ir kolektyviai, skyriaus sudėtyje. **Skaičiuojant mokymams skirtą laiką, reikia įvertinti ir tai, kad tarnybos metu savanoriai vykdo ir papildomas užduotis, dalyvauja visuomeniniuose renginiuose, kurie atima dalį kovinio rengimo lėšų ir laiko. Savanorių pajėgų specifika yra tokia, kad mes neturime laiko ir negalime iki automatizmo kartoti vieno veiksmo, o jį išmokę ir įtvirtinę, privilome sparčiai pereiti prie kito. Dėl to karių pasirengime neturėtų likti spragų. Visi privalo dalyvauti pratybose ir mokytis, o jaunam kariui, stokojančiam įgūdžių pratybų metu, padėti arba paašikinti papildomai turi patyrę kariai.** Geros individualios kiekvieno kario žinios ir įgūdžiai lemia bendrą skyriaus veiksmų visumą, o savanorių kuopos vadas yra būtent tas žmogus, kuris atsako už savo

„*Jau turime tvirtinimui parengtą naują KASP kovinio rengimo vadovą (KROV), kuriame aiškiai apibrėžiamas naujas KASP vienetų ir atskirų karių kovinio rengimo organizavimo modelis.*

vieneto karių kovinį pasirengimą. Jis geriausiai žino savo karių stipriąsias ir silpnąsias puses, jų žinių lygį. Jeigu vadas yra iniciatyvus, sumanus, kūrybiškai organizuoja mokymus, ne vien tik vadovaujasi doktrinomis, jo kariai noriai dalyvauja pratybose, yra labiau motyvuoti. Savo ruožtu – geriau parengti.

Kuopų valdymas: karių kėlimo į aukštesnius pajėgumus ir užduočių parinkimo kriterijai

Naujajame dokumente apibrėžti karių kėlimo į aukštesnius pajėgumus kriterijai. „Iš pradžių planavome į aukštesnius pajėgumus perkelti tik savanorius, kurie savo skyriaus sudėtyje vertinamųjų pratybų metu gavo įvertinimą P (Parengta), bet po ilgų diskusijų ir realios situacijos vertinimo, buvo priimtas sprendimas, kad būtų galima perkėlinėti ir gavus įvertinimą T (Treniruotis). Prioritetas išlieka karių lankomumas. Ankstesnė praktika, kai kuopoje tarnaujantys kariai buvo grupuojami ir siunčiami į pratybas pagal pajėgumus, yra neefektyvi. Norint tinkamai organizuoti kovinio rengimo procesą, reikėdavo jungtis su kitomis kuopomis, – komentuoja mjr. V. Šidlauskas, – **Dabar naujai bazinį kursą baigęs karys paskiriamas į konkretų skyrių, nesvarbu, kuriame rengimo bloke jis yra. Naujokas kartu su visais dalyvauja**

pratybose ir įsisavina jam perduodamą patirtį. Diferencijavimo nėra. Rengimas vykdomas vieneto sudėtyje bendrai, o kario perkėlimas į aukštesnius pajėgumus – jau kuopos vado administracinis reikalas.“

Naujajame Kovinio rengimo vadove pasiūlytas karių savanorių kovinio rengimo modelis apima 4-ių metų rengimo ciklą, išskyrus Atsako kuopą, kurioje rengimas būtų vykdomas penkerius metus.

Pirmieji metai bus skiriami Baziniam kario savanorio įgūdžių kursui (BKSJK) pabaigti bei individualiajam rengimui. Sekantys trys metai skirti skyrių kolektyviniam rengimui, kuris baigiamas įveikus saugos patrulio, žvalgybos patrulio ir kovos patrulio rengimo blokus.

Pagal šią sistemą kiekvienas kuopos vadas, organizuodamas skyrių rengimą, turės laisvę pasirinkti užduotis pagal kuopoje esančių karių savanorių pajėgumų lygį.

Pajėgumų lygiai nebus susieti su metiniu ciklu, bus labiau traktuojami kaip kuopos vado kontrolės priemonė. Kariai savanoriai į kitą pajėgumų lygį bus perkeltami, kai sudalyvaus skyriaus vertinamosiose pratybose, o jų lankomumas bus ne mažesnis nei 70 nuošimčių nuo visų rengiamų pratybų.

Apibendrinant, verta prisiminti, kad Savanorių pajėgose jau ketvirtį amžiaus vyksta pertvarkos, vieną kovinio rengimo sistemą, periodiškai, dėl geopolitinių grėsmių pasiskirstymo, keičia kita.

O KASP yra ir tokių šaunuolių, kurie 25-erius metus pajėgose tarnauja ir mokosi, vis atnaujindami savo įgūdžius. Tai KASP aukso fondas! Dėl jų Savanorių pajėgos gyvuoja iki šiol.

„*Dabar mes perėjome prie mažų padalinių taktikos, todėl ir kovinio rengimo sistema turėjo būti pakeista. <...> Savanorių pajėgose ypatingai svarbus tampa individualus karys, jo įgūdžiai ir kovinio rengimo efektyvumas bei kokybė. Pradėti reikia nuo kovinio šaudymo įgūdžių formavimo. Tai vienas iš KASP vado prioritetų kariniam rengimui šioms metams“*

2022 metai. Karių savanorių skyrius

2016 m. birželio 10-12 dienomis, Sakalinės miške, Tauragės rajone vykusiose tarptautinėse „Žvalgo tako“ varžybose dalyvavo 10 žvalgybos padalinių komandų. Stipriausia buvo Karo akademijos žvalgybos komanda. Antroji vieta atiteko Žemaičių rinktinės žvalgams (I vieta KASP įskaitoje!), o trečiąją vietą iškovojo Priskėlimo rinktinės kariai (II vieta KASP įskaitoje.)

ir liniuote bei jo žinoma formule, pagal tūkstantąsias, labai tiksliai nustatė reikiamus atstumus. Atrodė nerealu, bet pavyko. Šitoje rungtyje mes buvome pirmi.

Apie duotus pažadus?

Žemaičių rinktinės štabo viršininkas varžybų pradžioje pažadėjo, kad laimės 3-iosios rinktinės atstovai ir mes tą pažadą išpildėme. Niekas nesišvaisto pažadais, jei pasakyta – bus padaryta.

Apie motyvaciją?

Jei tarkime vokiečiai ar latviai čia atvyko tam, kad dalyvautų, tai mes – nugalėti.

Apie tvorą Kęstučio batalione...

Kai kiti žvalgai ėjo aplinkui, mes pralindome iš apačios. Kaip lapė po pamatais. Iš viršaus spygliuota viela – neperlipsi. Mums nereikėjo eiti ratais. Laimėjome laiko.

Kas nustebino varžybose?

Vokiečiai. Tik įpusėjęs trasą, karių moralė krito. Komanda atsisakė dalyvauti tolesnėse rungtyse. Lietuviai juos

Dvi paras vykusiose varžybose kariai turėjo pėsčiomis įveikti ne vieną dešimtį kilometrų, tarpiniuose punktuose įvykdyti net 15 pačių įvairiausių užduočių, iškęsti lietuvių ir alinančias bemieges naktis. Užduotys iš karių reikalavo daug fizinės ir psichologinės ištvermės, pastabumo įgūdžių, sumanumo, greitų sprendimų arba žaibiškos reakcijos bei gero komandinio suderinamumo.

Šiemet varžybose dalyvavo net 10 žvalgybos padalinių komandų iš šešių KASP rinktinių, Lietuvos karo akademijos, Gedimino štabo bataliono, Latvijos Savanorių pajėgų „Zemessardze“ ir Vokietijos kariuomenės prancūzų-vokiečių brigados 291-ojo pėstininkų bataliono.

Tarptautines „Žvalgo tako“ varžybas kasmet organizuoja KASP štabas. Žvalgybos padalinių varžybos yra viena iš Savanorių žaidynių rungtių, todėl aukštesnes vietas užėmusios komandos savo rinktinėi pelnys daugiau taškų bendroje įskaitoje. Pratybos tradiciškai rengiamos likus maždaug mėnesiui iki KASP sporto žaidynių.

sutiko nuleidusius galvas. „Kaip jūs? – Paklausė kažkas, – Gerai...“. Galbūt nesitikėjo tokio krūvio, arba tinkamai nepasiruošė.

Kaip surenkate pačius geriausius žvalgus Savanorių pajėgose?

Sunki atranka, didelis noras tarnauti žvalgybos padalinyje, tikslo siekimas įveikiant savo nuovargį ir baimes, geros pėstininko žinios bei įgūdžiai yra pagrindas tiems, kas nori tapti žvalgais 3-iojoje rinktinėje. Jeigu žmogus myli Lietuvą, Dievą, vadovaujasi vertybėmis, kurias jam įskiepijo šeima, vadinasi, turi savo nuomonę, stuburą. Tai geros sąvybės, bet jeigu kandidatas nesupranta, kur eina, tai paaiškėja jau įžanginio pokalbio metu. Netgi iš veido bruožų, akių galima spręsti kandidatas bus geras žvalgas, ar ne. Aš, kaip policininkas, pavyzdžiui, nusikaltėlių galiu atpažinti iš tolo. Suprantu, kaltas jis ar ne. Su tokiais žinau, kaip bendrauti. Žvalgų atrankoje ieškome tokių pačių kaip mes. Su pana-

šiu į save bus žymiai paprasčiau dirbti. Tada, kartu treniruodamasis, žinai, kiek jis galės padaryti, kad sunkiu momentu sugebės, nepasiduos, nepalūš.

Kas dar svarbu kandidatui į žvalgus?

Dar svarbu civilinis išsilavinimas, kvalifikacija, užsiėmimas. Vienas, tarkime, gabus technikos srityje, inžinierius ar mechanikas, kitas išmano mediciną. Tokie žmonės labai naudingi žvalgų būryje. Žvalgas turi būti stiprus ir intelektualiai, ne vien fiziškai. Tuščio žmogaus mums nereikia. Net ir praėjęs atranką, karys negali būti tikras, kad taps tikru žvalgu. Svarbu psichologinis tinkamumas, tokį patikrinimą yra patyrę mūsiškiai, kurie dalyvavo SOP atrankoje. Nemalonu, bet karinis psichologas prigauna ir išsiaiškina viską, kas tavo viduje. Nepraeisi, jei esi silpnas, ar abejojai savo pasirinkimu.

*Kalbino vyr. eil. Vilius DŽIAVEČKA,
„Savanorio“ redakcija,
nuotraukos vrš. Linos Ambroževičiūtės*

Kada metas eiti poilsio dalinio kovinei vėliavai?

Su kariais atsisveikina senoji Savanorių pajėgų vėliava (dešinėje).

Pirmoji, istorinė KASP vėliava, Savanorių pajėgų pirmtakės Savanoriškosios krašto apsaugos tarnybos (SKAT) štabo viršininkui Jonui Gečiui buvo įteikta 1991 m. lapkričio 23 d., šventinės Kariuomenės dienos rikiuotės Katedros aikštėje metu. Savanoriškoji krašto apsaugos tarnyba tuomet tapo tikru koviniu junginiu, iš esmės atskira kariuomenės rūšimi.

26-ųjų Savanorių pajėgų įkūrimo metinių proga, iškilmingos rikiuotės metu, senoji vėliava buvo pakeista naujaja.

Senoji, nors savo idėja yra nemirtinga, o simboline prasme yra nematerialus dalykas, vis tiek pademonstravo turinti baigtinį gyvenimą: kaip ir karys, kažkada baigęs savo tarnybą, išėjo į atsargą.

Ketvirtį amžiaus Savanorių pajėgoms atitarnavusi vėliava, Vilniuje, Seimo aikštėje perdavė pareigas naujajai.

Pasikeitus karo pobūdžiui kovinės vėliavos nebeplevėsuoja nūdienos mūšiuose, karo lauke jų niekas nebeneša iškėlęs. Tačiau dalinio vėliava kariams tebelieka svarbi: ją išdidžiai gerbiame ceremonijų metu, mylime savo širdyse. Kai šiandien girdime komandą „Vėliavą ginklu gerbk“, visi suvokiame tai kaip senųjų istorinių-karinių šalies tradicijų, tąsą. Kokia padalinių kovinių vėliavų reikšmė eiliniam kariui, kodėl vėliava nuo seno dar ir šiandien vadinama kario namais?

Kovinė dalinio vėliava – istorinė kario brangenybė

„Kovinė dalinio vėliava yra tokios pat galios simbolis, kaip, pavyzdžiui, tikintiesiems – švenčiausias sakramentas, – taip teigia Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos Karo mokslų instituto Karo istorijos centro vyriausias mokslo darbuotojas **prof. dr. Valdas Rakutis**, – visi kariai žino, jog nuo neatmenamų laikų daugybėje valstybių buvo laikomasi geležinės taisyklės, jog daliniui praradus vėliavą, jis yra išformuojamas“.

Istorikas, pasakodamas apie senuosius mūšius, primena terminą: „paliko vėliavas“. Taip apibūdinamas reiškinys, kuomet kariai, kruvinų mūšių metu baimės ir išlikimo instinkto pagauti imdavo bėgti. Tokie, anot profesoriaus, būdavo laikomi garbę praradusiais dezertyrais. Jei priešas mūšyje atimdavo vėliavas, kariai žūt būt stengdavosi jas atkovoti. Viduramžių mūšių aprašymuose būdavo skaičiuojami tik žuvę riteriai, ne eiliniai kariai, ir dažnai

pergalės dydį apibrėždavo iš priešo atimtų vėliavų skaičius. Jas, kaip pergalės įrodymą, karvedžiai stengdavosi parvežti namo ir pademonstruoti valdovui ar vyskupui.

„Kovinė vėliava, matyt, pats tyriausias ir svarbiausias simbolis kariui, koks tik begali būti, nuo žilos senovės iki mūsų dienų. Karo istorija besidomintys tikrai žino faktą, jog kuomet 9 m. e. metais Teutoburgo miške germanų žemėse vietinės gentys 3 romėnų legionus įvilijo į pasalą ir sumušė, o šie legionai niekada daugiau nebuvo atkurti tais pačiais numeriais. Visi Romos legionai turėjo savo numerius eilės seka, tačiau sumuštų legionų vietoje, tais pačiais numeriais, niekada nebuvo atkurti nauji.“

Viduramžiais dalinių kovines vėliavas „išstūmė“ riterių vėliavos, kurios vaizdavo riterio giminę ir kilmę. Mūšyje riteriui netekus šios vėliavos, tos pačios giminės riteriai galėjo kovoti su kita, naujai pasiūta, nes giminės negalima išformuoti, kaip, pavyzdžiui, legiono. Vėliau, jau renesanso laikais, buvo grįžta prie bendro romėniškų ir viduramžių tradicijų junginio: valstybinėse kovinėse vėliavose atsiranda asmens, kurio giminės pavarde vadinosi tie daliniai, ženklai su herbų ir kitais heraldiniais simboliais.

„Lietuva tokių vėliavų turi išlikusių dar iš XVIII a. Labai dažnai karinis dalinys būdavo asocijuojamas su konkrečiu asmeniu: karaliumi, jo karališkosios malonybės daliniais, Didžiojo etmono daliniais, Lauko etmono daliniu. Na ir toliau – smulkiau: dalinių šefai, kavalerijų vėliavų rotmistras. Taigi, vėliavos visoje Europoje iki XVIII a.

buvo personifikuotas dalykas“, – pasakoja V. Rakutis.

Kai pasibaigė karų su kovine vėliava priešakyje epocha

Anot profesoriaus Valdo Rakučio, šiais laikais situacija šiek tiek pasikeitė, nes kovinės vėliavos labai retai dalyvauja tiesioginiuose mūšiuose. Daliniai turi savo dislokacijos vietas, toliau nuo fronto, ten kabo ir jų vėliavos. „Senovėje kovinė vėliava keliaudavo kartu su daliniu. Kur buvo vėliava, ten buvo ir kario namai. Nors kovinės vėliavos vienaip ar kitaip patenka į nelaisvę per bet kurį karą, bet nūdieną jos nebeišstatomos į tokį konkretų pavojų, kaip būdavo seniau, lauko mūšio metu“.

Karo istorijos mokslo profesorius pasakoja, kad vėliava, nors yra savotiškai nematerialus dalykas, vis tiek turi baigtinį gyvenimą: kaip ir karys, kažkada baigia savo tarnybą, išeina į atsargą. Kas nutinka vėliavoms, kuomet jos nebetinkamos naudoti kasdien? Anot karo istoriko, senosios vėliavos, nukentėjusios mūšiuose ar atitarnavusios savo laiką, turi būti atiduodamos profesionaliam saugojimui, dažniausiai kokiame nors nacionalinio masto muziejuje. Vėliava, net jau nenaudojama, vis vien turi būti prižiūrima profesionaliai: medžiaga be priežiūros blunka, dūla, kitaip kenčia, todėl specialistai vėliavas vėdina, apdoroja chemikalais, kad neišveistų grybelis, konservuoja specialiomis priemonėmis.

Prof. dr. Valdas RAKUTIS:

„Senosios vėliavos, nukentėjusios mūšiuose ar atitarnavusios savo laiką ir nebetinkamos naudoti, turi būti atiduodamos profesionaliam saugojimui ir priežiūrai, dažniausiai kokiame nors nacionalinio masto muziejuje.“

Vėliavoje mažai asociacijų su vadu, nors jis ir yra svarbus žmogus daliniui, bet tėra žmogus. Tuo tarpu vėliava neklysta niekada, yra nemateriali kovinio dalinio idėja. Kaip ir Lietuva. Valdžia gali būti perrinkta, daryti klaidas, bet Lietuva Tėvynė yra šventas reikalas“.

NAUJA KARTA, NAUJI IR GINKLAI.

Ar lengva bus juos įvaldyti?

KASP
PASIRENGIMAS

Kai automatinis ginklas G-36 atėjo į mūsų kariuomenę KASP štabo operacijų skyriaus karininkas **kpt. Egidijus ČIULADA** vadovavo būriui „Geležinio vilko“ brigadoje ir mokė savo karius G-36 šaudymo subtilybių, drauge su kariais pažino šio ginklo plusus ir minusus.

Kapitonas teigia, kad naujasis G-36 ginklas netrukus tikrai džiugins karius savanorius, kurie kelis dešimtmečius pratybose bėgiojo su „šaltojo karo“ laikų ginklu. „Tai yra naujos kartos automatinis šaulio ginklas, kuris gali būti pritaikytas bet kokiai taktinei užduočiai“.

„Lyginant su šiandien KASP naudojamais AK-4 jis yra lengvesnis ir trumpesnis. KASP kariai bus perginkluojami G-36 su vidutinio ilgio vamzdžio modifikacija (būna ilgesni ir trumpesni vamzdžiai), todėl naujasis ginklas taps dar labiau tinkamas įvairesnei operacinei aplinkai, pavyzdžiui, juo bus patogiau naudotis mūsų mieste ir miškingoje vietovėje. Matyt, tai buvo vienas iš pagrindinių šio ginklo pasirinkimo principų.“

Tai, kad gausime jau „Geležinio Vilko“ brigados karių naudotą ginklą nebus didelių problemų išskyrus estetinį vaizdą, gali būti, kai kuriose vietose bus kiek nusitrynęs apšodo lovelis, ar pabrozdyntas vamzdis, tačiau tai visiškai jokios įtakos nei šaulio darbui nei balistikai neurės. Kai šiais ginklais buvo apginkluojami reguliarūs vienetai aš tarnavau „Geležinio vilko“ brigadoje, Algirdo mechanizuotųjų pėstininkų batalione, būrio vadu, todėl galiu užtikrinai pasakyti, kad vienintelė šiame ginkle lūžtanti detalė yra buožė. Tačiau, gamintojai vokiečiai pabrėžia, kad tai nėra problema nes ji lengvai keičiasi ir nėra brangi. Taigi, net jeigu šiais ginklais jau naudojosi kitų mūsų kariuomenės padalinių kolegos, neįsivaizduoju, kas turėtų būti tokio susidėvėjusio, kad trukdytų treniruotis.

Žinau, kad pirmosios šių G-36 ginklų partijos turėjo brokuotus taikiklius, tačiau po kelių metų testavimo šie taikikliai

visi iki vieno buvo pakeisti. Taigi, galime džiaugtis, kad gausime jau patikrintus ginklus. Kalbant apie papildomas ginklo modifikacijas, tai šiam ginklui, kaip ir kitiems, galios tos pačios taisyklės: kol nėra įstatyminės bazės, leidžiančios modifikuoti ginklą, (pvz., pridėti specialią optiką ar lazerinę įrangą) – tai bus nelegalu. Atsimenu, man būnant kuopos vadu kariais leisdavau užsidėti kojeles, laikiklius, pro-

žektorius, bet niekada optikos ar kitų taikiklių, kadangi jos negalėdavom patikrinti ar tai nėra pigi „airsoftinė“ įranga. Mano nuomone tokios dalys, kaip prožektorius, kojeles, kitos papildomos priemonės ginklo laikymui, pakenkti niekaip negali. Tačiau optikos problema yra opi todėl, kad jai reikalingas sertifikatas apie patvarumą, įmonės patvirtinimas apie gaminio kokybę ir tam tikrą saugumo lygį.

Lyginant su šiandien KASP naudojamais AK-4 naujasis ginklas yra lengvesnis ir trumpesnis. KASP kariai bus perginkluojami G-36 su vidutinio ilgio vamzdžio modifikacija (yra ilgesni ir trumpesni vamzdžiai), todėl G-36 taps dar labiau tinkamas įvairesnei operacinei aplinkai, pavyzdžiui, juo bus patogiau naudotis mūsų mieste ir miškingoje vietovėje. Matyt, tai buvo vienas iš pagrindinių šio ginklo pasirinkimo principų.

Misija MINUSMA

KASP
 M A L Y J E

Tarnyba, garsinanti Prisikėlimo rinktinės vardą

Į Jungtinių Tautų vadovojamą situacijos stabilizavimo operaciją MINUSMA, Malyje išlydėtas 34 karių dydžio vienetas, sudarytas iš Prisikėlimo rinktinės karių savanorių ir profesinės karo tarnybos karių. Misijos metu, 4 mėnesius, kariai vykdys tarptautinių pajėgų apsaugos funkcijas Vokietijos kontingento sudėtyje. Operacijoje MINUSMA dalyvaujantys Lietuvos kariai šios operacijos koviniuose veiksmuose nedalyvaus.

Pajėgų apsaugos vienetas, suformuotas iš Prisikėlimo rinktinės karių pradėjo misijoje Malyje, Gao sektoriuje.

2017–2023 m. KASP Pajėgų apsaugos vienetų kariai tarnavo Jungtinių Tautų operacijoje MINUSMA, Rytinėje Malio Respublikos dalyje, Gao provincijoje, Vokietijos kontingento sudėtyje. KASP kariai vykdė pajėgų apsaugos vieneto užduotis.

Karių savanorių pagrindu suformuotas Pajėgų apsaugos vieneto pirmosios pamainos būrys tarnybą pradėjo 2017 metų spalį.

„Prieš pat misiją atsirado ir jaudulys, tačiau kai apie ją sužinojome metų pradžioje – tik džiaugėmės. Juk mūsų rinktinės karių vienetas išvyksta pirmasis iš visos kariuomenės! Dalyvavau vieneto vado atrankoje ir didžiuojuosi, kad važiuoti buvo pasiūlyta man. Kiekvieno kario prigimtinė savybė – troškimas įveikti užsibrėžtus sunkumus. Aš pats, kai galvoju, kodėl kandidatavau į misiją, sau atsakau taip: nors ir reikės palikti šeimą, įprastą gyvenimą, susidurti su šokia tokia rizika, bet jeigu to nebūčiau padaręs – būčiau visą laiką gailėjęsis. Manau, panašiai mąsto ir mano kariai. Pasibaigus misijoms Afganistane, atrodė, daugiau nėra kur Lietuvos kariams įgyti tarptautinės patirties, bet ši galimybė yra puiki proga Prisikėlimo rinktinės atstovams simboliškai iškelti

pajėgų vėliavą tarptautinėje aplinkoje.

Kai tarp karių savanorių paskleidėme žinią, jog renkamas būrys misiją MINUSMA, sulaukėme daug norinčiųjų. Jaunieji kariai, prisiklausę patyrusių karių pasakojimų apie misijas Afganistane ar Kosove, ir patys norėjo įrodyti, kad ir jaunoji savanorių karta puikiai geba vykdyti jiems patikėtas užduotis Tarptautinėse operacijose. Ankstesnėse misijose pabuvoję kariai turi unikalių prisiminimų, jaunimui taip pat norisi turėti savųjų. Tačiau, į vieneto sudėtį buvo atrinkti kariai savanoriai – ir statutinių organizacijų atstovai, ir studentai, ir jėgos struktūrose dirbantys, yra ir gaisrininkų, ir statybos inžinierių, ir dirbančiųjų pagal individualią veiklą. Nė vienas mūsų nėra anksčiau dalyvavęs jokiame tarptautinėje misijoje. Pagrindinis karių atrankos kriterijus buvo turėti ne mažesnės nei 3 metų tarnybos mūsų pajėgose patirties. Nors esame iš viso Šiaulių regiono, bet per pasirengimą spėjome gerai susibendrauti. Pasiruošimo metu susipažinome ir su kariais iš vokiečių kontingento, kurio sudėtyje teks vykdyti užduotis.

Per šešerius metus tarptautinėje operacijoje dalyvavo daugiau nei 500 karių, kurie rotacijos būdu keitėsi kas 4, vėliau – 6 mėnesius, įgijo tarptautinės patirties, treniravosi ir vykdė realias pajėgų apsaugos operacijas vietovėje.

Jungtinės Tautos operaciją MINUSMA Malyje vykdė nuo 2013 m. siekdamas stabilizuoti padėtį šalyje, remti pereinamojo laikotarpio veiksmų plano įgyvendinimą, apsaugoti civilius gyventojus, propaguoti ir ginti žmogaus teises, rengti humanitarinės pagalbos teikimą, kultūros paveldo išsaugojimą ir padėti užtikrinti teisingumą nacionaliniu ir tarptautiniu lygmenimis. Misijoje MINUSMA per visą laikotarpį tarnavo daugiau nei 20 tūkst. karių.

Kpt. Gytis Jazdauskas

pasiruošimo misijai metu:

„Aš pats, kai galvoju, kodėl kandidatavau į misiją, sau atsakau taip: nors ir reikės palikti šeimą, įprastą gyvenimą, susidurti su šokia tokia rizika, bet jeigu to nebūčiau padaręs – būčiau visą laiką gailėjęsis. Manau, panašiai mąsto ir mano kariai“.

KRAŠTO APSAUGOS SAVANORIŲ PAJĖGŲ LEIDINYS

Savanoris

2018 m. Nr. 1 (494)

100

Atkurtai
Lietuvai**KASP**

Žemė – tai laisvė!
Ištikimybės amžius

Partizanai išsaugojo Lietuvos valstybingumą ginkluotame pogrindyje sovietinės okupacijos sąlygomis. Ne veltui Jonas Žemaitis-Vytautas yra oficialiai pripažintas valstybės vadovu.

Laisvės fakelo estafetė – perimta 1990 metais

Kai partizanų judėjimas nelygioje kovoje buvo galutinai sunaikintas, miško brolių idėjos nežuvo.

Suvokę, kad teks priešintis vieniems, Vakarai nepadės, o kova, greičiausiai, bus pralaimėta, partizanai nusprendė su okupantu kovoti ne tik ginklu, bet ir žodžiu: leido įsakymus, dokumentus, rašė leidinius, atsišaukimus, atsiminimus, dienoraščius, eilėraščius, klausydavosi „Amerikos balso“ radijo ir užrašydavo naujienų santraukas. Tai išliko ir buvo naudojama ateities kartoms. Šiais laikais, moderniai žiūrėdami į karybą, aiškiai suprantame, kad nekinetinės priemonės gali būti ne mažiau efektyvios nei kinetinės. Kiekvienoje partizanų rinktinėje būdavo informacijos skyriai, kurie rūpinosi komunikacijos produktų gamyba. Partizanų spauda

– nekinetinės priemonės – tapo gairėmis būsimums disidentų kartoms. **Partizanų ryšininkai, rėmėjai, kiti su pokario pasipriešinimu susiję asmenys visas idėjas perėmė ir tęsė kovą per nelegalią spaudą, pogrindinius judėjimus, bendradarbiavimą su Vakarais. Taip iš ginkluotos partizanų kovos estafetę perėmė tie žmonės, kuriuos šiandien vadiname disidentais. Ir veikė iki pat pergalės 1990 metų, kovo 11 dienos. Žmonės Sausio 13-ąją neatsirado tuščioje vietoje. Jie gimė iš aplinkos, kurią sukūrė tie, kurie tęsė partizanų darbą. Šiandien tie, kurie gynė Aukščiausiąją Tarybą ar tie, kurie įkūrė SKAT'ą, sako, kad prieš 27-erius metus emociškai jautėsi, kaip pokario partizanai. Juolab, kai kurie jų turėjo tuos pačius partizanų ginklus, kuriuos kaime kažkas išsaugojo ir atvežė gynėjams. Ir tai yra labai simboliška.**

Šimtas metų – nedaloma visuma

Kartais žmonės dėl patogumo istorijos etapus suskaido, tačiau man atrodo, kad į viską galima pažiūrėti per vientisumo

prizmę ir tada visi faktai labai logiškai susidėlioja į nedalomą visumą. Juk nepaisant sovietmečio režimo draudimų, egzistavo ir sakinė tradicija. Ir lygiai, kaip kada iš kartos pasakodavo vieni kitiems pasakojimus iš sukilimų XIX a., vėliau apie Nepriklausomybės kovas, taip vėliau sklido žinios apie pokario pasipriešinimą, partizanus, tremtį, užgniaužtą tikėjimo laisvę, pažeidžiamas žmogaus teises. Senelių pasakojimai anūkamams, viskas įsilieja į bendrą jaunosios kartos atminties visatą. Tai tęsiasi nenutrūkstamai: pasakojimai pereina iš kartos į kartą, atmintis modifikuojama, savaip pritaikoma, bet tai yra vientisas procesas. Šiandien KASP gretose turime tą pačią užduotį, pareigą ir privilegiją – ginti savo šeimą, namus, savo valstybę, kaip tai darė savanoriai 1919 m. ar 1944 m., kaip tai darė XIX a. sukilėliai. Niekas neverčia mūsų to daryti, tai yra mūsų pačių pasirinkimas, ir mes skiriamės nuo įprastų karių tuo, kad pirmiausiai esame piliečiai, ginkluoti piliečiai ir galimybė ruoštis ginti savo šeimą ir namus su ginklu rankose yra privilegija, išskirianti mus iš kitų piliečių tarpo.

vyr. eil. M. Lyseko nuotraukos

Už mūsų dienų savanorių pečių – trys Lietuvos gynėjų kartos!

Kaip atrodo laisvė?

Birželio 10 d., Vilniuje vyko iškilminga Lietuvos ir Jungtinių Amerikos Valstijų (JAV) karių rikiuotė, skirta pažymėti Lietuvos kariuomenės ir JAV Pensilvanijos nacionalinės gvardijos bendradarbiavimo 25-metį. Sveikindamas susirinkusiuosius, Lietuvos kariuomenės vadas gen. ltn. Jonas Vytautas Žukas pažymėjo, kad iki šių dienų, plėtojant Lietuvos kariuomenės ir Pensilvanijos nacionalinės gvardijos partnerystę, įvyko daugiau nei 500 įvairių karinio bendradarbiavimo renginių. „Mūsų draugystė – ne kartą patikrinta ir užgrūdinta įvairiose karinėse pratybose Baltijos regione ir JAV, taip pat ir tarptautinėje operacijoje Afganistane.“

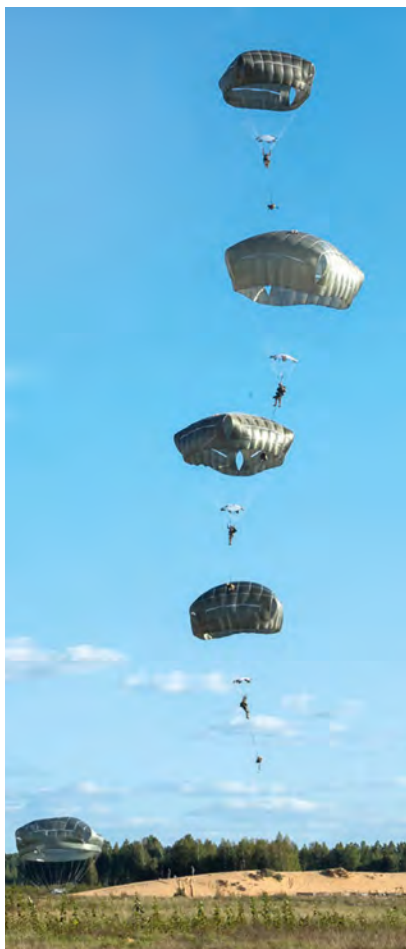
„Jūs norite žinoti, kaip atrodo laisvė,

– retoriškai paklausė Pensilvanijos nacionalinės gvardijos vadas, **gen. mjr. Antonis Karelis (Anthony Carrelli)**, stovėdamas prieš karių rikiuotę Lukiškių aikštėje, – apsižvalgykite aplink, pažiūrėkite į fontane žaidžiančius vaikus, į aplink vaikštinėjančius smalsius žmones, pažvelkite į gerovę savo mieste, žmones, lankančius bažnyčias, turistus – Vilniaus senamiestyje, čia visur verda turiningas gyvenimas, dirba muziejai, parduotuvės, viešbučiai. Taip atrodo laisvė. Vyresnės, mano kartos žmonės, puikiai atsimeina, kad už laisvę reikia kovoti. Lietuvių tauta, kaip nei viena kita tauta Baltijos jūros regione, žino, ką reiškia laisvė. Dėl to mes dėvime uniformas, dėl to jau ketvirtį amžiaus metus plėtojame mūsų šalių karinį bendradarbiavimą, kartu treniruojamės poligonuose, dalyvaujame pratybose ir, kai reikia, kartu kovojame.“

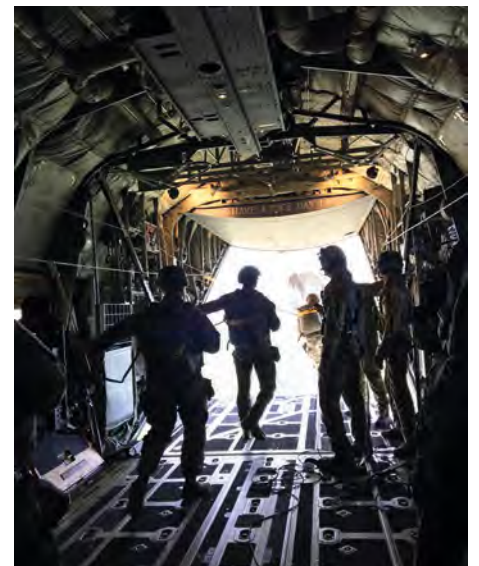
Sparnų ženkleliai

Ženklu „Parašutininko sparnai“ pasipuošė beveik 60 karių iš Krašto apsaugos savanorių pajėgų ir Pensilvanijos nacionalinės gvardijos, kurie birželio 7 d. atliko bendrus šuoliuos parašutais Gaižiūnų poligone (Rukla) iš JAV orlaivio C130. Šis renginys taip pat buvo skirtas pažymėti abiejų šalių savanorių ir gvardiečių bendradarbiavimo sukaktį.

Iškilmingos rikiuotės metu Lietuvos ir JAV kariams buvo įteikti abiejų šalių kariuomenių ženkleliai „Parašutininko sparnai“, kurie pažymi parašutinio parengimo žinias ir gebėjimus atlikti šuolį.

„Tiek Lietuvos, tiek JAV kariams yra didelė garbė atlikti bendrą šuolį ir už tai gauti sąjungininkės šalies „Parašutininko sparnų“ ženklelį“, – sakė parašutu drauge su kariais šokęs KASP štabo viršininkas
plk. Itn. Linas Kubilius.

„Skyriaus mobilumo gerinimas mažosios motorizacijos priemonėmis, vykdant teritorinę gynybą“ yra Sausumos pajėgų projektas, orientuotas į KASP, tam, kad savanorių pajėgų skyriai būtų mobilūs ir tinkamai vykdyti jiems keliamas kovines užduotis,“ – sako Didžiosios Kovos rinktinės štabo viršininkas **mjr. Ramūnas Mikėnas**.

Siekiamo vystyti KASP, kurios yra:

- mobilios;
- atitinkamai ginkluotos ir organizuotos;
- gali veikti nenutrūkstamai;
- veikia greitai, kūrybiškai, netikėtai, autonomiškai.

Civiliniame gyvenime ir ūkyje sparčiai plintant įvairių tipų keturračiams, motorizacijos idėjos virė ir savanorių gretose. Tarp žmonių, siūlančių vadams galimus mobilumo didinimo sprendimus, buvo ir Didžiosios Kovos rinktinės karys savanoris gr. Vladas Sakalauskas. Būdamas inžinieriumi, jis gerai išmano mažosios motorizacijos priemonių privalumus todėl pateikė techninius skaičiavimus, kokios motorinės transporto priemonės yra optimalios.

KASP vadas **plk. Dainius Pašvenskas** teigia, kad motorizacijos projekto esmė nėra naujai sugalvotas dalykas, transporto priemonės buvo naudojamos per karus Afganistane, Irake, Bosnijoje–Hercegovinoje. „Motorizacijos logika ir ištakos paaiškinamos labai paprastai: jei nori efektyviai kovoti būdamas užnugaryje – ieškok paprastų priemonių. Taip pat, – teigia KASP vadas, – jei pažvelgtume į teoriją apie pagrindines kovines mūšio funkcijas, joje rastume tokius pagrindinius punktus: lyderiavimas, vadovavimas ir valdymas; žvalgyba; ugnies galia; aprūpinimas; ap-

sauga; manevras ir judėjimas. Būtent pastarasis dėmuo yra visiškai užtikrinamas motorizacijos projekto dėka“.

Sajungininkų kariuomenėse ir visame pasaulyje karyboje keturračiai ar motociklai naudojami aprūpinimui, ypač užnugario rajonuose, kuomet, reikia pristatyti šaudmenis, evakuoti sužeistąjį.

Konspiracija ir greitis išnykti – lemiami

KASP yra ruošiamos veikti prieš užnugaryje: kovoti su atskirais jo padaliniais, neleisti jiems vykdyti rutininių procedūrų – išbalansuoti logistiką, mažinti motyvaciją, priversti priešą daugiau karių skirti apsaugai, budėjimams ir taip pamažu sekinti.

Igyvendinant šias užduotis, karių savanorių skyriams teks spręsti daugybę šiandien, taikos metu, iš pažiūros lengvų klausimų, pavyzdžiui, kaip maskuoti turimą techniką, ginklus, kaip atrodyti kuo mažiau iššaukiančiai, neišsiskiriančiai, kaip nepastebimai susirinkti į galutinę susitelkimo vietą. Greitis išnykti iš užduo-

ties vietos kario gyvybei yra lemiamas, nes po incidentų, įvykusių prieš laikinai okupuotoje teritorijoje, prieš budrumas padidėja: jis pradeda kontroliuoti kelius, padidintame perimetre pradeda ieškoti žvalgybinių diversinių grupių. Taigi, po ką tik įvykdytos užduoties, kuomet kariam savanoriams gyvybiškai svarbu kuo greičiau, saugiu atstumu išnykti iš užduoties rajono – keturračiai ir motociklai yra nepamainomi.

Reikia nestandartinio mąstymo

Mjr. Ramūnas Mikėnas pasakoja, kad gegužę – birželį vykusiose rinktinės skyrių pratybose, kuriose naudojamos mažosios motorizacijos priemonės, buvo stengiamasi įgalinti skyrių vadus priimti pakankamai savarankiškus sprendimus: „Gavę užduotis ir kovos priemones, kiekvienas skyriaus vadas su savo kariais planuoja, treniruojasi, ruošiasi savarankiškai. Skyrių vadai turi tiksliai žinoti kokioms užduotims kokią techniką pasirinkti ir kaip ją geriausiai panaudoti“.

Vadas išskirstė savo karius prieš ataką: kariai pradeda veikti mažomis grupėmis, maskuoja savo veiklą

Pasala. Šaulio-inžinieriaus sprogstamasis užtaisas sutrikdys priešų judėjimą

Po atakos atsitraukti į saugų rajoną – esminė sėkmės sąlyga

Apleistoje vietovėje iš priekabos išridenamos mažosios motorizacijos priemonės.

Kol vyksta veiksmas transportas - užmaskuotas ir saugomas.

807-osios kuopos skyriaus kariai ruošiasi taktiniam žygiui su transportu. Ar jie pakliūs į kolegų rengiamą pasalą?

Apleistoje vietovėje, ruošdamiesi pasalai, kariai iš priekabos išrideno keturračius, motociklus ir išvyko į savo užduoties rajoną.

Miške, prie mūšio maketo, užtikome 807-osios kuopos skyriaus karius, kurie ankstesnę dieną vykdė reidą, o „Savanorio“ viešnageės metu šios kuopos skyrius veikė kaip priešiškos pajėgos: treniravosi taktinį žygį su transportu.

Žygyje 807-osios kuopos skyrius turėtų neišvengiamai papulti į kito skyriaus jiems rengiamą pasalą. 807-osios kuopos skyriaus kariai stengsis judėti taip, kad pasaloje tūnantis 808-osios kuopos skyrius jų nepastebėtų.

Iš anksto pasaloje išsidėstę 808-osios kuopos skyriaus kariai bus deramai pasiruošę pulti priešą. Netoliese jų lauks užmaskuotas transportas, kad iškart po užduoties 808-osios kuopos skyrius žaibiškai dingtų iš kovos zonos.

Transportas kare gelbsti gyvybes. Taip pat motorinės priemonės suteikia galimybę ilgais atstumais vežti būtiną papildomą įrangą ir ginkluotę, kuri pėstininkui nešti būtų per sunki.

Reide, po minosvaidininkų darbo – granatsvaidininkų ugnis.

Taktinės pagalbos nukentėjusiems mūšyje kursas (TCCC) – tai JAV kariuomenės sukurta taktinės medicinos sistema, kurios mokosi visi JAV kariai. Šią sistemą sėkmingai taip pat naudoja ir daugelis NATO valstybių kariuomenių, mokydamos karius pirmosios pagalbos mūšio lauke.

Sėkmingo bendradarbiavimo dėka, nuo šiol ir kariai savanoriai bus rengiami pagal minėtą sistemą užtikrinant Taktinės pagalbos nukentėjusiems mūšyje suteikimą.

Mūšio lauke sėkmingai, tinkamai ir svarbiausia laiku suteikta pirmoji pagalba parodo teikiamos pirmosios pagalbos poreikį ir kokybės svarbą. Svarbu išgelbėti gyvybę, stabilizuoti sužeistojo būseną ne tik sužeidimo vietoje, bet ir sudaryti sąlygas nukentėjusiam kiek įmanoma greičiau pasiekti gydymo įstaigą. „Džiaugiuosi, kad tokią sistemą pradėdame taikyti ir KASP gretose, esu tikras, kad tai ženkliai prisidės prie kovinių užduočių vykdymo,“ – sveikindamas kurso dalyvius teigė rinktinės vadas plk. ltn. Ričardas Stakelis.

Dvi savaites trukęs tarptautinis Taktinės pagalbos nukentėjusiems mūšyje kursas Lietuvos kariuomenės Krašto apsaugos savanorių pajėgų vienetė, organizuotas pirmą kartą, įgyvendintas bendradarbiaujant su Karo medicinos tarnyba bei Specialiųjų operacijų pajėgų kariais. Tai tarptautinis projektas, kuriame dalyvavo kariai iš Lietuvos ir JAV. Nuo 2020 metų vasario Dariaus ir Girėno rinktinėje nuolatinis kursas, bendradarbiaujant su Karo medicinos tarnyba, vyks kiekvieną mėnesį, į kursą klausytojus ir instruktorius deleguos visos KASP rinktinės.

Savanorių pajėgų vadovybės vyriausiasis puskarininkis **srž. mjr. Arūnas Aliukonis** teigia, kad šis kursas yra ilgamečio mūsų pajėgų ir Pensilvanijos nacionalinės gvardijos bendradarbiavimo išdava: „Gerai, kad mūsų pajėgos yra pasiruošusios pačios pradėti rengti TCCC specialistus, kurie gebėtų suteikti pagalbą sužeistiesiems dar tebesant mūšio lauke, o tada pergabenti juos iš mūšio epicentro ir toliau padėti jiems.“

Mūsų pajėgų vyriausiasis puskarininkis teigia, kad Dariaus ir Girėno rinktinėje organizuotas kursas pareikalavo labai daug derinimo ir organizacinių niuansų: „Verta paminėti milžiniškas rinktinės vadovybė pastangas: ir dėl to, kad kursas įgautų reikiamą statusą kariuomenėje (šnekamąja kalba, kad būtų legalus) ir dėl visų būtinų resursų. Kita vertus, 2-osios rinktinės patalpos yra ką tik po remonto, tai – buvusios caro laikų kareivinės: kurso klausytojams ir instruktoriams skiriamas visas aukštas – erdvios didelės klasės, visas koridorius – tai tinkama daugeliui žmonių vienu metu treniruotis. Vaizdžiai tariant, šis kursas yra „purvinas“ – jam reikalinga

specifinė erdvė, į kurią investuota, kad būtų sukurta kuo artimesnė mūšiu aplinka: tai ir garsai, ir dūmai, ir tamsa... pastarąją kurso organizatoriai išgauna užtamsinę langus – nėra tai tikrasis realizmas, bet įsivaizduoti tikrai padeda. Netoliese įsikūrusi Karo medicinos tarnyba visada suteikia reikalingų papildomų priemonių, pvz., dūmų užsklandą, garsą ir t.t.“

„Kai rinktinės vadovybė kreipėsi į Karo medicinos tarnybą (KMT), kuri, kaip žinia, atsakinga už visos kariuomenės medikų ir paramedikų rengimą, ir turi tam reikiamus resurus, šios tarnybos atstovai parengė visus kurso gyvavimui reikalingus dokumentus. Kaip minėjau aukščiau, Karo medicinos tarnyba parengė kursą reglamenduojančių dokumentų dalį, taip sudarydami sąlygas kurso klausytojams gauti legalų baigimo pažymėjimą. Taigi, apibendrinant, šiems kursams atsirasti pamatus paklojo tiek KMT, tiek mūsų pajėgose tarnaujantys instruktoriai, tiek puiki Dariaus ir Girėno rinktinės infrastruktūra, o taip pat prisijungė dar vienas dalyvis – Specialiųjų operacijų pajėgų (SOP) atstovai, kurie stipriai gelbėjo mūsų pajėgoms rengiant naujus instruktorius“, – pasakoja srž. mjr. A. Aliukonis.

Beveik visi kurso dalyviai savo padaliniuose yra paramedikai arba šauliai gelbėtojai, jau turintys specifinių žinių bagažą šioje srityje. Kursą vedantys instruktoriai – kariai savanoriai – civiliniame gyvenime dirba su medicina susijusį darbą. Taigi, į kursą tikrai nepapuola atsitiktiniai žmonės, bijantys kraujo ar, pavyzdžiui, prarandantys šaltakraujišką mąstymą šalia sužeistojo.

„Nors Taktinės pagalbos nukentėjusiems mūšyje kursas vyksta nuo 8 iki 17 val., bet klausytojai gauna labai daug popamokinių užduočių, todėl vakarais kartoja tai, ko buvo mokomi dieną iki kol visus palaužia miegas. Šiame kurse dalyvavo 16 karių, jų grupes po tris globojo po vieną instruktorių. Kurso išskirtinumą lemia tai, kad ilgainiui (t. y. jau 2020 metais) mūsų pajėgos mokymus sugebės vesti savo pajėgumais, mums jau nereikės SOP pagalbos. **Medicinis personalas yra svarbus visiems mūsų padaliniais, visiems vadams: tiek planuojant operacijas, tiek operacijų metu, tiek patiems kariams, kaip patikrinimas, kad ištikus nelaimėi vienas mūšio lauke karys neliks, juo bus profesionaliai pasirūpinta. Net pratybų metu, matydami medikus netoliese, kariai jaučiasi komfortiščiau,**“ – teigia srž. mjr. A. Aliukonis.

Srž. mjr. A. Aliukonis sako, jog taktinės pagalbos nukentėjusiems mūšyje kursais ilgalaikėje perspektyvoje siekiama, jog kiekviename kuopos skyriuje būtų po tokį specialistą, o – tobulu atveju – suteikti pirmąją pagalbą mūšio lauke turėtų mokėti kiekvienas karys. „Tiesa, Savanorių pajėgose nuolat vyksta judėjimas: keičiasi ateinančiųjų karių savanorių ir sutartis baigusiujų karių srautai. Taigi, žvelgiant į ateitį, reikia suprasti, kad TCCC kursas

bus nuolat reikalingas į pajėgas pastoviai įsiliejantiems naujokams. 12 kursų per metus yra pakankamai intensyvus ir ambicingas planas, bet stengsimės kiek įmanoma: ne tik ieškodami instruktorių, bet ir daugybės reikalingų medicininių mokymo priemonių, pvz., tvarsliaivos.

Džiaugiamės, jog iš Pensilvanijos nacionalinės gvardijos kitais metais sulauksime inventorius treniruotėms: individualių medicininių paketų, manekėnų ir t. t. Taigi, amerikiečių dėka kurso aprūpinimas mūsų pajėgoms taps daug pigesnis.“

Anot KASP vado padėjėjo mjr. Audriaus Auruškevičiaus, Dariaus ir Girėno rinktinė savo atsakomybėn pasiėmusi Taktinės pagalbos nukentėjusiems mūšyje kurso organizavimą yra ne vienintelė pajėgose nuo 2020 metų pradėsianti ruošti specialistus KASP.

„Štai Dainavos rinktinė kitąmet bus atsakinga už palai-
komąją šaulių inžinierių rengimą, Žemaičių rinktinė – už
taikliųjų šaulių rengimą, Vyčio rinktinė – už instrukto-
riaus kurso organizavimą, Prisikėlimo rinktinė rūpinsis
kulkosvaidininkų rengimu ir, pagal atskirą nurodymą,
granatsvaidininkų rengimu, o Didžiosios Kovos rinktinė
bus atsakinga už Vadybos (lyderystės) kurso organiza-
vimą, taip pat ruošis Skyriaus vado specializacijos kur-
so organizavimui, – sako mjr. A. Auruškevičius ir toliau
apibendrina, – šių kursų ir mokymų, patvirtintų vado
įsakymu, tikslas yra kelti mūsų pajėgų jaunesniųjų vadų
ir specialistų kompetencijas panaudojant savus pajėgu-
mus ir žmogiškuosius resursus.“

Savanorių pajėgų vadas plk. Dainius Pašvenskas:

Nestandartinės taikos meto užduotys

Kariai savanoriai,

kreipiuosi į Jus ir dėkoju Jums, kad atsiliepėte, kai buvote pašaukti svarbią akimirką: atvykote vykdyti Jums paskirtą Taikos meto užduočių (TMU). Jos yra nestandartinės, ne tos, kurioms mes daugiausia treniruojamės ir ruošiamės.

Nepaisant to, Jūs, kariai savanoriai, demonstruojate aukščiausią motyvaciją ir profesionalumą – tai girdžiu ir iš Nacionalinio visuomenės sveikatos centro (NVSC) darbuotojų ir iš Valstybės sienos apsaugos tarnybos vadovybės.

Ačiū Jums už tarnybą!

Valstybės institucijoms paprašius kariuomenės pagalbos siekiant suvaldyti COVID-19 pandemiją, **kovo 2-ąją aktyvuotos Lietuvos kariuomenės TMU pajėgos** – t. y. TMU operacinių pajėgų sudėtyje budintys Krašto apsaugos savanorių pajėgų kariai, tarnaujantys Didžiosios Kovos, Dariaus ir Girėno ir Žemaičių rinktinėse. Kariai buvo paskirti budėti į Vilniaus, Kauno, Palangos oro uostus ir Klaipėdos jūrų uosto centrinį bei krovinių terminalus.

Nuo kovo 14 dienos, kai buvo paskelbtas karantinas, drauge su Valstybės sienos apsaugos tarnybos (VSAT) prie Vidaus reikalų ministerijos ir policijos pareigūnais pradėjome budėti šešiuose pasienio kontrolės postuose prie valstybinės sienos su Latvija ir Lenkija, o nuo kovo 16 dienos turėjome užtikrinti judėjimo ribojimą per kitus 18 uždarytų valstybinės sienos kirtimo punktų. Užduotims vienu metu visose numatomose pasienio užkardose kartu su VSAT pareigūnais aktyvuoti kariai iš KASP Dainavos, Vyčio ir Priskėlimo rinktinių. Sanitarinius – informacinius postus kariai padėjo organizuoti Pūškų (Vilniaus r.), Šiaulių, Palangos ir Kalvarijos pasienio užkardose.

Klaipėdos jūrų uoste visi, lyg susitarę, dėkojo kariams, akcentuodami du jų veiklos aspektus – motyvaciją ir profesionalumą.

Kaip bus organizuojama tolimesnė KASP veikla karantino laikotarpiu? KASP sutelks visą dėmesį ir pastangas į pajėgų kovinės parengties išlaikymą ir toliau vykdys TMU siekiant paremti civilines ir statutines struktūras drauge saugant Lietuvos Respublikos piliečius nuo viruso ir užtikrinant prevencijos priemonių paketo įgyvendinimą dėl COVID-19 keliamos grėsmės. TMU užduočių vykdymą atlikime iki gegužės 1 d. arba tiek laiko, kiek įsakys Lietuvos kariuomenės vadovybė.

Noriu prisiminti, kaip įsijungėme į kovą su pandemija. Vasario 28 d. į pratības „Perkūno tvirtovė“ atvykęs Lietuvos kariuomenės vadas įsakė jas nutraukti ir pranešė Sausumos pajėgų vadui, kad gali tėti aktyvuoti TMU operacines pajėgas. Tą pačią dieną pradėjome planuoti, ką mes turime padaryti šioje nestandartinėje situacijoje. Taikos meto užduotys gerokai skiriasi nuo karinių. Iš pradžių kruopščiai analizavome situaciją, susirinkome informaciją iš Gynybos štabo ir Šiaulių sąjungos, apskaičiavome, kiek mums prireiks karių.

Aktyvūs veiksmai prasidėjo kovo 2 dieną, kai ministerijų lygmeniu buvo priimti sprendimai, ir nuo tos dienos 12 valandos mūsų pajėgų kariai pradėjo budėjimą Vilniaus, Kauno ir Palangos tarp-tautiniuose oro uostuose bei dviejuose Klaipėdos jūrų uosto terminaluose.

Pandemijos laikotarpiu kariams savanoriams teko skubiai mokytis neįprastų darbų – kontroliuoti migruojančių civilių srautus, padėti vykdyti jų sveikatos pati-

krą ir kitas karius nebūdingas užduotis. Galiu pasidalyti įspūdžiais iš Vilniaus oro uosto. Patekęs į jų operacijų centrą, pamaciau, kaip savo veiklą koordinuoja visos susirinkusios tarnybos. Tiek šiame centre buvusieji, tiek Klaipėdos jūrų uoste įsteigta pasienio punkte su Latvija visi, lyg susitarę, dėkojo kariams, akcentuodami du jų veiklos aspektus – motyvaciją ir profesionalumą. Savanorių profesionalumą liudija įvairių specialistų atsiliepimai, kad kariai gali įvykdyti ir sudėtingiausias užduotis. NVSC Vilniaus departamento direktorė stebėjosi, kad oro uoste pradėjus budėti kariams savanoriams, atsirado daugiau tvarkos, nei iki tol. Sakė: „Jūs šiek tiek paima termovizorių ir jau po minutės moka juo naudotis“. Lankydamasis Būtingėje kalbėjau su kita NVSC atstove. Ji sakė, kad kariai kartais konsultuoja tenyščius budėtojus, pavyzdžiui, kaip teisingai užsivilkti ir nusivilkti kombinezoną, nes mūsiškiai jau įgudę naudoti bakteriologinės ir cheminės apsaugos priemones. Kai Vilniaus oro uosto operacijų centre sutikau leitenantą, kuris viena ranka skambino adresatams mobiliuoju telefonu, o kitoje, turėdamas radijo stotelę ir monitoriuje stebėdamas gyvą vaizdo kamerų transliaciją, duodavo skubius nurodymus kitiems, paklausiau, kuo jis užsiima civili-

„Krašto apsaugos savanorių pajėgos kovos su COVID-19 virusu metu yra priešakinėse pozicijose, kartu su VSAT, Nacionalinio visuomenės sveikatos centro atstovais, kitais kariuomenės vienetais. Kariai savanoriai vykdo numatytas kariuomenės taikos meto užduotis ir puikiai supranta, kokia šiuo metu svarbi yra jų tarnyba. Esame visada pasiruošę iššūkiams ir tikiu, kad KASP kariai toliau išlaikys aukštą motyvaciją, budrumą bei atsakingą požiūrį į savo pareigų vykdymą“.

**Sausumos pajėgų vadas
brg. gen. Raimundas Vaikšnoras**

„Norėčiau pažymėti, kad karantinas šalyje nekeičia pagrindinės kariuomenės užduoties – pasirėngimo ginkluotai šalies gynybai. Todėl, pasitelkusi papildomas saugumo priemones, Lietuvos kariuomenė ir toliau privalo užtikrinti, jog kariai atliks savo pareigą tiek šalies gynyboje, tiek padėdami su viruso plitimu kovojančioms institucijoms. Išliekame ramūs ir vykdome savo pareigą“.

**Lietuvos kariuomenės vadas
gen. ltn. Valdemaras Rupšys**

liniame gyvenime. Atsakė esąs verslininkas, turintis automobilių prekybos įmonę ir prisipažino, kad jam čia patinka, nes išmoka įvairių ateityje civiliniame gyvenime praversiančių dalykų. Į klausimą ar nepavargsta, kariai atsako neigiamai: „Juk tai – ne pratybos, kur 15 km žygyje reikia kulkosvaidį nešti. Tiesiog darome prasmingą darbą, kurio reikia mūsų šaliai.“

Saugesni nei kitur

Karių turimos apsaugos priemonės, ypač didelės rizikos postuose kur atvyksta iš užsienio sugrįžę keleiviai, užsikrėtimo COVID-19 virusu tikimybę sumažina iki minimalios, nesiekia nė vieno procento.

Tai ne mano, o Karo medicinos tarnybos (KMT) vadės teiginys. Jos žodžius patvirtina ir budėjusieji kariai. Jie sako, kad jaučiasi saugūs. Sutikite, nuėję į miesto parduotuvę ar prieję prie bankomato mes negalime žinoti, kokį paviršių liečiame rankomis. Budintys kariai vilki apsauginius drabužius, turi apsaugines kaukes ir

akinius. Gynybos štabui koordinuojant, KMT užtikrina karių sveikatos patikras ir apsaugos priemonių taikymą. **Apibendrinamas TMU OP dalyvių ir Krašto apsaugos savanorių pajėgų karių tarnybą, norėčiau pasakyti: nesvarbu, kad dabar siaučia koronavirusas, karių savanorių veikla yra orientuota į kovinės parengties išlaikymą. Pagrindinė mūsų užduotis buvo, yra ir bus valstybės ginkluota gynyba. Mes turime būti pasiruošę bet kokiomis sąlygomis apginti savo šalį. Jeigu tuo pat metu turime padėti visuomenei įveikti pandemiją, tą užduotį mes be išlygų vykdome, bet nepamirštame pagrindinio tikslo.**

Kreipdamasis į savo karius, kviečiu nepriekaištingai įvykdyti pareigą Taikos meto užduotyse ir patiems sąmoningai bei drausmingai laikytis prevencijos nuo viruso plitimo priemonių. Venkime nebūtinų kontaktų, išlikime aukštos kovinės parengties. Kariai savanoriai, profesinės karo tarnybos kariai, darbuotojai, prašau, būkite pavyzdžiu visuomenei.

Vilniaus oro uoste plk. D. Pašvenskas drauge su Didžiosios Kovos rinktinės vadu plk. ltn. D. Starikovičiumi susitiko su čia budinčiais pamainos kariais, civilinių institucijų darbuotojais.

KASP#3 KARANTINO
DIENA

Pirmojo COVID karantino metu, nuo 2020 m. kovo pradžios iki birželio vidurio, vykdant Taikos meto užduotis, dalyvavo beveik 1600 KASP karių savanorių. Aktyvūs veiksmai prasidėjo kovo 2 dieną, kuomet KASP kariai pradėjo budėjimą Vilniaus, Kauno ir Palangos tarptautiniuose oro uostuose bei dviejuose Klaipėdos jūrų uosto terminaluose.

KAUNO ORO UOSTAS.

Kariai savanoriai karinio gyvenimo rutiną pakeitė į paramą visuomenės institucijoms

Kasdien nuo ankstauro ryto iki 18 valandos vakaro Kauno oro uoste užduotis vykdo 10 Dariaus ir Girėno rinktinės karių savanorių, budinčių TMU OP kuopoje.

Po 18 valandos juos pakeičia kita 10 karių savanorių pamaina, kuri dirba iki 1 valandos nakties. Ir taip jau tris savaites, nuo kovo 3 dienos, kai Lietuvos kariuomenė aktyvavo TMU OP, teikdama pagalbą Nacionalinio visuomenės sveikatos centro darbuotojams, kurie Kauno oro uoste dirba tam, kad sklandžiai vyktų atvykusių keleivių sveikatos patikra, registracija, konsultavimas, kontaktinės informacijos surinkimas, o, prireikus, ir izoliavimas.

Rytą Kauno oro uosto laukimo salėje KASP Dariaus ir Girėno rinktinės kariai savanoriai sutinka savo TMU kuopos vadą kpt. Eldarą Gilį išsirikiuodami eilėje ir kiekvienas su juo sveikinaisi sumušdami kojomis. Taip išvengiama fizinio kontakto, kai norint pasakyti „Labas!“ paspaudžia ma ranka, o ir naujai sugalvotas būdas taip pasilabinti visiems labai patinka.

Kariai pasikartoja procedūras, pasiima maišus su apsauginiais kostiumais ir drauge su Visuomenės sveikatos centro specialistėmis keliauja į specialiai įrengtą palapinę, kurioje tuoj prasidės atskrendančių iš Londono keleivių sveikatos patikra ir kontaktinių anketinių duomenų surinkimas. Per keletą minučių uniformuoti vyrai ir moterys virsta sniego baltumo kombinezonais ir apsauginėmis kaukėmis „ginkluotais“ Visuomenės sveikatos cen-

TMU OP kuopos vadas **kpt. Eldaras Gilys** prieš nusileidžiant lėktuvui paskutinį kartą su savo kariais aptaria procedūras.

„Veiklos koordinavimas vykdomas nuotoliniu būdu, į darbo pamainas oro uoste užsirašyti gali kiekvienas norintis iš rinktinės kuopų Kaune. Karių savanorių nepritrūkstame, viskas eina kaip sviestu patepta.“

tro darbuotojų pagalbininkais. Ant stalų sugula anketos, informaciniai – rekomendaciniai lapai kaip elgtis karantino metu, pastatomas termovizorius. Tuo pat metu lėktuvo ratai paliečia oro uosto nusileidi-

mo taką. Netrukus grupelėmis, maždaug po 15 keleivių, išsilaipinę iš lėktuvo prie palapinės prieina ir sustoja parvykusieji namo. Jie po vieną kviečiami vidun. Jauna mergina, pribėgusi prie palapinės, džiugiai sušunka: „Labas, Lietuva“, kita ponija, kritiškai nužvelgusi baltus kombinezonus dėvinčius karius, pareiškia, kad tik Lietuvoje taip „kraunama į batą“, niekur kitur pasaulyje tokios panikos nėra. Kiti atvykę tyli. Šioki tokį nejuokumą nutraukia vienas iš karių savanorių, kiekvienam ant rankų purkšdamas dezinfekuojantį skystį ir sykiu pokštaudamas apie tai, jog visų keleivių palapinėje laukia puikus priėmimas, taip pat primena, kad, sugrįžus namo, būtų gerai kiekvienam prisijungti prie ką tik gimusios tradicijos: 19 valandą išeiti į balkoną ir drauge su kaimynais paploti už tai, kad esame sveiki, kad mylime Lietuvą ir, dėkojame medikams, pasiaukojančiai dirbantiems savo darbą.

Nuo karantino pradžios kariai savanoriai kartu su Valstybės sienos apsaugos tarnybos (VSAT) ir policijos pareigūnais organizavo sanitarinių informacinių postų veiklą prie Lietuvos valstybės sienų. Kariai vykdė vykstančiųjų per valstybės sieną informavimą, profiliavimą, registravimą. Postuose, kur buvo uždarytas judėjimas, kariai padėjo pareigūnams užtikrinti sienos saugumą, kontroliavo pasienio perėjimo punktus bei uždarytus kelius, informavo gyventojus apie pasikeitusią tvarką.

TMU užduotyse budintys kariai taip pat teikė pagalbą Nacionalinio visuomenės sveikatos centro specialistams, vykdydami į COVID-19 paveiktų regionų parvykusių gyventojų konsultavimą, jų kontaktinės informacijos surinkimą bei izoliavimo priemonių organizavimą. Pandemijos laikotarpio pradžioje kariais savanoriams teko skubiai mokytis neįprastų darbų – kontroliuoti civilių srautus, padėti vykdyti jų sveikatos patikrą ir kitas kariais nebūdingas užduotis.

KASP

TRISDEŠIMTMEČIO RIKIUOTĖ.

Šventė nuotoliniu būdu

Šiomet sausio 17 dieną, sekmadienį, mūsų pajėgos švęsdamos savo įkūrimo jubiliejų, esminį šventės akcentą – iškilmingą rikiuotės ceremoniją Nepriklausomybės aikštėje, Vilniuje, dėl karantino ribojimų perkėlė į virtualią erdvę ir transliavo socialiniuose tinkluose. Taip pat sekmadienį buvo pakeltos KASP ir valstybinės vėliavos prie LR Seimo rūmų ir KASP vadovybės štabo Vilniuje bei rinktinių aikštėse sostinėje, Alytuje, Kaune, Klaipėdoje, Panevėžyje, Šiauliuose.

Vrš. Lina AMBROŽEVIČIŪTĖ

KASP vadovybės štabas, G9 skyrius

Sausio 17-ąją pamenu nuo 1991 metų – kokius septynerius metus būdavau šių švenčių dalyvė, dažniausiai stovėdavau rikiuotėje, o kai atėjau tarnauti į Savanorių pajėgų štabą, kurį laiką buvau šio renginio vedančioji, vėliau – įsiliejusi į štabo S5 (vėliau G9) – šį renginį drauge su kolegomis organizuoju. Kadangi mano karjeros pradžia buvo gimtojoje Panevėžio rinktinėje, tai atsimenu, kad sausio 17-ąją stovėti rinktinės rikiuotėje arba fotografuoti renginį labai patikdavo. Kariui visada svarbus bendrystės momentas kai susirenka visos kuopos į vieną vietą paminėti svarbų pajėgoms ir Lietuvos istorijai įvykį.

Dalyvauti lengviau nei organizuoti

Tik atsidūrusi pajėgų štabo S5 skyriuje ir pradėjusi renginį organizuoti, supratau, kad tai yra gerokai sudėtingiau nei dalyvauti. Atrodo renginys trunka porą valandų, tačiau jam ruošiamės be galo ilgai: mažiausiai keletą mėnesių prieš. Tai renginys, kuriame negali būti antrojo dublio. Emocine prasme sausio 17-oji man kaip buvo svarbi, reikšminga ir ypatinga data, taip ir liko: aš pajėgų gimimo dieną lygiai taip pat myliu, kaip ir mūsų pajėgas. Pamenu, tik pradėjus dirbti štabe sausio 17-osios rikiuotė vykdavo prie Seimo esančio memorialo Sausio 13-osios aukoms.

Vienas pirmųjų Sausio 17-osios minėjimų. Iškilminga KASP rikiuotė Antakalnio kapinėse pagerbia Sausio 13-osios aukas.

1993 metai. SKAT vadovybė ir renginio svečiai atvyksta į iškilmingą minėjimą Trakų pilies menėje.

Dabar ta vieta uždengta stiklu, o tada buvo atvira ir priminė savotišką altorėlį. Tad prie jo, nejubiliejniais Savanorių pajėgų įkūrimo metais, ir vykdavo vėliavų rikiuotės: jaukios ir kamerinės.

Profesoriaus dainos kariams savanoriams

Kartais manęs klausia ar kiekvienas karys, stovintis rikiuotėje prie Seimo sausio šaltyje, yra optimistiškai ir pakilamai nusiteikęs, ar tik skaičiuoja minutes, kada nuaidės patrankos šūviai, skelbiantys renginio aikštėje pabaigą. Sutinku, kad ne visas kalbėtojų mintis per ledinį vėją

ir šlapdriabą kariai išgirsta, arba ne kiekvienas atsimena, ką girdėjo. Tačiau kai kurie kalbėtojai ceremonijos metu sugeba atkreipti dėmesį nešabloniniais žodžiais: pamenu, prof. Vytautas Landsbergis kartą ėmė ir uždainavo nediduką posmelį iš senos dainos apie savanorius. Tai tokius dalykus, manau, išgirdo kiekvienas, net labiausiai sušalęs karys. Beje, profesorius visada yra ypatingai dėmesingas Savanorių pajėgoms: kai tik gali visada pagerbia savo dalyvavimu, kita vertus, juk mes esame išskirtinės kariuomenės pajėgos, dėl savo istorijos ir užgimimo ištakų turime teisę rikiuotis prie Seimo – pirmasis mūsų pa-

”

Būdavo ir antroji renginio dalis – minėjimas Trakų pilies menėje. Organizatoriams tekdavo paplušėti, nes visus renginio dalyvius (apie 200 žmonių) reikėjo sklandžiai iš vienos svarbios Lietuvai vietos perdislokuoti į kitą. Atsimenu, į Trakų pilies menę visi norintys netilpdavo, bet iškilmingumo atmosfera buvo labai stipri.

jėgų vadovybės štabo kabinetas yra Seime, taigi išeina, kad tame pastate yra mūsų ištakos tikraja ta žodžio prasme.

Senoji vėliava išėjo į atsargą

Per 30 pajėgų gyvavimo metų viena sausio 17-osios ceremonija prie Seimo buvo išskirtinė, kurios metu senoji kovinė pajėgų vėliava išėjo poilsio arba į atsargą ir buvo pasiūta nauja. Ketvirtį amžiaus atitarnavusi originali KASP vėliava susidėvėjo ir teko siūti naują. Pastarąją buvo nuspręsta „inauguruoti“ minint KASP 26-ąsias metines.

Patogus ir subalansuotas lengvajam pėstininkui iš KASP gretų

Balandžio mėnesį Generolo Silvestro Žukausko centriname kariuomenės poligone ir jo mokymų salėje susirinko KASP puskarininkiai, kurie bus atsakingi už naujos ginkluotės M72 LAW – 66 mm raketinės sistemos diegimą KASP.

KASP
GINKLAI

Kas yra šis ginklas, nukreiptas daugiausia prieš judančius šarvuotus taikinius?

Kaip žinia, M72 LAW bus esamų prieštankinių ginklų arsenalo papildymas. M72 LAW granatsvaidžiai papildys šiuo metu Lietuvos kariuomenėje pėstininkų naudojamų švedišκών granatsvaidžių Carl-Gustav ir taip pat švedišκών vienkartinų granatsvaidžių AT-4 arsenalą. M72 LAW yra mažesnio kalibro už šiuo metu kariuomenės naudojamus prieštankinius ginklus, taip pat turi mažesnį šūvio nuotolį, tačiau naujieji ginklai yra gerokai lengvesni ir kompaktiškesni, o šios charakteristikos yra ypatingai svarbios KASP karių naudojami mūšio taktikai. Prieštankinis granatsvaidis M72 LAW – gana lengvas vienkartinis ginklas, ženkliai stiprinantis savanorių ugnies galią.

Mūsų pajėgoms dovanoti M72 LAW yra Jungtinių Amerikos Valstijų Gynybos departamento 2019 metais finansuotas projektas, kurio tikslas – sustiprinti KASP kovos prieš judančius taikinius pajėgumus

Amerikiečių perduota naujoji ginkluotė smarkiai padidins karių savanorių – lengvųjų pėstininkų skyrių ugnies galią. Naujųjų granatsvaizdžių pramušamoji galia yra pakankamai didelė, kad 200–300 metrų atstumu efektyviai naikintų šarvuotą ir nešarvuotą techniką, bunkerius ir kitus lauko inžinerinius įtvirtinimus. Dėl nedidelio svorio ir greito paruošimo mūsų ginklas patogus naudoti, vienas karys gali nešti daugiau nei vieną granatsvaizdį. Naujaisiais granatsvaizdžiais planuojama aprūpinti pėstininkų ir žvalgų skyrius.

Balandžio 14 d. Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino štabo batalione Vilniuje Jungtinės Amerikos Valstijos Lietuvai, o konkrečiai Krašto apsaugos savanorių pajėgų kariams perdavė 2800 prieštankinių granatsvaizdžių M72 LAW. Tai jau ne pirmasis kartas kada už keliasdešimt milijonų dolerių indėlių į mūsų šalies ginkluotę prisideda JAV. Kiekvienais Amerikos biudžetinėmis metais, įgyvendinant Lietuvos ir JAV bendradarbiavimo programą, dėmesys nukreipiamas į skirtingą Sausumos

M72 LAW perdavimo krašto apsaugos sistemai ceremonijos metu dalyvavo krašto apsaugos ministras Arvydas Anušauskas, JAV ambasadorius Lietuvoje Robert'as S. Gilchrist'as, Lietuvos kariuomenės vadas generolas leitenantas Valdemaras Rupšys, Krašto apsaugos ministerijos ir Lietuvos kariuomenės vadovybės atstovai.

M72 LAW – tai iš esmės du sujungti stiklo pluošto vamzdžiai, kurių viduje – kovinis šaudmuo, reaktyvinė granata.

Reaktyvinė granata gali pramušti iki 30 cm plieno šarvą, ji efektyvi ir prieš įvairius bunkerius ir įtvirtinimus.

Efektyvus šūvio nuotolis – 200–300 metrų.

Ginklas parengiamas šūviui staigiu judesiu išskleidžiant teleskopinį vamzdį. Taip granatsvaizdis pailgėja nuo 60 iki 88 centimetrų.

Išjungus saugiklį, ginklas parengtas naudoti.

Reaktyvinės granatos arba raketos, kovinės galvutės viduje – vario kūgis.

Raketos pirmagalyje esantis detonatorius, pataikius į taikinį, aktyvuoja sprogujį mišinį, jo veikiamas vario kūgis išsiverčia ir pramuša šarvą.

Raketa skrieja varoma sausojo kuro, jos skrydį stabilizuoja šeši uodegos sparneliai.

pajėgų vienetą. Šį kartą parama teko mūsų pajėgų kariams. Granatsvaizdžių krovinius atgabentas į Lietuvą kovo pabaigoje, o jau balandį vyko pirmieji KASP karių mokymai: teorinis supažindinimas ir praktinis apmokymas tam, kad ginklai galėtų būti paskirstyti į dalinius ir kariai galėtų mokytis jais naudotis visoje Lietuvoje.

Jungtinių Amerikos Valstijų ir dar keliolikos šalių kariuomenėse vienkartinis granatsvaizdis M72 LAW naudojamas nuo pat praėjusio amžiaus septintojo dešimtmečio. Ginklas nuolat buvo tobulinamas, siekiant suteikti jam patikimumo, geresnių kovinių ir eksploatacijos savybių.

NUKELTA Į 40 PSL.

KAPČIAMISTIS.

Reakcijos laikas nustatant pažeidimą: čia ir dabar

KASP
T M U

Lapkričio 8 dieną, reaguojant į situaciją šalies pasienyje, buvo pakeltas Vidaus reikalų ministerijos institucijoms pasirengusių padėti Lietuvos kariuomenės padalinių budrumo lygis – sutrumpintas reakcijos laikas, per kurį į pagalbą pasieniečiams atvyko papildomos karių pajėgos.

Rugpjūčio 8 d. LR Seimui priėmus įstatymų pakeitimus Lietuvos kariuomenės kariams buvo suteikti papildomi įgaliojimai veikti ekstremaliosios situacijos metu.

Vykdydami užduotis kariai gali:

- Duoti privalomus nurodymus fiziniams ir juridiniams asmenims, kitoms organizacijoms ir jų padaliniams.
- Persekioti ir sulaikyti asmenis, nevykdančius karių privalomų nurodymų, arba įtariamus padarius ar darančius nusikalstamą veiką ar kitą teisės pažeidimą.
- Laikinais apriboti galimybę patekti į tam tikrą teritoriją ar patalpą, sustabdyti joje vykdomus darbus, tam tikroje teritorijoje apriboti ar uždrausti transporto priemonių eismą.
- Tikrinti asmenų, transporto priemonių, ginklų ir kitų daiktų dokumentus.
- Atlikti asmens apžiūrą ir jo turimų daiktų patikrinimą.
- Sustabdyti, tikrinti ir apžiūrėti transporto priemones, jose esančius krovinius ir daiktus, taip pat asmenis ir jų bagažą.
- Esant poreikiui, kariai gali panaudoti ir specialiąsias priemones, kurios apima lazdas, antrankius ir surišimo priemones, signalinius ginklus, pirotechnikos priemones, dujas, tarnybinius šunis, fizinę jėgą, kovinių imtynių veiksmus ir kitas priemones.

„Nuo pat liepos mėnesio pradžios, kai kariuomenė pradėjo remti Valstybės sienos apsaugos tarnybą (VSAT), situacija Lietuvos ir Baltarusijos pasienyje nuolat keičiasi. Kariuomenė kiekvieną kartą reaguoja į VSAT poreikius. Šiuo metu dėl paaštrėjusios situacijos pasienyje su Baltarusija, yra aktyvuotos papildomos pajėgos. Pakeltas padalinių budrumo lygis, per kurį padaliniai privalo greitai reaguoti ir persidislokuoti arčiau incidento vietas. Lietuvos kariuomenės parama civilinėms instituci-

joms demonstruoja aukštą karių profesinę kompetenciją susiduriant su įvairiais valstybinio lygmens iššūkiais. Aukštesnėje parengtyje esantys kariai yra pritraukti arčiau sienos, – sako Dainavos rinktinės vadas plk. lt. Linas Sadauskas, – nuo pat operacijos pradžios Dainavos rinktinės kariai savanoriai suvokia savo užduoties svarbą. Taip pat reikia išskirti mūsų savivaldos institucijas ir netgi verslininkus, kurie neatlygintinai remia karius, padeda užtikrinti jų apgyvendinimą. Varėnos ir

Lazdijų rajono savivaldybės šiuo metu padeda apgyvendinti mūsų karius. Kapčiamiestyje karių apgyvendinimui skirtas laisvas bendruomenės pastatas“.

Priešakinė operacijų bazė Druskininkuose

Gavę signalą apie karių budrumo lygio pakėlimą, Vytenio bendrosios paramos logistikos bataliono kariai Druskininkų miesto pakraštyje įsikūrusios Statybinių gatvės aikštelėje išskleidė maždaug porą šimtų karių talpinančią, autonomiškai funkcionuojančią stovyklą – Priešakinę operacijų bazę (POB). Tokios operacijų bazės Lietuvos kariams pažįstamos iš tarptautinių misijų, pavyzdžiui, Afganistane, tačiau Lietuvoje ji įkurta pirmą kartą. POB apsigyveno Birutės ulonų bataliono kariai, vykdančys Taikos meto užduotis, t. y. padedantys VSAT valdyti neteisėtų migrantų krizę Druskininkų, Kapčiamiesčio ir galimai kitose pasienio užkardose, priklausančiose Varėnos pasienio rinktinei.

Tokiu būdu kariai buvo perdislokuoti iš Alytaus į lauko stovyklą arčiau galimų incidentų vietų. Autonominėje stovykloje kariai gali ne tik nakvoti, bet ir valgyti čia gaminamo ir patiekiamo karšto maisto, įrengti sanitarijos konteineriai, veikia autonomiška degalinė ir t. t.

Papildomus pajėgumus Lietuvos kariuomenė aktyvavo tada, kai pasienio ruože prie Lietuvos sienos su Baltarusija įvesta nepaprastoji padėtis dėl masinio migrantų antplūdžio – Druskininkuose nuspręsta įrengti Priešakinę operacijų bazę.

Savanoriai renkasi SNAIPERIO kelia

Savanorių pajėgose šių metų vasarą startavo snaiperių rengimas.

Po atrankos, įvykdę fizinio pasirengimo normatyvus, kariai savanoriai praėjo intensyvių trijų savaičių pasirengimą, kurio metu kandidatams į snaiperius nestigo karinių išbandymų, kariai ėjo naktinį žygį, tobulino maskavimosi, šaudymo pozicijų pasirinkimo ir šaudymo, ugnies koregavimo, vietovės žvalgymo bei ištvermės įgūdžius.

Snaiperių rengimas, anot čia susirinkusių ir atrankos etapuose atrinktų karių savanorių, yra įdomus, bet kartu ir sunkus, o instruktoriai iš KASP ir Geležinio Vilko brigados – labai kompetentingi. „Dėka jų, prasidėjus paskutinei KASP snaiperių rengimo savaitei, mūsų turimų žinių bagažas jau yra nepalyginamai didesnis, negu buvo iki tol“, – įsitikinę kariai.

Bazinio KASP snaiperio kurso rengimo vadovas sako, kad snaiperių rengime didelis dėmesys skiriamas karių darbui poromis, nepaisant to, kad garbė už taiklų šūvį atitenka snaiperiui, svarbų darbą atlieka ugnies koreguotojas, jo porininkas. Jis, pasitelkęs turimą įrangą, įvertina vėjo kryptį, apskaičiuoja kulkos lėkimo trajektoriją. Čia labai svarbūs ne vien snaiperių individualūs įgūdžiai, bet ir ugnies koreguotojo matematikos žinios. Porininkas ne tik nurodo taikinį, bet ir pataria, kokias taikymosi korekcijas reikia padaryti. Iš tikro ugnies koreguotojas yra toks pat kvalifikuotas snaiperis. Ilgai budėdami jie gali keistis tarpusavyje. Svarbiausios snaiperių savybės yra aštrus protas, šaltakraujiškumas, kantrybė ir ištvėrmė.

Snaiperių rengimas yra labai intensyvus. Kaip ir kiekviename kariniame kurse, čia labai svarbus laiko planavimas. Anot atsakingų už karių rengimą Savanorių pajėgose – čia vadovaujamosi keturiomis taisyklėmis: karys atlieka užduotį greitai ir tiksliai, kruopščiai rūpinasi savo ginklu ir ekipuote, taip pat savo sveikata; atgaudamas jėgas privalo pakankamai pailsėti.

SNAIPERIS

turi būti ne tik puikiu šauliu, gerai išmanančiu ginkluote, jis turi būti ir velnioniškai kantrus, ištvėringas, nes gali tekti ilgas valandas sėdinti link nurodytos vietos, o pasirinkus reikiamą poziciją išbūti joje dar keletą valandų laukiant tinkamo laiko šūviui.

■ KASP Bazinis snaiperio rengimas pradėtas vykdyti 2022 metais. Anksčiau Savanorių pajėgose bandymų rengti snaiperius buvo ne vienas, praeityje taip pat buvo organizuoti snaiperių rengimo kursai. Apskritai, KASP šioje srityje yra pionieriai, dar 1995 m. liepos pradžioje tuometinės Savanorių tarnybos Vadų mokymo centras (VMC) Vilniuje išleido pirmąją snaiperių grupę – 20 savanorių, po du iš kiekvienos rinktinės. Tai buvo pirmieji snaiperiai Lietuvos kariuomenėje, juos mokė buvusi pasaulio kulkinio šaudymo čempionė kpt. Auksė Dauderienė ir kiti šios srities specialistai.

■ Vėliau snaiperiai rengti su KASP turėtais amerikietiškais automatiniais šautuvais M14 (šis vakarietiškas šautuvas pajėgų štabo ginklininkų buvo modernizuotas į snaiperinį ginklą M1451, kurių po du buvo perduota į kiekvieną KASP rinktinę). Savanorių pajėgose vykę snaiperių kursai buvo organizuoti 2000–2004 m. Prisikėlimo rinktinės Petro Bartkaus mokymo centre, Radviliškyje. Ten jie buvo surengti mažiausiai 5–6 kartus.

■ Pirmasis praktinis „Snaiperio kursas Nr. 1“ įvyko 2000-ųjų spalio pabaigoje, o paskutinis 2004 m. Jau tada snaiperių kursų dalyviai, po griežtos atrankos ir intensyvaus rengimo šaudymo pratybose, finaliniame rengimo etape praktiškai įrodė, kad M14, naudojantys 7,62x51 mm šovinius, yra labai taiklūs ir efektyvūs ginklai. Dabar, pasikeitus savanorių kartoms ir ginkluotei, snaiperių rengimas mūsų pajėgose atnaujinamas nauja jėga.

MISIJOJE

Savanoriai išvyko į Malį

Kovo 31 d. Šiaulių miesto Prisikėlimo aikštėje vyko iškilmingos karių savanorių palydėtuvės į Jungtinių Tautų misiją Malyje. KASP kariai iš Prisikėlimo rinktinės jau trečiąjį kartą išvyko į Jungtinių Tautų vadovaujamą situacijos stabilizavimo operaciją MINUSMA, Gao provincijoje, rytinėje Malio dalyje.

Šios rinktinės karių savanorių pagrindu suformuotas būrys išvyko pusės metų trukmės misijai.

Tai jau 13-oji pajėgų apsaugos vieneto (PAV-13) pamaina, kuri pakeitė pusmečio tarnybą baigusius Didžiosios Kovos rinktinės karius (PAV-12).

Jungtinės Tautos operaciją MINUSMA Malyje vykdo nuo 2013 m. Misija siekiama stabilizuoti padėtį šalyje, apsaugoti civilius gyventojus, ginti žmogaus teises, rengti humanitarinės pagalbos teikimą, kultūros paveldo išsaugojimą ir padėti užtikrinti teisingumą.

PAV-13 palydėtuvėse dalyvavo Sausumos pajėgų vadas brg. gen. Artūras Radvilas, Savanorių pajėgų vadas plk. Linas Kubilius, Prisikėlimo rinktinės vadas plk. ltn. Tomas Stankevičius, KASP rinktinių vadai, kariai ir jų artimieji. Išvykstantiems kariams buvo įteikta Lietuvos Respublikos vėliava, kuri šiandien jau plevēsuoja kari­nėje bazėje Malyje.

Prieš misiją, kariai treniravosi vykdyti karinės bazės apsaugą sąveikoje su Vokietijos kariais, mokėsi atpažinti išskylančias grėsmes ir reaguoti į jas, suteikti pirmąją medicininę pagalbą ir kt.

KASP suformuotas PAV-1 karių būrys tarnybą šioje operacijoje pradėjo 2017 metų spalį, tuomet į Afriką išvyko būtent Šiaulių rinktinės savanoriai, kurie buvo šios misijos pionieriai. Vokietija paskelbė, jog 2024 m. nutrauks dalyvavimą šioje misijoje, todėl palaipsniui išveda karius iš Afrikos, kartu iš misijos pasitrauks ir Lietuvos kontingentas.

„Dalyvaudami tarptautinėse operacijose, sąveikaudami su sąjungininkais ir vykdydami Lietuvos, kaip patikimos sąjungininkės, tarptautinius įsipareigojimus, mūsų kariai stiprina mūsų šalies saugumą. Šioje operacijoje Lietuvos kariuomenės karių indėlis ypač svarbus – jie veikia Vokietijos kuopos sudėtyje. Visi puikiai suprantame, kad Vokietija mums yra ypatingos svarbos strateginė sąjungininkė“.

Krašto apsaugos viceministras Renius Pleškys.

KASP Prisikėlimo apygardos kariai 2023 metų pavasarį išvyko į JT vadovaujamą situacijos stabilizavimo operaciją MINUSMA, Gao provincijoje, Malyje. Tai buvo 13-oji ir paskutinė pajėgų apsaugos vieneto pamaina, kuri užbaigė KASP karių misiją šioje šalyje.

INŽINIERIŲ RENGIMAS ĮGAUNA PAGREITĮ

Savanorių pajėgų kariai rudenį dalyvavo tarptautinėse karo inžinierių pratybose

„Inžinierių griausmas 2023“ –

didžiausiose Juozo Vitkaus inžinerijos bataliono (JVIB) organizuojamose pratybose, vykstančiose jau 10 metų.

Pirmą kartą šiose pratybose pagrindinė treniruojamoji auditorija buvo visų KASP rinktinių kuopininkai, kurie mūsų pajėgose yra atsakingi už inžinerinį rengimą. Po pratybų, atnaujinę ir papildę savo turimas žinias, kuopininkai jas perduos savo kariams rinktinės ar kuopos inžinerijos pratybų metu.

„Inžinierių griausmo“ metu KASP kuopininkai buvo mokomi įrengti inžinerines kliūtis, naikinti priešo transporto priemones ar gyvąją jėgą. Kuopininkai inžinerijos žinių įgyja kursuose Juozo Lukšos mokymo centre: čia dalyvauja inžinieriai iš visų LK padalinių, o eiliniai kariai savanoriai rengiami KASP organizuojamuose inžinerijos kursuose. Savanorių ir inžinierių bendradarbiavimą prieš keletą metų inicijavo ir kuravo mūsų pajėgų vadovybės štabo inžinerijos karininkas mjr. Algirdas Staugaitis, vėliau estafetę perdavė kolegai, dabartiniam KASP vadovybės štabo karo inžinerijos vyresniajam karininkui mjr. Simonui Jurgelevičiui. Anot majoro, **tam, kad kuopininkai kariams savanoriams galėtų organizuoti sprogdinimo darbų pratybas ir mokyti karius, jie turi būti baigę tokius pat kursus, kaip ir Juozo Vitkaus inžinerinio bataliono specialistai.**

Kuopininkai turi įgyti Kovinės inžinerinės paramos vadovo kvalifikaciją. Sausumos pajėgų Juozo Lukšos mokymo centre yra rengiami įvairūs kursai inžinieriams. Savanorių pajėgų kuopininkams reikalingi keturi iš jų. Norint saugiai ir tikslingai rengti karius, reikalingos specifinės žinios ir įgūdžiai“, – teigia mjr. Simonas Jurgelevičius.

Yra pradžiamokslų, yra ir profesionalų

„Šiųmetinėse pratybose, kas nebuvo susidūręs su sprogdinimais, tas susipažino ir, manau, susidomėjo. Tarp Savanorių pajėgų kuopininkų yra ir jau baigusius visus karo inžinerijos kursus, yra ir tik pradėjusių gilintis į karo inžinerijos mokslą. Pažengę kuopininkai pratybose ėmėsi lyderystės: skaičiavo, kiek ir kokių medžiagų ir resursų reikės siekiant įvykdyti konkrečią operaciją. Nebaigę inžinerijos kursų, stebėjo savo kolegas, jiems padėjo

ir mokėsi. Buvo matyti, kad stebėtojus įtraukia karo inžinerijos dalykai. Labai gerai, kad kiekvienoje rinktinėje yra po vieną ar du specialistus, kurie gali vesti užsiėmimus, rengti šaulius inžinierius. **Vidutiniškai kiekvienoje Savanorių pajėgų rinktinėje yra dešimt kuopininkų. Tinkamai pasirengęs kuopininkas gali apmokyti savo kuopos šaulius inžinierius. Mes taupome pajėgumus, kadangi vienas gerai parengtas kuopininkas rengia ir šefuoja savo kuopos karius savanorius – šaulius inžinierius,**“ – sakė mjr. S. Jurgelevičius.

INŽINERINĖ UŽTVARA Abatis

nėra vien tik suversti medžiai. Tai turėtų būti 100 metrų suverstų medžių atkarpa, kurie yra surišti tarpusavyje ir dar užminuoti. Priešui, savo kelyje radusiam tokią kliūtį – inžinerinę užtvaram – turi nebeapsimokėti jos judinti, ardyti, o priimti kur kas racionalių sprendimų – atsitraukti ir judėti kitu keliu. Vykusiai sukonstruotos užtvamos beveik neįmanoma išnarplioti. Priešas garantuotai bus ilgam laikui sustabdytas. Jeigu visgi prieš inžinieriai sugalvotų ardyti užtvaram, vietovę dar būtų galima apšaudyti netiesiogine ugnimi arba surengti pasalą.

VAKARŲ LIETUVOJE ĮVYKDYTA GYNYBOS OPERACIJA

Spalio mėnesį Žemaitijos krašte vyko vertinamosios Savanorių pajėgų karių pratybos „Tvirtas skydas 3“, kuriose Žemaičių rinktinės kariai treniravosi planuoti ir vykdyti gynybos operacijas. Šiose pratybose buvo vertinami Žemaičių rinktinės štabo ir pėstininkų kuopų skyrių įgūdžiai planuoti, vykdyti karines operacijas realioje vietovėje, realiu laiku bei vykdyti bendrų veiksmų koordinavimą ir sąveiką su kitais Lietuvos kariuomenės vienetais ir sąjungininkais.

Pratybos „Tvirtas skydas“ yra kasmet du kartus organizuojamos Krašto apsaugos savanorių pajėgų pratybos, vienos iš KASP rinktinių trijų metų karinio rengimo ciklo baigiamasis vertinimas. Šiose pratybose vertinamas konkrečios rinktinės štabo ir jos padalinių karių savanorių pasirėngimas vykdyti jiems skirtas užduotis.

Pratybas sudarė du etapai – rinktinės štabo ir kuopų valdymo grupių vadaviečių mokymai, vykę rugsėjo mėnesį, bei rinktinės atsakomybės rajone vykusios kuopų skyrių vertinamosios lauko taktikos pratybos, kurios prasidėjo spalio 4 d. ir tęsėsi dar dvi paras. Iš viso mokymuose dalyvavo 1358 kariai. Rinktinės nekinetinių operacijų skyriaus kariai stebėjo ir teikė štabui žinias apie esamą informacinę aplinką, kuri padėtų analizuoti ir planuoti kinetinius ar nekinetinius veiksmus. Pratybose kartu su Žemaičių rinktinės kariais dalyvavo ir kitų Lietuvos kariuomenės Sausumos pajėgų vienetai, Lietuvos Šaulių sąjungos šauliai bei NATO sąjungininkų kariai iš Jungtinės Karalystės, Latvijos, Danijos.

„Pagal pratybų sumanymą, gavusi iš divizijos įsakymą, treniruojamoji audito-

rija, t. y. Žemaičių rinktinė, gynėsi savo atsakomybės teritorijoje, – pristatydama situaciją, kalbėjo Žemaičių rinktinės vadas plk. Itn. Ramūnas Jankauskas, – atlikę priešo veiksmų analizę, mes padarėme prielaidą, kad priešas puolimą vykdys trimis ašimis. Pagrindinė judėjimo ašis slinks link Klaipėdos. Rinktinė tokiu atveju nusprendė agresyviai vykdyti teritorinę gynybą, siekdama sekinti ir naikinti priešiškas pajėgas, judančias Žemaičių rinktinės atsakomybės rajone. Po 36 valandų mūsų buvo numatyta perduoti sąjungininkų brigadai. Kiekviena kuopa buvo numaciusi ir inžinerines kliūtis, kurios efektyviai padėjo stabdyti priešą. Pagal pratybų scenarijų priešas į mūsų valstybės teritoriją pateko nenaudodamas tiltų, pasinaudojęs brastomis ir pontonais.“

Treniruodamiesi šiandien eilinį kartą įsitikiname, kad pratybos civilinėje teritorijoje yra būtinybė, taip pat akivaizdu, jog, išvykę į poligonus, mes negalėtume pasiekti tokio veiksmų kompleksiško, ką mes galime padaryti civilinėse teritorijose.“

KASP vadas plk. Darius Vaicikauskas

Vyčio ir Prisikėlimo rinktinės pradėjo komendantinių vienetų karių rengimą

Spalį ir lapkritį Vyčio ir Prisikėlimo rinktinėse prasidėjo komendantinių vienetų karių rengimas.

Įgyti arba atnaujinti karinių įgūdžių atvyko ir tarnybai komendantiniuose vienetuose pasirengę apie 170 patriotiškai nusiteikusių piliečių iš Vilniaus, Panevėžio, Šiaulių, Kauno, Jonavos ir Klaipėdos regionų.

Didžioji šių kursų dalyvių jau yra atlikę nuolatinę privalomąją pradinę karą tarnybą anksčiau ir yra prisiekę Lietuvai, tačiau trečdalis nebuvo įgiję pagrindinio karinio parengtumo, todėl pastariesiems tai buvo išskirtinė proga, baigus Bazinį komendantinių vienetų karių rengimo kursą, prisiekti Lietuvai.

Baziniame komendantinių vienetų karių rengimo kurse patriotiškai piliečiai atnaujino arba įgijo individualius karinius įgūdžius, susipažino su kariuomenės ginkluote, statutais, taktika, medicina ir topografija

Bazinius komendantinių vienetų karių rengimo kursus piliečiams vedė Vyčio ir Priskėlimo rinktinių instruktoriai, kariai savanoriai ir profesinės karo tarnybos kariai, kuriems padėjo ir Karo policijos atstovai. Mokymų metu rezervo kariai buvo aprūpinti visa reikalinga ekipuote, ginkluote ir kitomis būtinomis priemonėmis.

Neparengtajam rezervui priklausantys piliečiai registruotis į komendantūras šiemet buvo kviečiami jau nuo gegužės mėnesio pradžios. Šiuo metu sąrašuose yra daugiau nei 6000 tūkstančiai asmenų. Reikalavimus atitinkantys kandidatai praėjo atranką į tarnybą karo komandan-

tūroje – pateikę prašymą dėl pašaukimo į tarnybą rezerve, pasitikrino sveikatą, patys pasirinko tinkamą tarnybos pradžios datą. Įgiję reikiamus įgūdžius, šie asmenys bus šaukiami atlikti užduotis taikos metu arba paskelbus mobilizaciją. Pašaukti į rezervo tarnybą piliečiai įgyja kario statusą su visomis atsakomybėmis ir garantijomis. Pratybų metu rezervo kariams suteikiamos visos socialinės ir kitos garantijos, kurios numatytos ir yra taikomos visiems kariams: mokamas kariams nustatytas tarnybinis atlyginimas, aprūpinama apranga, maistu ir gyvenamosiomis patalpomis, kompensuojamos kelionės išlaidos.

Užsirašiusieji į komendantūras per 10 dienų:

- atnaujino arba įgijo individualius karinius įgūdžius;
- susipažino su kariuomenės ginkluote, statutais, taktika ir topografija;
- įgijo bazinių žinių ir įgūdžių, būtinų kario ir komendantinei tarnybai;
- mokėsi taktikos, šaudybos, pirmosios medicininės pagalbos, patruliavimo;
- treniravosi saugoti svarbius objektus, su laikyti ir apieškoti asmenis ir automobilius;
- ugdė topografijos ir inžinerijos žinias.

2025 m. kovo 1 d. veiklą pradėjo Karo komendantūrų valdyba sudaryta iš štabo ir 6 regioninių karo komendantūrų Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose, Panevėžyje ir Alytuje. Valdybos dalimi tapusi Lietuvos kariuomenės Karo prievolės ir komplektavimo tarnyba ir toliau liko atsakinga už karo prievolės organizavimo ir administravimo politikos įgyvendinimą bei Lietuvos kariuomenės karinio personalo komplektavimą.

Mišrių principu formuojamuose komendantiniuose vienetuose šiuo metu yra užsiregistravę apie 2,3 tūkst. komendantinių šaulių ir apie 2,5 tūkst. aktyvių piliečių. 2025 metais planuota parengti 1 tūkst. piliečių. Bazinius komendantinių vienetų karių rengimo kursus 2024–2025 m., patriotiškiems piliečiams organizavo ir vykdė KASP rinktinės.

Naujas snaiperinis šautuvas „Barrett“

jau KASP!

Lapkričio mėnesį Dariaus ir Girėno rinktinėje vyko KASP štabo organizuoti kursai, kurių metu „Barrett Firearms Company“ atstovai dalinosi vertingomis žiniomis bei praktine patirtimi. Mokymai vyko net dviem pamainomis – ginklininkų ir „Barrett“ naudotojų.

Papildoma informacija

Snaiperinis šautuvas BARRETT M107A1 pagamintas naudojant naujausią dizainą, gamybą ir medžiagas, kiekvienas šautuvo komponentas buvo sukonstruotas taip, kad būtų lengvesnis ir stipresnis nei jo pirmtakai. Be 1,8 kg. svorio sumažinimo, M107A1 yra optimizuotas naudoti su garso slopintuvu. Tai tikslus ir galingas ginklas.

„Barrett“ M107A1 – tai stambiaus kalibro snaiperio šautuvas, skirtas naikinti priešo techniką: automobilius, ryšio priemonės, radarus bei lėktuvus. Jis taip pat naudojamas pavojingų sprogmenų neutralizavimui iš saugaus atstumo. Ginklas užtaisomas 12,7 x 99 mm šoviniu. Sukurtas amerikiečių konstruktorius Ronnie Barrett, šis šautuvas nuo 1980-ųjų tapo neatsiejama daugelio pasaulio kariuomenių įrangos dalimi dėl savo galingumo ir patikimumo. Stiprinant Lietuvos kariuomenės pajėgumus 2024 m. Lietuvos kariuomenei buvo perduoti modernūs amerikietiški snaiperiniai šautuvai „Barrett“.

Pagal 2021 m. sutartį su Jungtinėmis Amerikos Valstijomis Lietuvos kariai gavo modernių 12,7 mm kalibro (50 BMG) „Barrett“ snaiperinių šautuvų M107A1. Tai neatlygintina parama iš JAV. Šie šautuvai gauti su priežiūros ir paramos komplektais. Tokie amerikietiški ginklai Lietuvos kariuomenei perduoti pirmą kartą. Jie pasirinkti, nes tokios ginkluotės yra ir JAV, ir kitų NATO sąjungininkų kariuomenių ginkluotės arsenaluose. Šiuo metu Lietuvos kariuomenė turi kiek kitokio „Barrett“ modelio M82A1 ginklų. Lietuvos kariuomenė taip pat turi tokio paties kalibro, tik kitų gamintojų snaiperinių šautuvų.

Snaiperinis šautuvas „Barrett“ M107A1 buvo sukonstruotas taip, kad būtų lengvesnis ir galingesnis nei jo pirmtakai. Be 1,8 kg svorio sumažinimo M107A1 modelis

yra optimizuotas naudoti su garso slopintuvu. „Barrett“ M107A1 – tai tikslus ir galingas ginklas.

Šautuvus „Barrett“ M82 1982 m. sukūrė amerikiečių konstruktorius Ronnie Barrett. 1986 m. įkūręs įmonę „Barrett Firearms Company“, jis pradėjo šio ginklo modifikuotos 82 versijos gamybą. Pirmosios komercinės sėkmės „Barrett“ M82 gamintojai sulaukė 1989 m., kai šiuos šautuvus užsakė Švedijos ginkluotosios pajėgos. Tačiau didžiausio pripažinimo sulaukta 1990–1991 m., kai JAV armijos Jūrų pėstininkų korpusas, vėliau ir kitos šios šalies kariuomenės rūšys, besiruošdamos karui Persijos įlankos regione, įsigijo kelis šimtus šautuvų. Šiuo metu šis ginklas naudojamas daugelyje pasaulio kariuomenių.

KASP štabo kovinio rengimo skyriaus karininkas kpt. Gytis Požėra, administravęs Dariaus ir Girėno rintinėje vykusius kursus, pasakojo: „Gavę naujus „Barrett“ ginklus, KASP padalinuose organizuosi-me supažindimą su šiuo ginklu ir, tikėtina, kovinio šaudymo pratybas. Svarbu šiam ginklui gauti tinkamų šovinių. Kariai, po specialių kursų Kaune, kuriuose ginklininko kursas truko tris dienas, o naudotojo – dvi, grįžę į savo padalinius, galės toliau tęsti savo veiklą bei dalintis patirtimi. Firmos instruktoriai, praeityje buvę pareigūnai arba kariškiai, ginklų ekspertai, gyrė mūsų karius – juos nustebino ne tik karių smalsumas, turimos žinios,

bet ir inlumas naujai informacijai.“

Karininkas teigia, kad šis amerikiečių ginklas yra labai tinkamas KASP snaiperiams. Jis efektyvus, vykdant teritorinę gynybą, ypač naikinant lengvai šarvuotą techniką ir ryšio sistemas. 2025 m. Juozo Lukšos mokymo centro instruktoriai pradės rengti mūsų snaiperius darbui su būtent tokios modifikacijos ginklais, o įgiję žinių ir gavę šaudmenų, atsakingi kariai galės pradėti šaudyti, pratintis prie savo naujų ginklų.

KASP Didžiosios Kovos apygardos 8-osios rinktinės 803 kuopos vyr. eil. Jokūbas daug metų tobulinasi kaip taiklusis šaulys: Juozo Lukšos mokymo centre yra baigęs Taikliojo šaulio ir Taikliojo šaulio instruktoriaus kursą, taip pat tame pačiame mokymo centre yra dirbęs kviestiniu instruktoriumi.

Jokūbo kolegos Sauliaus kelias į šaulius buvo kiek kitoks. Jį užkabino dar paauglystėje medžiotojų aplinkoje į jo rankas pakliuvęs Mosino karabinas ir šaudymas šiuo graižtviniu šautuvu. Nepaisant išpuodingo šaulio stažo ir dalyvautų šaudymo varžybų, Saulius tik patvirtina, kad tobulintis šauliui reikia nuolat: „Mokymasis taikliai šaudyti yra nesibaigiantis procesas, jau galvodamas, kad moki šaudyti, išvyksti į varžybas, čempionatą ir ten supranti, kad visai nemoki ir dar daug reikia tobulintis“, – sako 803 kuopos savanoris Saulius.

„Kaune vykusiame kurse viena diena buvo skirta teorijai, susipažinimui su ginklu, antra diena – ginklo išbandymui“, – pasakoja Jokūbas. JAV instruktoriai, atvykę iš „Barrett“ šautuvą gaminančios firmos, pasakė: „Šis ginklas yra labai paprastas, nėra nieko nereikalingo arba pridedamo, išskyrus kojeles. Jeigu jis tau per didelis, tapk didesniu, jeigu jis tau per mažas – tapk mažesniu.“

„Amerikietis šiuo klausimu yra visiškai teisus, ginklo buožė nesireguliuoja, nuleistukas taip pat. Tik montuojant optiką ant bėgelių, atstumą iki akies galima pareguliuoti pagal šaulį – toliau ar arčiau, kaip reikalauja fiziologija. Ginklo kojelių aukštis taip pat gali būti reguliuojamas. Taip pat, ši ginklo modifikacija pasižymi buožėje įrengtu reguliuojamu monopodu, kuris yra skirtas ginklo stabilumui pagerinti. Kursuose Kaune – pasakoja savanoris Jokūbas, – dalyvavo KASP kariai, kurie yra planuojami ir (arba) jau paskirti į snaiperio pareigas. „Barrett“ – tai KASP visiškai naujas ginklas su sava specifika. Ginklas labai garsus, bet šaudant su slopintuvu, pastarasis puikiai atlieka savo darbą. Atatranka, įvertinus ginklo svorį

„Barrett“ – tai KASP visiškai naujas ginklas su sava specifika

ir kalibrą, tikrai nėra stipri. Ginklas yra įdomios konstrukcijos, neturi dujų nuvedimo sistemos, taip pat dujų stūmoklio. Ginklas pats persitaiso nuo atrankos. Viename šovinyje yra tiek parako, kuris virsta į energiją, kurios užtenka nustumti spyną atgal ir pertaisyti ginklą. Šis ginklas švelnumo nereikalauja, nors mes ir

pripratę, kad visą turimą ginkluotę reikia preciziškai prižiūrėti. „Barrett“ snaiperinis šautuvas yra grubesnis. Ginklo vamzdis pačiame korpuse yra įtvirtintas spyruoklių pagalba. Pats ginklo vamzdis šūvio metu juda korpuse, nustumia spyną ir grįžta. Iki šiol mes nebuvo pręte prie tokios konstrukcijos ginklų. Jo tepti beveik nereikia. BARRETT atsizvelgdami į ginklo naudojimo patirtį visame pasaulyje, sukūrė „dry and clean“ sistemą, kuri praktiškai nereikalauja tepimo. Be abejo, šį ginklą reikia valyti.“

Surinktas snaiperinis šautuvas yra net 160 cm ilgio! Snaiperis ir stebėtojas paprastai visą našta dalinasi per pusę. „Barrett“ atveju daug sveria ne tik ginklas, bet ir šaudmenys. Abu kolegos galės dalintis po pusę ginklo, nešdami jį specialiose kuprinėse, ir tokiu pačiu būdu gabendami po atitinkamą kiekį šaudmenų bei kitų reikmenų, kurie būtini dirbant su šiuo ginklu bei juo rūpinantis

Šis snaiperinis šautuvas skirtas naikinti technikai, taip pat transporto priemonėms, radarų sistemoms

Dabar Lietuvai JAV perduota „Barrett“ ginklo versija yra kiek lengvesnė, nei anksčiau įsigyta Inžinerijos batalione turima šio šautuvo versija. Ši modifikacija ypatinga – atvykę instruktoriai teigia, kad dėl slopintuvo garsas po šūvio išsisklaido, todėl žmogus, būdamas tokiu atstumu, kad patį šūvį dar fiziškai girdi, nelabai supranta iš kur tiksliai yra šaudoma; taip pat šis slopintuvas sumažina ugnies pėdsaką.

Ginklas labai garsus, bet šaudant su slopintuvu, pastarasis puikiai atlieka savo darbą

Šis snaiperinis šautuvas skirtas naikinti priešą techniką (automobilius, radarus, lėktuvus, sraigtasparnius), amuniciją ir pavojingus sprogmenis iš saugaus atstumo, taip pat gyvus taikinius už priedangų. Ginklas buvo naudojamas įvairiuose konfliktuose, taip pat Afganistano kare.

„Šaulio paruošimui po teorinės dalies labai svarbi dalis yra praktiniai šaudymai, – įstiklinęs savanoris Saulius, – pavyzdžiui, JAV šaudymo čempionatuose dalyvaujantys šauliai, šių čempionatų prizininkai, per sezoną sudegina 10 vamzdžių. Vidutiniškai vienu ginklo vamzdžiu jie atlieka apie 2–3 tūkstančius šūvių. O tai yra labai daug. „Barrett“ šautuvu galima šaudyti kelių tipų šoviniiais. Jie būna standartiniai, šarvamušiai ir sprogstamieji. Tarkime, jei su standartiniu šoviniu visureigio variklio bloką peršautum kiaušais, tai sprogstamasis šaudmuo jį visiškai sunaikintų.“

